

VREME
VREME

Ob koncu tedna bo sončno in vroče. Možne so popoldanske vročinske nevihte.

VIŠJE PRISPEVNE STOPNJE, DA NE BI UTONILI!

V samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti, predvsem v šolstvu in zdravstvu, je pravi denarni infarkt. Zaradi tega in drugih razlogov so strokovne službe siso soboške občine izvršnemu svetu predlagale višje prispevne stopnje za zdravstvo, socialno skrbstvo, izobraževalno skupnost in otroško varstvo, ki bodo začele veljati s prvim avgustom. Ko so namreč po polletju primerjali prihodke in dovoljeno porabo, so ugotovili, da imajo primanjkljaj. Delovne organizacije tako v gospodarstvu kot negospodarstvu so izkoristile zakonsko možnost poznejšega plačila prispev-

kov in je velik razkorak med denarjem, ki ga imajo interesne skupnosti, in potrebami izvajalcev. Prispevne stopnje pa je treba tudi uskladiti z republiškim povprečjem sredstva solidarnosti. Zaradi nižje prispevne stopnje od republiškega povprečja se je zmanjšal delež solidarnosti za zdravstvo, grozijo pa tudi že pri skrbstvu. Zapisati še moramo, da so soboške prispevne stopnje skoraj pri vseh interesnih skupnostih najnižje v Pomurju.

Zakaj je nastal tako težak položaj v družbenih dejavnostih? Še do pred kratkim sta veljala ostra zakonodaja in omejevanje porabe, ob tem, ko so izvršni sveti dajali vedno višje ocene rasti osebnih dohodkov v gospodarstvu, po kateri se potem ravna v negospodarstvu (da bi imeli v gospodarstvu in negospodarstvu usklajene osebne dohodke). Blagajne interesnih skupnosti pa so bile prazne in nekateri izvajalci so se zadolžili do vrata, da so lahko izplačali osebne dohodke.

mh

VESTNIK

Murska Sobota, 20. julija 1989 • Leto XLI • Št. 28 • Cena 6500 din

Foto: Nataša Juhnov

O žetvi 89
na straneh
6 in 7

Prvi podatki so dokaj spodbudni

Akcija podpisovanja Temeljne listine Slovenije 89 je v Pomurju stekla podobno kot drugje v naši republiki. Najprej so organizirali sestanke z občinskimi funkcionarji Socialistične zveze, nato s predsedniki krajevnih konferenc SZDL v posameznih pomurskih občinah, jim razdelili potrebno gradivo in se dogovorili za izvedbo akcije. Tudi aktivisti pomurskega sindikata so se angažirali v delovnih organizacijah oziroma izvršnih odborih osnovnih sindikalnih organizacij. Tako se je hkrati začelo podpisovanje omenjene listine v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah v Pomurju.

Kot nam je povedal predsednik Pomurskega medobčinskega sveta Socialistične zveze Milan Nekrep, so spriči dopustniškega časa in intenzivnega dela na poljih rezultati podpisovanja Temeljne listine Slovenije 89 dokaj spodbudni. Omenil je zlasti naslednje: »Posebej so se angažirali aktivisti Socialistične zveze v marsikje šli od hiše do hiše in ljudem zadeve tudi pojasnjevali,

zlasti še pomen podpisovanja te listine, s katero podpiramo suverenost slovenskega ljudstva in njegovega vodstva. Podatki kažejo, da je v Ljutomerški občini podpisalo listino okrog 31 odstotkov občanov, v lendarški celo 70, v radgonski okrog 56 približno toliko tudi v soboški občini. V slednji so se še posebej izkazali gasilci, ki so kar sami zbrali približno 1500 podpisov.

Poleg tega so v delovnih organizacijah našli 700 podpisov, v mestnih krajevnih skupnostih čez 300, v podpisovanje pa so se vključili tudi naši delavci na začasnem delu v tujini. Tako so v kulturno-prosvetnem društvu Lastovka v Ingolstadt zbrali okrog sto podpisov. Velja opozoriti, da smo te podatke dobili v petek, svežih informacij pa do sklepa redakcije nismo uspeli zbrati. Ker so zbirne podatke morali posredovati na republiške organe do četrtega, 20. julija, bomo o njih lahko kaj več povedali v naslednji številki Vestnika.

Milan Jerše

ZA 30 ODSOTKOV VIŠJE PLAČE

Delavci soboške Platane, kjer je bila zaradi preniknih osebnih dohodkov enodnevna prekinitev dela, so za junij prejeli za 30 odstotkov višje osebne dohodke. Izplačali so jih sredi julija, ko je običajni plačilni dan. S tem so v bistvu izpolnili sklep z zbora delavcev v lesnopredelovalni industriji Platane v Murski Soboti, na katerem pa niso mogli ugoditi zahtevam zaposlenih, da bi že za prejšnji mesec povišali osebne dohodke za 20 odstotkov. Povprečni junjski OD znaša nekaj čez 3 milijone dinarjev, majski pa je bil okrog 2 milijona.

Ob tem pa velja pritrčiti mne-

nju, da so plače lahko odvisne le od gospodarskih rezultatov. To, da zdaj nimajo več zalog in jim dela ne primanjkuje, saj je količinska proizvodnja znašala po načrtu 4,2 milijarde dinarjev, je gotovo spodbuda in obet za naprej. K večji poslovni Platane pa je nedvomno prispevalo tudi kakovostnejše izdelovanje pisarniškega pohištva, po katerem je čedalje večje povpraševanje. Prav od izpolnjevanja obveznosti bo namreč tudi v prihodnje odvisno izplačilo osebnih dohodkov, ki pa morajo biti zadostna spodbuda za dobre delavce.

M. Jerše

Dan žetve tudi letos

Žetev sicer traja ves julij, vendar bo v gornjeradgonski občini temu kmečkemu opravilu prav posebej namenjena nedelja, 22. julija. Tega dne bo namreč v Spodnji Ščavnici Dan žetve, turistična, zabavna in gostinska prireditev, na kateri bodo obudili stare kmečke običaje in navade, ki so povezani z žetvijo. Eden od organizatorjev je tudi Kmetijska zadruga Gornja Radgona, ki praznuje letos 40-letnico delovanja. Osrednja slovesnost bo na mednarodnem kmetijsko-življskem sejmu v Gornji Radgoni, septembra bodo odprli nov oskrbni center v Spodnjih Ivanjcih, oktobra pa bencinsko črpalko na Spodnji Ščavnici.

bbp

S POCENI PŠENICO DO DRAGEGA KRUHA

V Jugoslaviji se je žetev prevesila v drugo polovico. Do konca prejšnjega tedna so pšenico pospravili že 2 okrog 700 tisoč hektarjev polj, na zveznem komiteju za kmetijstvo pa pravijo, da so pridelki boljši, kot so napovedovali pred žetvijo. Od 2 in pol milijona ton pšenice, ki so je našli do konca tedna, so odkupili nekaj več kot poldrugi milijon ton ali slabo polovico načrtovanih količin. Okrog 3 in pol milijona ton je rabimo letno za domače potrebe, kaže pa, da letos ne bomo lačni, čeprav načrtovanih količin ne bomo odkupili. Po neuradnih vesteh, ki so se pojavile ob začetku žetve, je v blagovnih rezervah in skladiščih žitnih organizacij še veliko lanske pšenice. Celo o treh milijonih ton je bilo slišati, kar pa bi težko verjeli, saj smo lani v državi odkupili 4,2 milijona ton pšenice. Ni pa nemogoče, saj smo pri nas soborni uvoziti tudi tisto, česar imamo dovolj, pa čeprav po ceni, ki je večja od domače. Tudi zdaj nam tuji prodajalci ponujajo lansko pšenico po ceni, ki po sedanjem tečaju dolarja že presega 4.500 dinarjev za kilogram (dostavljeno v naša pristanišča) in ni za zanikati, da se ne bi našel kdo, ki bi jo uvozil in pri tem še dobro zaslužil. Kakšne posledice bo imelo to za potrošnika, tako ali tako ni nikomur več mar.

Stara ljudska modrost, da je sosedov kruh boljši od domačega, se zdaj potrjuje tudi v praksi. O ceni, ki jo zahtevajo domači pridelovalci, se v žitnih organizacijah nočejo pogovarjati in le od njihove dobre volje je odvisno, koliko bodo pridelovalci dobili za letošnjo pšenico. Od 3.600 do 4.400 dinarjev, odvisno seveda od kakovosti, se zdaj giblje cena na jugoslovanskem tržišču, koliko je bomo po tej ceni uspeli odkupiti, pa ostaja vprašanje.

V Sloveniji in Pomurju ni položaj niti malo ugodnejši. Vse kaže, da slovenske žitne organizacije letos niso preveč zainteresirane za domačo pšenico, zato pri ceni tudi ne morejo najti skupnega jezika s pridelovalci. Se mar časi res tako hitro spreminjajo? Prav dobro se še spominjam množice vabil pred tremi in štirimi leti, ko so tudi novinarje vabili na najrazličnejše se-

stanke, na katerih so se dogovarjali, kako prepričati pridelovalce in odkupiti čim več pšenice. Celo obveznosti sleherne najmanjše temeljne zadrugne organizacije do odkupa pšenice so posebej opredelili v republiških načrtih odkupa, teh istih najodgovornejših predstavnikov slovenskega kmetijstva pa zdaj, ko kaže, da je pšenice preveč, ni niti blizu. Morda je to njim zdaj kaj malo mar, sam pa imam občutek krivde, saj sem prepričeval pridelovalce, da je pšenico bolje prodati kot pokrmiti živini. Priznam, da sem bil zmanipuliran, vsi skupaj pa smo zmanipulirali tudi kmete, ki so pšenico prodali, že kmalu za tem pa kupovali draga krmlila ter še dražjo moko in kruh.

Zvezna vlada je tik pred letošnjo žetvijo sprostila iz blagovnih rezerv 600 tisoč ton pšenice po ceni od 2.000 do 2.000 dinarjev za kilogram, s temi količinami pa bi morali zadovoljiti dvemesečne potrebe v državi. Moka in kruh se tako do oktobra ne bi smela podražiti, saj bi šele v oktobru začeli uporabljati letošnjo pšenico. Tako je v posebni klavzuli ob sprostitvi blagovnih rezerv zapisal tudi Zvezni izvršni svet, vendar se dogovorov pri nas nihče več ne drži, za prekrške pa tudi ne odgovarja. Tako zdaj že nekaj dni kupujemo dražji kruh, za kilogram najcenejšega pa je treba odšteti 14.500 dinarjev. Se iz sedmih kilogramov pšenice res da speči le kilogram polbelega kruha? Le koliko bo stal kilogram tega kruha, ko ga bodo pekli iz letošnje pšenice?

Pa še eno vprašanje se mi ob vsem tem postavlja. Kje je zdaj Slovenska kmečka zveza? Pomurski kmetje pridelajo le 10 odstotkov slovenskih količin mleka, pa so se pridružili bojkotu oddaje mleka, medtem ko pomurski pridelovalci pokrivajo dve petini slovenskih potreb po pšenici — zdaj pa so ostali osamljeni. Je mar zdaj odgovodala solidarnost in enotnost slovenskih kmetov, ali pa so odgovodali vodilni predstavniki Zveze? Morda pa ti ne pridelujejo pšenice?!

Ludvik Kovač

Ljutomer

Da za dopolnila

Med pomembnejše sklepe zasedanja vseh treh zborov občinske skupščine v Ljutomeru bi vsekakor sodili tisti, s katerim so potrdili osnutek dopolnil in sprememb dolgoročnega načrta občine Ljutomer do leta 2000.

Gre za spremembe, ki bodo omogočale hitrejši razvoj obrti, kmetijstva, turizma in industrije, obenem pa bo velik poudarek na varstvu okolja, predvsem vodnih virov ter naravne in kulturne dediščine.

V osnutku dopolnil in sprememb se prvič pojavlja besedilo, ki govori o ohranitvi naravne in kulturne dediščine kot pomembne za celovitost podoba občine Ljutomer. Predlagano je, da občina Ljutomer sprejme ustrezne predpise, ki bodo varovali nova krajinska parka (Jeruzalemske gorice in Mura) in etnološki kulturni spomenik (Železne Dveri). Ob teh pa bodo v občini Ljutomer določili ustrezno namembnost in stopnjo varovanja tudi vsem drugim spomenikom, pomembnim za občino. To pomeni — in to je v tem planskem dokumentu tudi zapisano — da bodo popisali in ugotovili pomembnost mestnega jedra. Pri tej nalogi, ki jo pravzaprav že opravljajo, jim bo pomagala Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo iz Ljubljane. Ob njeni pomoči bi radi dosegli, da se mestno jedro razglasi za kulturni spomenik.

Delegati so potrdili tudi dokument, ki govori o reorganizaciji upravnih organov in strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti v občini Ljutomer ter poročila in obvestila o delu najrazličnejših pravosodnih organov v Pomurju. D. L.

10. zlet v Medvodah

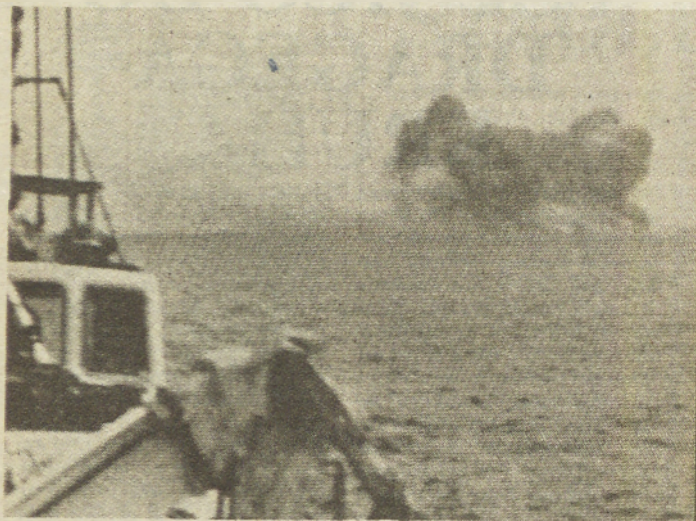
58 tabornic in tabornikov, iz Pomurja (iz občin Gornja Radgona, Lendava in M. Soboti) se je od 1. do 10. julija letos udeležilo 10. zleta slovenskih tabornikov v Medvodah.

Skupaj s Pomurci je bivalo pod šotori tudi šest Porabcev z Gornjega Senika, ki so bili prvič na takšni akciji slovenskih tabornikov.

Starešina tabora Peter Klepec je bil Jože Vild-Cio, načelnik pa Čsaba Szabo. Udeleženci 10. zleta so imeli prve tri dni precej težav z obilnimi padavinami ter blatom, a je večina zdržala do konca, čeprav je manjša skupina (osem mlajših tabornikov) že peti dan odpotovala domov. Pomurci so sodelovali na številnih tečajih, tekmovanjih in izletih.

Filip Matko

Akcija Hegaltec 89 v Ljubljani

Na Japonskem, sto kilometrov jugozahodno od Tokia, je nastal ta posnetek, ki kaže eksplozijo podvodnega vulkana. Črni dim se je dvignil tri kilometre visoko, širše območje pa so pretresli manjši potresi. Pri nas tega problema nimamo, pretresa pa nas vsakodnevne podražitve in z njimi povezana inflacija.

Postopki, ki vznemirjajo

Pojavi, ki direktno vplivajo na rušenje odnosov med SR Srbijo in SR Makedonijo, so vedno pogostejši, piše Nova Makedonija. V začetku so izgledali povsem naivni in nenevarni, sedaj pa vedno bolj določajo ne le medsebojne odnose, temveč tudi politični položaj v obeh republikah, posebno v Makedoniji. Še huje pa je, da ti pojavi vplivajo tudi na politično razpo-

loženje v že tako spolitiziranih ljudskih množicah, s čemer se podzvestno ustvarja protisrbsko in protimakedonsko vzdušje. Če se v bližnji prihodnosti to ne bo prenehalo, obstaja resna nevarnost, da se bo v Jugoslaviji pojavil še en resen politični problem, ki bi lahko imel težke posledice.

Izjava Slobodana Miloševića na Gazi Mestanu, češ da Srbi v

vsej svoji zgodovini nikoli niso osvajali niti izkoriščali drugih, je izzvala negodovanje makedonskega naroda, ki se z vso pravico sprašuje, ali je pozabil na obdobje med balkanskimi vojnami in drugo svetovno vojno, ali pa Milošević ne pozna dovolj zgodovine srbskega naroda, piše skopski list.

200 let potem

Štirinajsti julij 1989, 200 let po padcu Bastilje. V Parizu je slavnostno na proslavi prek 30 najvišjih državnikov tega sveta. Med njimi je tudi predsednik predsedstva SFRJ, Janez Drnovšek. Pariz po eni strani slavi 200-letnico francoske revolucije, po drugi pa se v istem Parizu spopadajo policisti z demonstranti, ki trdijo, da stane to slavlje več kot vse Napoleonove vojne.

Tako se tudi po dveh stoletjih ponavlja dobro in zlo sporočilo revolucije. Med dobro iz zapuščine revolucije je vsekakor šteti deklaracijo o pravicah človeka in državljana, sprejeto 26. avgusta 1789, ki je še vedno na bolj ali manj zmagovitem pohodu — tudi pri nas. Potem je tu tudi druga plat revolucije: teror z giljotino in kaj še vse. Francoska revolucija je skupej dobrega in slabega, in takšna je tudi njena dediščina — današnja Evropa.

Original deklaracije o pravicah človeka in državljana, ki naj bi s svojimi 17 členi nenehno opozarjala na osnovne pravice in dolžnosti.

Kako zamenjati soseda?

Prejšnji teden so se v Bukarešti sestali predstavniki vzhodnoevropskih držav, da bi se dogovorili, kako posodobiti svoj »pakt«. Na dvodnevni seansi so sprejeli dokument, po katerem so članice zveze povsem svobodne pri izbiranju poti socialistične graditve. Sovjetski voditelj Gorbačov je tudi izrazil upanje, da obstoj Varšavske vojaške zveze ne bo več potreben.

V Bukarešti je bilo tudi nekaj srečanj mimo dnevnega reda. Tako sta se sestali tričlanski delegaciji Madžarske in Romunije, ki sta jih vodila Nyers in Ceausescu. Kot poročajo madžarski viri, je bila razprava na srečanju izredno vroča. Z madžarske strani je bilo rečeno, da Romunija zavrača vsakršno pobudo sosedu, nikamor niso prišli glede olajšav pri potovanjih čez mejo, o delu

mešanega komiteja za zgodovino, o kulturnem sodelovanju in o prodaji madžarskega časopisa v Romuniji. Romunija se tudi ni odzvala na predlog, da bi sprejeli skupno deklaracijo o položaju

pripadnikov narodnostnih manjšin v obeh državah.

Edino, o čemer so bili na tem srečanju enotnega mnenja, je bilo dejstvo, da sta Madžarska in Romunija sosedi.

KDO JE HAIDER?

Zahodnoevropska socialna demokracija, ki se upravičeno šteje med nasprotnike hitlerjevskemu nacionalsocializmu, ves povojni čas budno spremlja pojave neofašizma. Tako so zadnje čase vzeli na piko koroškega deželnega vladarja Jörga Haiderja, ki mu zahodnonemški dnevnik Frankfurter Rundschau očita, da se je pred nedavnim v Ženevi udeležil sestanka voditeljev evropskih neofašističnih strank (ZR Nemčije, Francije in Italije). Omenjeni dnevnik tudi piše, da pravkar poteka postopek za izključitev avstrijskih svobodnjakov, katerih predsednik je Haider, iz mednarodne organizacije zahodnoevropskih liberalnih strank, in to z oceno, da so avstrijski liberalci »preveč desno usmerjeni«.

Odkar je na čelo koroške vlade prišel Haider, so se na avstrijskem Koroškem zaostriili tudi odnosi med večino in slovensko manjšino v deželi.

»Stric« s premajhno denarnico

Nekoliko razočarani so bili najprej Poljaki, za njimi pa tudi Madžari, ko je prišel in odšel »stric«, ameriški predsednik George Bush, ki je tako ene kot druge pohvalil zaradi njihovih prizadevanj po demokratizaciji. Bush je Poljakom povedal, da bo

od ameriškega kongresa zahteval posojilo sto milijonov dolarjev za spodbujanje razvoja zasebnega sektorja na Poljskem, svetovna banka pa naj bi odobrila 325 milijonov dolarjev posojila za razvoj poljskega kmetijstva. Vodja poljske Solidarnosti, Lech Wa-

lensa, je gostu brez ovinkov povedal, da potrebuje Poljska okoli deset milijard dolarjev.

Temu razmerju števil primerno je bilo tudi vzdušje ob obisku. V Budimpešti pravzaprav ni bilo veliko drugače. Aprila letos je bila Madžarska zadolžena za 17,3 milijarde dolarjev in do konca leta bo treba odplačati tri milijarde dolarjev glavnice in obresti, leta 1990 pa se bo ta vsota podvojila.

Georg Bush je že pred odhodom na Poljsko in Madžarsko dal vedeti, da ZDA zaradi visokega državnega primanjkljaja niso pripravljene na velika posojila. Na Madžarskem so bili zaradi tega nekoliko poparjeni. Pomembno pa je seveda Bushevo zagotovilo, da si bo pred senatom prizadeval, da bi Madžarsko uvrstili med tiste z največjimi ugodnostmi pri dajanju posojil in tudi glede carin.

Tako Poljska kot Madžarska sta ob burnem notranjem dogajanju morda nekoliko stavili preveč na to karto. Nujno mora priti do stregitve, izvezto pa ni tudi razočaranje.

Kaj bo z združno lastnino?

Na nedavni seji zveznega družbenega sveta za vprašanja družbene ureditve so se nekateri prisotni potegovali za to, da bi zadrugam vrnilo nekdanjo lastnino. Tako naj bi zadrugam vrnilo tista proizvodna in druga sredstva, ki so jim jih v šestdesetih in sedemdesetih letih odvzeli in jih dali v uporabo drugim, po pravilu družbenim organizacijam. Nekateri so trdili, da je vprašanje zadrugne lastnine tesno povezano z vprašanjem gospodarske svobode pri nas. Zaradi razsula družbene lastnine tudi v zadrugništvu in kmetijstvu je obnova zadrugne lastnine družbena nujnost. Omenjen je bil predlog, da naj bi država nekdanjo lastnino zadrug, s katero zdaj upravljajo najrazličnejše organizacije združenega dela, nacionalizirala in jo pozneje po ugodnih cenah predala zadrugam.

globus

BONN — Zahodnonemško ministrstvo za gospodarstvo je ugodno ocenilo odnose z Jugoslavijo. V sporočilu za tisk opozarjajo na visoko raven sodelovanja med zahodnonemškimi in jugoslovanskimi družbami, ki so doslej sklenile okoli 300 sporazumov o sodelovanju in 60 sporazumov o skupnih naložbah. Zahodnonemški izvoz iz Jugoslavije se je lani v primerjavi s predlanskim letom povečal za 9, izvoz v Jugoslavijo pa 6 odstotkov. ZRN je lani od nas uvozila za 5,3 milijarde mark, nam pa je prodala za 6,1 milijarde mark blaga.

DUNAJ — Po avstrijskih podatkih je mogoče v Jugoslaviji za en šiling dobiti blago, za katerega bi doma plačali 20,5 šilinga. Več kot doma lahko dobijo Avstrijci za šiling še v Turčiji, Grčiji, na Portugalskem, v ZDA, Italiji, na Nizozemskem, v Franciji in ZRN. Manj kot doma lahko Avstrijci dobijo za šiling v V. Britaniji, Španiji, Švedski, Danski, Norveški in Švici.

BRUSELJ — Zaradi protesta proti preniknim izvoznim cenam jugoslovanske pločevine na trg evropske dvanajstere so se v pristojni komisiji Evropske skupnosti odločili, da tona teh naših izdelkov začasno obremenijo z nekaj več kot 50 dolarji carine. Tako so se naši železarji že petič znašli na zatožni klopi.

BRUSELJ — Kar 56 odstotkov anketirancev v državah Evropske skupnosti se je izreklo za osrednjo vlado združene Evrope po letu 1992. To skupno evropsko vlado naj bi nadzoroval evropski parlament.

PEKING — V katastrofalnih poplavih v južni kitajski provinci Sečuan je utonilo blizu 900 ljudi. Poplave so zajele območje, na katerem stanuje okoli 50 milijonov ljudi.

ŽENEVA — Razvite zahodne države bi morale čim prej odpisati tisti del dolga nerazvitih dežel, ki je namenjen za njihov razvoj. To je udeležencem pariškega srečanja prejšnji teden predlagal direktor Mednarodnega sklada M. Camdessus in tudi dejal, da razviti dolgujejo svetu razvoj brez inflacij.

V nedavni televizijski oddaji o socializmu je neki pametni mladenič srednjih let modro ugovarjal, da se je med topovskimi streli z Aurore in topovskimi streli v Pekingu končalo obdobje socializma, ki to v resnici ni bil, namreč socializem. V našem podnebjju je prav zagledal veliko kopanje po preteklosti vsakogar in vseh, razen po lasni, pa je znani brkač Tupurkovski, ki je znan po krilatici »neprincipialna koalicija je vendarle zmagala« na še dobro znanem plenumu, ki je bil zelo vroč in nestrpen — na nekem partijskem sestanku vendarle moral ugovarjati to isto, da vsakdo pač mora najprej pogledati svoja početja, preden na ves glas zavpije na dogajanje pri sosedih, ker mu bo brččas pogled vase vzel sapa, ki bi jo rad porabil za vpitje nad početjem drugod.

Gledanje zviška na preteklost in modrovanje nad napakami, ki so bile storjene doslej, torej spominja na rek: lahko je po bitki govoriti o storjenih napakah. Gotovo je res, da je modro med bitko delovati tako, da se nič napačnega ne naredi.

Kar je bilo, je pač bilo, in soliti pamet drugim, da bi bilo lahko povsem drugače, če teh in teh napak ne bi bilo, je povsem nesmiselno delo, zlasti tistih, ki niso sposobni delati boljše, kot delajo, ali pa sploh ne delajo, da ne bi napak delali. Nekaj takega se je zgodilo tistemu Bulatoviću, ki je postal oblast v Črni gori, ko se je napolnil na proslavo kosovske bitke s helikopterjem in v spremstvu žene, tukaj pa kroži anekdota, češ: pa se je zgodilo tisto, zaradi česar smo zahtevali odstop v vseh prejšnjih črnogorskih voditeljev.

PUBERTETNOST

Vse, kar se dogaja pod naslovom iskanja nove razvojne filozofije in pod podobnimi naslovi, vse bolj spominja na prvo kontraparolo revolucionarnim parolam ustvarjanja oktobrskega socializma: »Kar je tvoje, to je moje, kar je moje, to pa se nikogar več ne tiče.« V beograjski Dugi so nedavno na ta način pisali o tem, kako si je slovenska komunistična partija ustvarila monopol v osvobodilni fronti, ki je zbrala vse tedanje progresivne organizacije v narodnoosvobodilno borbo. Nekaj podobnega je izvenelo v razgovoru s Kristom Crvenkovskim v aktivu dopisnikov republiških časnikov v času, ko je bil med najvišjimi voditelji Jugoslavije: »Sprva v Makedoniji in Sloveniji sploh nismo smeli govoriti o (socialistični) Jugoslaviji... saj se je začelo z narodnoosvobodilnim bojem.

Reklo bi se, da je uspeh vsake revolucije v uspešni taktiki, saj se cilji lahko uresničujejo le etapno, ne pa s prelamljanjem čez koleno. Toda če postane oblast končni cilj, ki mu sledi le še obramba oblasti, takšne, kakršna je vzpostavljena, kakor da je večna, se dogaja, kar se je dogajalo v vseh socialističnih deželah: odtujenost od ljudstva, hranjenega z vizijo boljše prihodnosti do zadnjega koščka (ideološkega) kruha. A s prevzemom oblasti bi se morala prava revolucija za socializem šele začeti, kot je v naših vročih dneh opozoril Stipe Šušar, še kot predsednik Zveze komunistov Jugoslavije.

Če se je socializem rodil z oktobrsko revolucijo in se ni razvil daleč od zapoznelega (predolgo podaljševanega) pubertetstva (tako kot se to dogaja s predolgo nezaposlenostjo mladine), je za to kriva praksa: kar je tvoje, to je moje, kar je moje, pa se nikogar več ne tiče. Kardelj je to označil s pojmom »državni kapitalizem«, ker več od nacionalizacije ni bilo narejenega, čeprav so bili tako misleči že v času Lenina. Hotel je to popraviti s samoupravljanjem ob decentralizaciji centraliziranega upravljanja z ljudmi in dobrinami. Zdaj se vračamo dva koraka nazaj, da bi s podjetništvom v tekmi na tržišču, stopili izdatnejši korak naprej. Pojavil se je pojem »mešano gospodarstvo«, ki je mnogim sumljiv kot »uspešno vračanje v kapitalizem«, kot je bilo tem istim prej sumljivo samoupravljanje in vse ono, kar smo si kompromisnega izmišljali med delom in kapitalom. Ostaja nam čakanje na izredni kongres ZKJ: Pubertetnost.

Viktor Širec

PISMO IZ BEOGRADA

Turizem po bolgarsko

Bolgarski državni svet je prejšnji teden razglasil splošno »civilno mobilizacijo«, da bi zagotovil delovanje življenjsko pomembnih gospodarskih sektorjev. Do konca prejšnjega tedna se je namreč iz Bolgarije izselilo okoli 80 tisoč muslimanov oziroma Turkov, računajo pa, da se bo ta številka povečala še za kakšnih 100 tisoč!

Novinarji skopske Nove Makedonije govorijo o »morju ljudi«, ki se noč in dan pomika od bolgarskih mejnih prehodov v Svilengradu in Kapetanu Andreju proti Kapikuli in Ederu na turški strani. Na pot odhajajo s turističnimi potnimi listi, vendar se ve, da se nikoli ne bodo vrnil. V 24 urah po prejemu potnega lista so morali zapustiti Bolgarijo. S seboj so lahko vzeli le nekaj priročne prtljage. V Bolgariji so ostali tudi njihovi sinovi, možje, ki kot vojaški obvezniki niso dobili potnih listov.

Takšen turistični pohod brez povratka sega daleč nazaj, predvsem pa v leto 1985, ko so v Sofiji razglasili, da živi v Bolgariji en sam narod, to je, bolgarski. Tako so tudi Turke čez noč razglasili za Bolgare: spreminjali so jim imena in priimke.

Tolikošnje število »turistov«, ki se ne nameravajo vrniti, povzroča najhujše preglavice bolgarskemu kmetijstvu, sicer pa nimajo z njimi nič manj problemov tudi na turški strani, saj je takšni množici skoraj nemogoče priskrbeti hrano in streho.

Tveganja v pluralizmu

Zvezna konferenca SZDLJ mora povsem jasno povedati, da na jugoslovanskem političnem prizorišču ni prostora za politični pluralizem na ozkih, zaprtih in izključno nacionalnih osnovah, piše Milan Rakas v Borbi.

Objavljeni programi novoustanovljenih organizacij in gibanj potrjujejo izključno nacionalno osnovo in bežijo od vsega, kar diši po socializmu, celo od najširše socialistične usmeritve, zapaja avtor in dodaja: Zato moramo že sedaj, na samem začetku uvajanja političnega pluralizma razčistiti tudi vprašanje, ali bomo zmagi kapitalističnega političnega sistema ponovno dali politično možnost. Če tega ne želimo, potem programi vseh nosilcev političnega pluralizma ne bi smeli zastopljati vsaj najširše socialistične usmeritve v svojem delovanju.

4 ROMUNIJA — Družinski

Vsi do zdaj opisani ukrepi so tesno povezani z osebnostjo CE-AUSESCA, bolje rečeno: z njegovo celotno družino. »Vodjak«, kot ga imenujejo, ima 60 sorodnikov v pomembnih državnih organih. Lahko rečemo, da imajo Ceausescu državo v svojih rokah. Njegova žena Elena, ki se vse bolj pojavlja v javnosti, je odgovorna za številne napačne odločitve pri industrijskem razvoju, predvsem pa za nepotrebno uveljavljanje petrokemije. V Copsa Mica smo lahko opazovali posledice. Debeli umazani črna plast je pokrila hiše, koruzna polja in še nekaj preostalih dreves v kraju. Neprčiščeni gredo uhajajoči plini v zrak, v vodo in seveda tudi v pljuča ljudi.

Kljub vsemu temu pa nafte primanjkuje. Ker lastni viri ne zadostajo, je Romunija v času nafte krize podpisala sporazum s Sovjetsko zvezo. Visoke cene, ki so jih takrat sprejeli, se morajo danes šele odplačevati.

Elena Ceausescu, članica centralnega komiteja in v KP zadolžena za kadrovske politike in znanost, pa ni edini družinski član, ki so mu sorodniške vezi z

Nicolaem pomagale. Sin Nicu je bil sekretar komunistične mladine in minister, zadolžen za mladinska vprašanja, potem pa so ga imenovali za prvega sekretarja na območju Hermannstadta.

Njegova žena Poljana vodi organizacijo Mladi pionirji, poleg tega pa je kot njen mož članica CK. Pet bratov »konduktorja« je na vodilnih položajih, njegova sestra pa je poročena z nekdanjim ministrskim predsednikom Maneom Manescom.

Na skrivaj se marsikdo roga iz nepotizma klana, ki je odgovoren za krvavenje države, ter se kljub temu še drži na podlagi kulta osebnosti in policijskega sistema, ki poskrbi za Romune, ki drugače mislijo.

Toda mera je polna: Vstaja v Kronstadtu, ki so jo pred dvema letoma komaj zatrli, je pomenila začetek sprememb. 12 stopinj, ki jih imajo stanovanja pozimi, pomanjkanje živil, vse to je pripeljalo Romune do tega, da so izgubili potrpljenje. Trenuten mir je le prividen.

Ceausescuva kmetijska politika, ki temelji na velikih monokulturnih nasadih, pa kljub ro-

110 let od Prijatelja

PRIJATEL

vešč razširjavajoče mesečne novine

Tiskal
1875-1876
in

AGUSTICH IMRE

R. J. D. PEST

Naslovna stran Prijatelja, prvega
prekmurskega časopisa.

TAJNE TROJKE

Naši republiški in pokrajinski funkcionarji so se dolga leta srečevali in obiskovali na način najbolj protokolarnih mednarodnih srečanj, ko nikomur ni bilo jasno, s kakšnimi nameni in rezultati se obiskujejo in kaj se sploh dogovarjajo. Ko pa je v tej zaostreni situaciji celo zvezno predsedstvo pozvalo republiška vodstva, naj se med seboj pogovorijo o nekaterih razlikah, zaradi katerih se prepira vsa država, pa se je pričela javnost vznemirjati, piše v komentarju Jug Grizelj.

Formalno smo vznemirjeni zato, ker gre za srečanja »trojk« ali »četvork«, ki potekajo v popolni konspiraciji boljševiškega tipa, zato smo danes veliko bolj obveščeni o obiskih in pogovorih Gorbačova in Mitterranda kot pa o tem, kaj se naši republiški voditelji pogovarjajo v Ljubljani, Sarajevu ali Skopju. Ta srečanja so torej v popolnem nasprotju z vsemi načeli javnosti dela, o katerih kar naprej govorimo.

Vsebinska vznemirjenost javnosti pa ima veliko večjo težo. Ta medrepubliška bilateralnost odkriva, da jugoslovanski zvezni organi ne izvršujejo svojih, z ustavo določenih nalog. Federalne jugoslovanske institucije ne funkcionirajo več, rezultatov njihovega dela praktično ni. Odlo-

lziid prvega prekmurskega časopisa, čeprav ne v matični domovini, je gotovo dogodek, mimo katerega ne moremo iti. V Budimpešti je namreč leta 1875 nastal prvi prekmurski časopis Prijatelj, tiskan v madžarskem črkopisu. Pobudo zanj je dal prvi prekmurski slovenski častnikar Imre Augustič, ki se je rodil 29. septembra 1837 v Murskih Petrovcih. Po končanem šestem gimnazijskem razredu v Szombathelyju je služboval v gospodarskih in upravnih organih, potem pa je bil nekaj časa stenograf v ogrskem državnem zboru. Deloma politična ambicija, predvsem pa poslanska kandidatura v Murski Soboti sta ga usmerili k izdajanju časopisa za rojake, ki niso bili večji madžarskega jezika.

Pod Augustičevim uredništvom je časopis začel izhajati v Budimpešti leta 1875 kot »znanost razširjavajoče mesečne novine«. V svojih stolicah je prikazoval gmotno in duhovno podobo njegovega rojstnega okoliša ter solidarnostno povezanost s slovanskim jugom. Časopis je zamrl kot polmesečnik 17. julija leta 1879 z izdajateljevo smrtjo. Augustičeva uvedba gajice tako v Prijatelju kot v njegovem osnovnošolskem učbeniku za prirodopis iz leta 1878 predstavljata daljnosežno kulturno in politično dejanje. To je povzeto po 1. knjigi Enciklopedije Slovenije in ni razloga, da se tem ugotovitvam, pomembnim za našo pokrajino in novinarski stan, ne pridružimo tudi mi.

M. Jerše

Ob našem obisku so najbolj vneto delali brigadirji pionirske brigade, ki so imeli udarni dan. Pri tem so dobili tudi pomoč drugih brigad.

Ze nekaj minut razmišljam, kako naj sploh začnem reportažo o srečanju z brigadirji prve izmene zvezne mladinske akcije Goričko. Ze vrsto let namreč govorimo o krizi mladinskega prostovoljnega dela. Prav gotovo so leta, ko je bilo delo s krampom in lopato edina možnost za graditev domovine, že dolgo za nami. Govorimo o tem, da nas bo rešilo le znanje. In tega se zavedajo tudi mladi, tako imamo sedaj v Sloveniji množico taborov in le še štiri tako imenovane klasične akcije, ki pa tudi niso več takšne, kot so bile še pred leti. Kljub določenim spremembam postajajo vse manj atraktivne za mlade ljudi. In to ne le v Sloveniji, ampak tudi v drugih krajih Jugoslavije. Vse te dileme so me vodile tudi na delovišče, na cesto med Moščanci in Križevci, kjer so že od ranih jutranjih ur krampali in lopatali mladi iz Splita, Nove Crnje, Kragujevca, Karlovca, Zaslavja, Surdulice, Novega Beograda in Novega Zagreba.

ZAČELO SE JE S SMEHOM

Ravno pomicali so. Sedeli na jasi in uživali zadnje minute odmora. Sam smeh jih je bil. Povedali so, da je njihova brigada Bratsvo i Jedinstvo sestavljena, da so v njej mladi iz Splita, Kragujevca in Nove Crnje. »Gre pravzaprav za sodelovanje med Jugoplastiko in 21. oktobrom iz Kragujevca, potem pa so se nam pridružili še mladi iz Nove Crnje.« pripoveduje traser Nebojša Jovanović, ki prihaja iz Kragujevca. Sicer pa je v brigadi mnogo takih, ki so bili že večkrat na akciji.

In ko takole kramljamo, vidim, da so brigadirji dobro razpoloženi. Šalijo se na račun »Daniluška«, 24-letnega Danila Pavlova za katerega sicer pravijo, da je najboljši delavec v brigadi. Šale je vendarle kmalu konec in medtem ko brigadirji poprimajo za svoje orodje, se pogovarjam s komandantom, Petrom Mustapićem. Pravi, da je zadovoljen z akcijo, saj so razmere za življenje in delo dobre. Tudi čez vodstvo akcije nima nobenih pripomb. Kot starega brigadirja ga povprašam, kakšne se mu zdijo perspektive mladinskega prostovoljnega dela.

»Težko je reči kaj o lepi prihodnosti, saj vidimo, da število akcij in brigad iz leta v leto upada. Mladi niso več zainteresirani kot nekoč, da bi delali le fizična dela. V njihovem interesu so zdaj druge stvari, računalniki, napredna tehnologija. Mislim, da mladinske akcije lahko obdržimo le še kot tradicijo in kot druženje, saj mislim, da se tudi finančno več ne izplačajo.

Prav to druženje se mu zdi še edina vez, ki povezuje tudi brigadirje v njihovi brigadi. Gre pravzaprav za nekaj, s čimer se nekako zastrupiš, namreč, če enkrat greš, ne moreš nehati.

PIONIRJI SO IMELI UDARNI DAN

Če imaš udarni dan, to pomeni, da moraš kar pošteno poprijeti za delo. Tako ni bilo preveč časa za kramljanje. Ustavila sem Tomaža, ki je prevažal polno samokolnico zemlje.

»A je težko?«

»Niti ne, le če mi preveč naložijo,« pravi. Sicer pa je prvič na akciji in kar navadi se je že na delo, saj je vaje pomagal tudi doma. Na vprašanje, kaj počne ob popoldnevih, pravi, da se hodi najraje kopat, zvečer pa rad zapleše. Žal mu je le, da morajo že ob desetih v posteljo.

Ob pomoči brigadirjev iz drugih brigad so se torej pionirji trudili napraviti čimveč. In od Rdečih revirjev smo se preselili kar k Peru Mačkatovcu. To je ime brigade, ki prihaja iz Surdulice. Ali veste sploh kje leži Surdulica? V jugovzhodni Srbiji, nekje med Vranjem in Leskovcem. Mesto ima okrog 25.000 prebivalcev, celotna občina blizu 50.000, mi pojasni Mile Trajković, ki skupaj z Jugoslavom Ristićem in Redžom Bajamovićem, ki ima za seboj že petnajst akcij, koplje kanal. Malo stran dela z eno skupino tudi ko-

Akcije
le še
kot
tradicija

cije se trudi, da jim kljub problemom zagotovi najboljše možnosti za delo. Zame osebno to ni prva akcija, ampak nekakšna eksperimentalna akcija. Včasih smo imeli zjutraj zbor, pa dviganje zastave, skratka, več discipline. Mnogo je takšnih brigadirjev, ki so že bili na akcijah in tega niso navajeni.

Preseneča ga tudi urejenost naselja, saj so brigadirji navajeni barak, tu pa imajo udobne tripoteljne sobe, vedno toplo vodo in druge ugodnosti. Vse to je pozitivno, saj se je potrebno zavedati, da brigadirji niso prišli le delat in da jim je potrebno omogočiti boljše bivalne razmere.

Nekako podobno razmišlja tudi Vesna Janković iz Kragujevca. V brigadi Veljko Vlahović opravlja delo traserke in lahko se pohvali, da so njeni brigadirji najboljši na delovišču. Samo delo se ji zdi skoraj prelanko za izkušene brigadirje. Po njenem mnenju se slovenske akcije precej razlikujejo od akcij drugod v Jugoslaviji.

Ni tistih dobro utečenih stvari, recimo zborov in branja rezultatov.

»Vse to vpliva na moralo brigadirjev, na njihovo manjšo zavzetost pri delu. Ni tistega pravega tekmovalnega duha. Navajeni smo tudi na vsakodnevno dviganje in spuščanje zastave in še kaj. Nam stari brigadirji vse to nekako manjka.«

Zdravko Antoloković iz iste brigade pa se je lotil predvsem interesnih dejavnosti. Njemu marsikaj na akciji ni všeč. Preveč je svobode, pa tudi z ocenjevanjem ni zadovoljen. S ponudbo izletov, zabav in kulture je vse v redu, žalostno je le to, da ni zanimanja med brigadirji.

Kaj bi torej lahko rekli ob koncu? Tudi akcija Goričko se je počasi postarala. Po trinajstih letih mnogi razmišljajo o njeni ukinitvi. Vemo, da je bila gospodarska upravičenost akcij vedno vprašljiva, vendar pa smo bolj postavljali v ospredje kovačnice bratstva in enotnosti. Toda vse manj briga-

Petar Mustapić meni, da so akcije le še tradicija

da jim uspeva, da vse opravijo. Tako mi komandanti kot brigadirji imamo mnogo prostega časa, vse skupaj je bolj svobodno, bolj demokratično. Vse to ima svoje dobre in slabe strani.

Po napornem delu se prileže dobra malica.

ŠE O INTERESNIH DEJAVNOSTIH

Ostali sta nam samo še brigadi Veljko Vlahović, to je sestavljena iz mladih, ki prihajajo iz pobratenih mest Kragujevca in Karlovca, in brigada dveh velikih mest, Novega Beograda in Novega Zagreba.

Trivo Živković ima za seboj že deset akcij, vendar pa je zdaj prvič v Sloveniji. Preseneča ga gostoljubnost ljudi, tudi vodstvo ak-

Tekst: Silva Eöry

Fotografije: Nataša Juhnov

Ali Romunija grozi Madžarski?

Zunanji minister Madžarske Gyula Horn je pred dnevi izjavil, da je zaskrbljen zaradi »groženj vojne narave«, ki jih je v zadnjih mesecih objavil romunski uradni tisk. Na novinarski konferenci je Horn povedal, da so se madžarski in romunski funkcionarji pogovarjali zelo strogo med sestankom vrha Varšavskega pakta.

Če visoki funkcionarji neke države trdijo, da so sposobni izdelati atomsko orožje in da bodo kmalu začeli delati rakete srednjega dosega, potem to gotovo vpliva na sosednjo državo — v romunskem primeru na Madžarsko, je poudaril Horn.

Tudi romunske vojaške publikacije so menda pomemben prostor namenile poslabšanju romunsko-madžarskim odnosom, vendar tega Horn ni hotel komentirati. Ne želimo dramatisirati, je izjavil, vendar tudi prek teh dejstev ne moremo.

Povratni udarec

Spominjamo se še dogodka iz predlanskega leta, ko je neki zahodnonemški najstniški športni pilot poletel s svojim letalom iz Hamburga prek Baltika, nato blizu tisoč kilometrov po sovjetskem ozemlju in srečno pristal — nikjer drugje kot v samem središču Moskve — na ploščadi Rdečega trga. To je bila senzacija vseh senzacij in v časopisju na Zahodu niso mogli prikriti hahljanja na račun toliko opevane sovjetske protiletalske obrambe. Prejšnji teden se je zgodilo nekaj v povratni smeri. Sovjetski lovec brez posadke je po 930 kilometrih poleta iz baze na Poljskem preletel DR Nemčijo, ZR Nemčijo, del Nizozemske in v belgijski vasi, blizu mesta Courtrai ob

francoski meji, strmoglavil. Je kakšna zveza med obema poletoma?

Zahodnonemški Bild je zapisal, da je to dogodek brez primere, ki je povzročil pravi preplah v NATO. Sicer pa — kot poroča dopisnik zagrebškega Vjesnika iz Bonna — v ZR Nemčiji, vključno precejšnjemu vznemirjenju med prebivalstvom, dogodka niso pripisovali posebne politične teže, niso se zaradi tega »hudovali nad Rusijo«, vse skupaj so vzeli kot nekakšno povsem razumljivo »tehnično napako«.

Po virih iz NATO (organizacija severnoatlantskega pakta) je sovjetski lovec mig 23 vzletel z vojaškega letališča v Kolobrzegu na Poljskem. Povzemajoč trditve

sovjetske časopisne agencije Tass, naj bi kmalu po vzletu v letalu postala »tehnična napaka«, ki je pilota prisilila, da je izskočil, sicer pa je bilo letalo opremljeno z avtomatskim krmlilnim sistemom. Potem je omenjeni lovec v višini 11 kilometrov in s hitrostjo 800 km/h nadaljeval let brez pilota. Takšna je bila prvotna verzija dogodka.

V Belgiji so najprej posumili v razlago (seveda najprej sovjetske strani), da je bil pilot prisiljen letalo zapustiti. Obudil se je sum, da v letalu sploh ni bilo pilota. V Belgiji so se mnogi spraševali, zakaj bi verjeli sovjetski razlagi, da je bil pilot prisiljen skočiti s padalom in da letala niso avtomatično vodili (s posebnimi nameni) že od začetka, kot je zapisala dopisnica Dela iz Bruslja.

Sovjetski obrambni minister Jazov je izjavil, da radarske naprave varšavske zveze letala niso opazile. Če je tako, potem je to rahel namig za hahljanje v natovski zvezi...

Ampak. Kot je uradno rečeno: mig 23 je pri Dannenbergu prešel v vzhodnonemški zračni prostor in takoj naj bi ga odkrile radarske postaje NATO. Uradno naprej: ob 9.42 sta z letališča Soesterberg na Nizozemskem vzletela dva ameriška lovca prestreznika F 15 in čez dvajset minut sta v prostoru nad Osnabrückom opazila, da sovjetsko letalo nima pilota. V normalnih razmerah se tuje letalo prisili, da pristane na odrejenem letališču, se ga prežene, ali pa sestrelji. Uradna natovska verzija nadalje pravi, da pilota v F 15 nista vedela, kaj storiti.

Vsem uradnim izjavam in oceanam obeh prizadetih strani navkljub je takojšnja prisotnost natovskih lovcev lahko precej dvomljiva. Zato ni popolnoma nemogoče, da bi bil dogodek s sovjetskim lovskim letalom mig 23 nekakšen povratni udarec za tisti neljubi dogodek z zahodnonemškim športnim letalom v središču Moskve.

Takrat je bilo slišati, da je bilo vse skupaj inscenirano s strani Moskve, da bi lahko Gorbačov nekoliko pretresel sovjetski obrambni sistem. Naj je takrat bilo tako ali ne, v Moskvi imajo ob zadevi z migom 23 najhruje nekaj povoda za hahljanje.

USODA NEKE DEŽELE

klan

dovitnim tlem Romunije nima uspehov. Tako naj bi pridobili le petino pridelkov, ki bi jih ob pravilnem obdelovanju zemlje lahko pridelali. Sistematizacijski programi za kmetijstvo bodo še pospešili erozijo tal, poleg tega pa odvezemajo kmetom še zadnje pobude.

Ceausescu pa se tudi pri gradnji obnaša »skromno, kot Ludvik XIV. Zgled, ki sem ga videl po televiziji: ON in ONA si ogledujeta Trg republike v Bukarešti. Kilometer dolg in 120 metrov širok bulevar Zmaga socializma vodi do republiške palače. Mimo pustih in še nenaseljenih stolpnic, ki jih gradijo dan za dnev, se pelje kolona vozil s Ceausescum do Trga republike.

Samopovelječevani voditelj izhaja iz majhnega kraja, vasi Scorniesti, nerazvitega območja, ki leži južno od Bukarešte. Na čelo partije je prišel konec petdesetih let. Opazovalci v državi so ga že takrat poimenovali kot politika, ki čuti v sebi potrebo, da prekrije »madež« svojega izvora in obenem zagotovi celotni deželi skok v modernizacijo. Iz per-

spektive Ceausescovega rojstnega kraja naj bi pomenili stanovanjski veliki bloki, ki pri nas vzbujajo prejšnjim kot veselje, napredek za te kraje.

Vse to, »cezaropapizem« in manjšinska politika, ki je naravnana na etnično čisto Romunijo, je tesno povezana z nacionalizmom Ceausesca. Le-ta je bila že ves čas znamenje njegove vere, pri nas pa tega nismo videli, ker smo gledali na druge vidike njegove politike, ki se zrealizirajo v besedah: »... da so neodvisni v politiki do Moskve.« Da je Ceausescu protestiral proti vkorikanju sovjetskih enot na Češkoslovaško, da v njegovi državi ni sovjetskih enot, da je Romunija edina od držav vzhodnega bloka, ki se je udeležila olimpijskih iger v Los Angelesu je odvrnila pozornost zahodnih politikov, ki so pozabili na stalinistične metode, uporabljene v notranji politiki.

Račun pa plačujejo Romuni, ne glede na njihov etnični izvor.

Po Kleine Zeitungu
priredila
S. Eöry

V skupščini o šolstvu in socialnem varstvu

Na seji treh zborov skupščine občine Lendava se je ob dolgem in provokativnem dnevnem redu obetala dolga in zanimiva razprava. Vendar so uspeli razpravo ob poletni sopari in precejšnji enotnosti v stališčih razmeroma hitro končati, nekaj točk dnevnega reda pa so prenesli na jesen.

Seja se je začela s poročilom o perspektivah kmetijstva in zadružništva v občini ob zavesti, da bo potrebno prilagoditi zakon o podjetjih organiziranosti kmetijskega zadružništva. Možna sta dva koncepta: popolno revidiranje zadrug, vendar z ohranjanjem klasičnih načel zadružništva, ali pa preoblikovanje kmetijskih zadrug — prav tako v duhu zadružniških načel.

Največ časa so namenili razpravi o vzgoji in izobraževanju. O kriznem položaju te dejavnosti so se delegati prepričali na podlagi analize o sedanjem stanju. Močno jih namreč prizadeva zmanjševanje finančnih sredstev za vzgojo in skupno porabo. Prisiljeni so ukinjati oddelke in celodnevno šolo, omejevanje pa se ni mogla izogniti niti predšolska vzgoja. Tako so ukinili 5 oddelkov in celodnevni šoli na Kobili in Bistrici.

Socialna varnost je v lendavski občini vse bolj pereč problem, saj je to dejavnost, na katero se v kriznih razmerah naslanja vse več ljudi. Prvotno naj bi bilo uresničevanje socialne politike

namenjeno tistim, ki si iz objektivnih razlogov ne morejo zagotoviti socialne varnosti, vendar je funkcijo spodbujanja delavcev vse teže uresničevati. Veča se število nezaposlenih oseb, ki potrebujejo socialno varstvo, vse več je gospodinjstev, ki se ne morejo preživljati sama. S socialnim položajem delavcev se ubada tudi lendavski sindikat. Njegovo predsedstvo je podalo poročilo, v katerem so ugotovili, da se socialni položaj delavcev zaostrejuje in predstavlja program zagotavljanja socialne varnosti delavcev. 15 odstotkov zaposlenih namreč dobiva razne oblike družbene pomoči. Še hujše posledice pa bodo z uvajanjem tržnega gospodarstva, saj mnoge delovne organizacije ne bodo mogle poslovati v takih razmerah.

Ekološko zavest delegatov je potrdilo sprejetje Krajinske zone na območju med Muro in Ledavo v občini Lendava. Najtežje je najti optimalno, srednje pot, s katero bi bili zadovoljni tako kmetje kot gozdarji, saj bi pretirano poseganje na to področje z melioracijami in podobnimi dejanji škodilo bogatim gozdnim območjem, posebno še gozdu črne jelše pri Veliki Polani.

Bilo je tudi nekaj delegatskih vprašanj o očitno dotrajanih nasipih ob Muri.

Jože Gabor

PO MERI IN INTERESIH DELAVCEV

Medobčinski svet Zveze sindikatov za Pomurje je pripravil širšo javno razpravo o predlogu Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja, v kateri so sodelovali člani predsedstev občinskih svetov, predsedniki konferenc ZSS iz Pomurja, predsedniki izvršnih odborov OO ZSS večjih delovnih organizacij, predstavniki pravnih služb, vodstev družbenopolitičnih organizacij, predstavniki sodišča združenega dela, temeljnega sodišča in družbeni pravobranilec samoupravljanja. V uvodnem delu je sodeloval član predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Jože Stegne.

V daljši razpravi so sprejeli več sklepov in stališč. Poudarili so, da je zakon o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja eden temeljnih zakonov, ki urejajo pravice in obveznosti delavcev, ki izhajajo iz dela. Zato so odločno obsodili postopek sprejemanja zakona, ki onemogoča kakovostno javno obravnavo, predvsem pa vključevanje tistih, za katere se zakon piše. Menili so, da razprava o tem zakonu poteka mimo uhojenih delegatskih poti, kar je nedopustno, nedemokratsko in nesocialistično. Zato so predlagali vsem tistim, ki so doslej kazali mladen odnos do vseh vprašanj, ki zadevajo zaščito delavcev, pri svojem delovanju pa se sklicujejo na delavski

razred, samoupravljanje in socializem, po meri človeka, da ta idejna izhodišča vgradijo v konkretno politično delo. S tem bi omogočili, da bo zakon o delovnih razmerjih napisan po meri in interesih delavcev. V tej zvezi so zvezni in republiški sindikat pozvali, da vztrajata pri dopolnitvi sindikata in ob njihovem neupoštevanju z vsemi sredstvi in metodami sindikalnega dela preprečita sprejem takega zakona.

Pomurski sindikati podpirajo stališča in predloge dopolnil republiškega sveta ZSS k predlogu zakona, ki v celoti temeljijo na zahtevah in interesih delavcev, hkrati pa ne zanikajo potrebe po uveljavljanju tržnih zakonitosti na področju dela. Zato odločno

zavračajo vse tiste, ki sindikatu očitajo, da s svojimi stališči in predlogi dopolnil k predlogu zakona blokira sodoben pristop k urejanju razmerij, gospodarske reforme ter trg dela, kapitala in znanja. Med drugim so republiškem svetu ZSS predlagali, da skupščini SR Slovenije posreduje pobudo za pravočasen začetek aktivnosti za pripravo in sprejem republiškega zakona o delovnih razmerjih.

In še nekaj konkretnih priporočil pomurskih sindikatov: delovno razmerje za določen čas je potrebno opredeliti kot izjemo ter konkretizirati primere in pogoje. Pri zagotavljanju pravic iz dela ob prenehanju delovnega razmerja je treba vključiti tudi gospodarske razloge, ker se le-ti zmeraj prepletajo s tehnološkimi. Pri opredelitvi višine odpravnine je potrebno določiti, da ta ne more biti nižja od 24-kratnega zneska povprečnega osebnega dohodka v republiki oz. avtonomni pokrajini. Določiti je treba tudi zgornjo mejo dopusta. V dopolnilu RS ZSS naj bi opredelili, da se mora v enem delu porabiti najmanj 12 dni dopusta, vendar brez obveze, da mora biti to v prvem delu (zimski dopust).

Milan Jerše

GRABE

Obnavljajo pogorišče

Članom kluba jadrancev na deski Blaja iz Ljutomera je požar uničil hišico ob Gajevskem jezeru, v kateri so imeli spravljene jadralske deske in nekaj pribora. Ker je sezona jadranja na vrhuncu, so se morali obnove hišice lotiti čim prej. Na roko jim je šlo tudi vreme in tako so se lotili delovne akcije. Le-ta jim je v celoti uspela.

D. L.

GERLINCI

Sektorske vaje

V Gerlincih so bile sektorske gasilske vaje za pokal krajevne skupnosti Cankova. Med 19 ekipami so zmagali Korovci z 878 točkami pred Ropočo 870 in Gerlinci 800 točk. Pri mladincih pa so bili najboljši gasilci iz Cankove z 801 točko pred Domajinci 800 točk.

frku

MLADINSKI SOCIALNO-GEOGRAFSKI TABOR

Pomurje 18 tokrat na Hodošu

VTISI

Bil je lep sončen dan, ko sem se prvič napotila med mlade raziskovalce. Nekje na polovici svojega dela so bili. In ko sem stopala v šalovsko osemletko, ki je za deset dni postala njihov drugi dom, je iz ene od učilnic odmevala glasba. Tam sem jih tudi našla; petnajst oziroma triinajst (dve dekleti iz Beograda sta ravno prejšnji večer odpotovali) fantov in deklet srednješolcev in dva mentorja, ki so se trudili z grafikoni, tabelami in pisanjem.

Prvega sem pobarala kar vodo tabora. Jernej Zupančič z Inštituta za geografijo v Ljubljani je letos prvič na tem taboru. In je zadovoljen z delom mladih raziskovalcev. Zato ker so udeleženci iz različnih krajev, se je nekoliko bal, da delo ne bo šlo tako kot bi želeli. Vendar pa je anketiranje na Hodošu, ki je po desetih letih ponovno prišlo na vrsto, potekalo normalno. Tako so se lahko lotili potrebnih analiz in obdelave gradiva. »Težišče je kot zmeraj na narodnosni problematiki, lotili pa smo se še značilnosti naselja, njegovih naravnih danosti, gospodarske razvitenosti in položaja kmetijstva, raziskovali pa smo tudi vpliv obmejnosti na naselje.«

Sicer pa je Jernej povedal še marsikaj. Tudi o raziskovalnem delu, ki je pri nas še vedno premalo povezano, njegovi rezultati pa se še vedno premalo uporabljajo v praksi. Takšen tabor je vendarle dobrodošel tudi zato, da mladi naredijo prve korake raziskovalnega dela, da jim da nekaj več od šole.

Sašo in Robert Šturm sta prišla na tabor s Koroškega in obiskujeta slovensko gimnazijo v Celovcu. Na šolo so dobili povabilo in odločila sta se, da prideta v Pomurje. Zanimala ju je predvsem problematika sožitja med pripadniki različnih narodov oziroma narodnosti. In po njunem mnenju bi takšne analize potrebovali tudi na Koroškem.

»Presenetilo naju je, da tu skorajda ni nobenih problemov med Madžari in Slovenci. Ljudje se sploh ne razburjajo, češ ti si Madžar, jaz Slovenec. Vsi imajo možnost, da se uveljavijo,« pravi Robert. Seveda je na Koroškem nekoliko drugače. Sedaj, ko so dobili novega deželnega glavarja, se je položaj še bolj zaostрил. Sicer pa menita, da je Haiderjev prihod na oblast mogoče tudi dober, ker se bodo Slovenci sedaj bolj povezali in bodo morebiti bolj enotni. Zalosino je, da živimo v svetu, kjer je veliko nestrpnosti. Na taboru jima je bilo zato še bolj všeč, ker so se družili med seboj in se dobro razumeli z domačini. Zato bosta morda še prišli v te kraje.

Udeležence tabora sta obiskala tudi direktor Inštituta za narodnosti dr. Vladimir Klemenčič in direktor Inštituta za geografijo mag. Rado Genorio.

Zadovoljna sta bila tudi Tatjana Györkösi iz Gornjega Lako-

Sašo in Robert Šturm, ki sta prišla iz Celovca, sta bila izredno zadovoljna in tudi presenečena nad sožitjem med Madžari in Slovenci v Pomurju.

ša in David Pečnik iz Mozirja. Oba sta že večkrat sodelovala na tem taboru. »Vsako leto spoznam kar nekaj ljudi. In poleg dela se najde čas tudi za zabavo, za druženje, zato je res lepo,« pravi David.

Tudi Tatjana hodi na tabore zaradi razvedrila in družbe, tudi delo ji je všeč. »Najbolj zanimivo je anketiranje, ko spoznavamo

ljudi, njihove običaje in življenjske navade.«

Še bi kramljali, pa smo se vendarle morali vrniti k svojemu delu. In marsikateri od njih je prav na taboru dobil spodbudo za svoje nadaljnje šolanje, za svoj poklic.

Dr. Vladimir Klemenčič, direktor Inštituta za narodnosti in ustanovitelj socialno-geografskega tabora meni: »Mladi raziskovalci so se v zadnjih osemnajstih letih ukvarjali s problemi mednarodnih odnosov med Madžari in Slovenci, ter s problemi v gospodarskem položaju narodnostno mešanih območij. In če primerjamo rezultate pred desetimi leti, ko smo bili prav tako na Hodošu, vidimo, da sta opazna razvoj in napredek. Izboljšala se je izobrazbena struktura, življenjske razmere, opremljenost stanovanj in tehnična opremljenost. Dobili so trgovino in manjši obrat.« Seveda zdaj nastajajo tudi novi problemi: kako obdržati bolj izobraženi del prebivalcev, kako poskrbeti za zdomce in izkoristiti njihov kapital za odprtje manjših gospodarskih obratov. Treba bo pripraviti takšen model obnove vasi, ki bo prinesel tudi druge vsebine in bolj kakovostno življenje.

Rezultate bodo na Inštitutu za geografijo še dodelali. Zaradi pomanjkanja denarja pa še ne vedo, kdaj jih bodo predstavili v posebni publikaciji. Prav gotovo bi bilo to potrebno. In ne le to; rezultate bi bilo treba upoštevati tudi pri vsakdanjem delu, pri načrtovanju prihodnosti.

David Pečnik

mačinov. Vsi so pazljivo prisluhnili mladim raziskovalcem in na koncu ni manjkalo različnih vprašanj, pa tudi pohval. Marsikoga so nekatere ugotovitve presenetile. Gre za obmejno in manjrazvito področje, ki ima nekatere podobne težave kot deli podeželja v republiki. Prisoten je problem odmaknjenosti delovnih mest, kmetijska dejavnost kot osnovna ekonomska dejavnost je zapostavljena, zato se je mnogo mladih izselilo. Še vedno je mnogo ljudi na začasnem delu v tujini. Seveda so prisotni tudi nekateri pozitivni dejavniki.

ve kot deli podeželja v republiki. Prisoten je problem odmaknjenosti delovnih mest, kmetijska dejavnost kot osnovna ekonomska dejavnost je zapostavljena, zato se je mnogo mladih izselilo. Še vedno je mnogo ljudi na začasnem delu v tujini. Seveda so prisotni tudi nekateri pozitivni dejavniki.

Dr. Vladimir Klemenčič, direktor Inštituta za narodnosti in ustanovitelj socialno-geografskega tabora meni: »Mladi raziskovalci so se v zadnjih osemnajstih letih ukvarjali s problemi mednarodnih odnosov med Madžari in Slovenci, ter s problemi v gospodarskem položaju narodnostno mešanih območij. In če primerjamo rezultate pred desetimi leti, ko smo bili prav tako na Hodošu, vidimo, da sta opazna razvoj in napredek. Izboljšala se je izobrazbena struktura, življenjske razmere, opremljenost stanovanj in tehnična opremljenost. Dobili so trgovino in manjši obrat.« Seveda zdaj nastajajo tudi novi problemi: kako obdržati bolj izobraženi del prebivalcev, kako poskrbeti za zdomce in izkoristiti njihov kapital za odprtje manjših gospodarskih obratov. Treba bo pripraviti takšen model obnove vasi, ki bo prinesel tudi druge vsebine in bolj kakovostno življenje.

Rezultate bodo na Inštitutu za geografijo še dodelali. Zaradi pomanjkanja denarja pa še ne vedo, kdaj jih bodo predstavili v posebni publikaciji. Prav gotovo bi bilo to potrebno. In ne le to; rezultate bi bilo treba upoštevati tudi pri vsakdanjem delu, pri načrtovanju prihodnosti.

Silva Eöry

Tatjana Györkösi

Čimveč kratkih in ažurnih informacij

Soboški občinski svet zveze sindikatov je junija izvedel anketo v osnovnih sindikalnih organizacijah, s katero je hotel dobiti čim več podatkov o informiranju v združenem delu. Na anketo se je odzvalo 45 OO ZSS iz soboške občine oziroma 13.883 članov sindikata — med njimi vse večje osnovne organizacije sindikata. V minulemu letu so v anketiranih delovnih organizacijah namenili za izdajo raznih glasil in drugih oblik obveščanja delavcev blizu 156,5 milijona dinarjev. Naklada tovarniških glasil je bila 12.159 izvodov. Večina so izhajali občasno, pa tudi mesečno in dvomesečno. Zanimiv je podatek, po katerem so za informiranje v delovnih organizacijah soboške občine v kar 23 primerih odgovorni delavci s širšimi obveznostmi, v štirih so to zaupali kadrovskim delavcem in le v dveh primerih poklicnim novinarjem.

Splošna ocena je, da so z informiranjem v glavnem zadovoljni. V 15 organizacijah združenega dela imajo informiranje urejeno v samostojnem samoupravnem aktu ali delno v drugih aktih. Tudi za informiranje o delu sindikata v sredstvih javnega obveščanja prevladuje pozitivna ocena, kar velja tudi za glasilo občinskega sveta Zveze sindikatov, Informacije. Slišati je bilo tudi predloge, da bi želeli dobivati še več kratkih in ažurnih informacij, ki bi bile čim bolj uporabne za neposredno delovanje med sindikalnim članstvom. Prav tako so se zavzeli za uvedbo rubrike Vi vprašujete, mi odgovarjamo, za več informacij o vzgoji in izobraževanju ter za obveščanje brez olepševanja in frazerstva. Glede pisanja v Delavski enotnosti, ki je glasilo RS ZSS, pa so menili, da bi časopis moral prebrati vsak delavec, ker je pisanje v njej aktualno, svobodno in brez predsodkov. Seveda ni manjkalo tudi kritičnih pripomb, ki naj pripomorejo k še boljšemu obveščanju delavcev. V praksi se namreč še vedno pogosto dogaja, da je zaradi preslabe obveščanja nastalo nezadovoljstvo delavcev in kršenje določenih pravic. Ravno z dobrim in pravočasnim informiranjem pa bi se tem nevesčnostim lahko izognili.

Milan Jerše

Mesečno poviševanje socialno varstvenih pomoči

S prvim avgustom naj bi se socialnovarstvene pomoči usklajevale mesečno. Tako je sklenila posebna komisija za usklajevanje programov socialnega varstva v Ljubljani. Mesečno naj bi se povečavale družbene pomoči otrokom, srstvene pomoči, prispevki za oskrbo v zavodih in vzgojno-varstvenih organizacij ter delna nadomestila stanarin.

Ista komisija priporoča tudi drugim skupnostim, da na enak način usklajujejo druge socialne prejemke, kot so: rejnina, pravice po zakonu o duševno in telesno prizadetih oseb ter pri preživetnih.

Mesečno poviševanje pomoči in prispevkov bo vsaj približno ohranjalo realno vrednost pomoči, vendar v nekaterih občinah še sedaj opozarjajo, da ne vedo, kako bodo lahko zbrali dovolj denarja.

mh

Delavski svet DO MERCATOR-SLOGA, p. o., Gornja Radgona, Partizanska 16

razpisuje

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili (relekcija)

1. POSLOVODJA I PE SAMOPOSTREŽBA, G. Radgona
2. POSLOVODJA I PE TEHNOCENTER, G. Radgona
3. POSLOVODJA II PE KONFEKCIJA, G. Radgona
4. POSLOVODJA II PE ŽELEZNINA, G. Radgona
5. POSLOVODJA III PE ŠČAVNICA, Sp. Ščavnica
6. POSLOVODJA III PE MARKET MURA, Dom. Apače
7. POSLOVODJA III PE NEGOVA, Negova
8. POSLOVODJA IV PE ŽEPOVCI, Žepovci
9. POSLOVODJA IV PE DISKONT, G. Radgona
10. POSLOVODJA V PE ZBIGOVC, Zbigovci
11. POSLOVODJA V PE ROŽIČKI VRH, Rožički Vrh
12. POSLOVODJA V PE STARA GORA, Stara Gora
13. RAČUNOVODJA
14. SAMOSTOJNI KOMERCIJALNI REFERENT ZA REPRODUKCIJSKI MATERIAL IN TEHNIČNO BLAGO TER DROBNOBLAGOVNI PROMET

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- pod zap. št. 1 in 2 morajo imeti kandidati poslovodsko ali drugo srednjo šolo z delovnimi izkušnjami nad 5 let,
- pod zap. št. od 3 do 12 morajo imeti kandidati poslovodsko ali drugo srednjo šolo ali poklicno trgovsko šolo z delovnimi izkušnjami nad 5 let,
- pod zap. št. 13 morajo imeti kandidati srednješolsko izobrazbo ekonomske smeri z delovnimi izkušnjami nad 3 let,
- pod zap. št. 14 morajo imeti kandidati srednješolsko izobrazbo ekonomske ali komercialne smeri z delovnimi izkušnjami nad 5 let;

- sposobnost vodenja poslovne enote in
- sposobnost komuniciranja s strankami.

Kandidati se imenujejo za dobo 4 let, po poteku te dobe so lahko ponovno izbrani.

Kandidati naslovijo svoje prošnje z ustreznimi dokumenti v 15 dneh po razpisu na naslov: Razpisna komisija MERCATOR-SLOGA, p. o., Gornja Radgona, Partizanska c. 16.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh od poteka roka za prijavo.

NE LE OHRANITEV, AMPAK RAZMNOŽEVANJE

»V naravi obstajata dva zakona, ki sta zelo konkretna in dostikrat kruta: zakon o samoohranitvi in zakon o ohranitvi vrste oziroma osnovne enote naravnega sistema živih bitij. Prvi cilj, ki ga imajo vsa živa bitja, je, da bi sama obstala in sama živela. Drugi cilj pa je **razmnoževanje** živih vrst in s tem obstanek vrste. Če obstajajo ugodne življenjske razmere (prehrambene, klimatske, ekološke, kozmične ...), potem sta oba zakona v sožitju in se nam zdi vse normalno in dobro. Ko pa se razmere poslabšajo (največkrat prehranske, ekološke), potem med tema zakonoma pride do prevlade prvega — ohranitev osebkov —, drugi pa je močno podrejen in vprašljiva je ohranitev vrste. Oba zakona lahko prenesemo na našo živinorejo, ki se ji, vsaj zaenkrat, ne piše veliko obetavnega,« nam je v uvodu povedal diplomirani veterinar **Ivan Zver**, ki je na Biotehniški fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani pridobil znanstveni naslov magistra, saj je uspešno zagovarjal svoje delo Patologija reprodukcije pri govedih v občini Lendava. To je en vzrok za ta pogovor, drugi pa je njegova raziskovalna naloga o boleznih razplodnih živali. Le-to je sofinancirala Raziskovalna skupnost Lendava. S sogovornikom pa kramljamo tudi zato, ker si dejansko močno prizadeva, da bi živinorejci odpravili vzroke, ki vplivajo na plodnostne motnje.

»Predlagam, da začneva pri vašem magistrskem delu. Raziskovali ste patološke (bolezenske) značilnosti reprodukcije (razmnoževanja) na 110 živalih svetlo lisaste pasme, od teh na 103 kravah in 7 telicah, vse to pa z namenom, da bi ugotovili zdravstveno stanje, morebitne plodnostne motnje, potek porodov, poporodne premore in tako naprej.«

»V reprodukciji govedi je postavljen fiziološki (naravni) pogoj: vsaka krava, ki je namenjena za plemensko čredo, naj bi imela tele vsako leto. Doba med dvema telitvama torej naj ne bi bila daljša od 365 dni.

V svojem magistrskem delu sem z namenom, da bi analiziral stanje plodnosti in na temelju ugotovitev predlagal ustrezne rešitve, obdelal 14 kmetij v lendavski občini. Skupaj so imele 131,5 hektarjev njiv, travnikov in pašnikov, redile pa so 110 plemenic (103 krave in 7 telic).

Iz ankete, opravljene na teh kmetijah, povzemam: **zimski obrok** je bil na vseh kmetijah sestavljen iz sene, koruzne silaže, zmletega koruznega zrnja — »šrot«; na treh kmetijah so pokladali živalim še okopavine; mineralne dodatke, kot so vita redin, kostovit, bovisal, orvit, pa so dodajali na desetih kmetijah. **Letni obrok**: seno so pokladali na vseh kmetijah, prav tako koruzno silažo; deteljo so dajali živalim na 12 kmetijah; mineralne dodatke so dajali tokrat le na 3 kmetijah. Na štirih kmetijah pa so tako zimskemu kot letnemu obroku dodajali tudi feces (odpadke z bližnjih perutninarskih farm), in sicer od 0,5 do 2,5 kilograma na kravo.

»Za uspehe, ki smo jih dosegli v živinoreji Pomurja, pa tako tudi v lendavski občini, je nedvomno zaslužno umetno osemenjevanje živali.

»Vsako leto ni enako plodno, saj obstajajo razlike med posameznimi leti in meseci. Veliko vlogo pri tem ima prehrana, kar je povezano z vegetacijo in kakovostjo krme, pa tudi z zunanjo temperaturo, posebno visoko poletno, ki zmanjšuje plodnost. Na 14 kmetijah lendavske občine, ki so bile izbrane za analizo plodnosti, sem ugotovil, da so imeli rejci največ krav starih od 3 do 7 let. Vse krave so bile pripuščene in so bile v dobrem rejnem stanju. Enako velja za telice, ki so jih rejci pripuščali, ko so bile stare 16 do 20 mesecev, včasih pa, glede na rejno stanje, celo pozneje. Od skupnega števila krav in telic (110) so bile 4 krave izločene pred osemnitvijo, tako da je bilo osemnitvenih 99 krav in 7 telic. Pri največ kravah (41) je zadoščala prva osemnitev, dve sta bili potrebni pri 32 kravah, tri pri 15, štiri pri 6, pet pri 2, šest pri 1, sedem osemnitven pa je bilo treba pri 2 kravah. Lažje je šlo pri telicah, saj je bilo treba enkrat osemniti 5 telic, po dvakrat 1 in štirikrat 1.

Prva pojatev po porodu v času do 21 dni se je pojavila pri 37 odstotkih krav, pojatev v 30 dneh po porodu je bilo 25 odstotkov, v 40 dneh po porodu pa 11 odstotkov in tako naprej. V času poporodnega premora je bilo izločenih iz plemenske črede 14 krav, in sicer zaradi bolezni in plodnostnih motenj.«

»Da bi uresničili geslo naj da krava vsako leto eno tele, je treba zmanjšati poporodni premor, mar ne?«

»Poporodni premor definiramo kot obdobje od poroda do prve osemnitve oziroma od poroda do ponovne brejosti. Menim, da je prvi poporodni premor obdobje, ki preteče od poroda do prve osemnitve, medtem ko je čas od prve osemnitve do uspešne osemnitve »servisna perioda«. Oba termina sta predvsem kazalca reproduktivne sposobnosti goveje črede. Na poporodni premor je vezana doba med dvema telitvama, kar je tako reprodukcijski (razmnoževanje) kot gospodarski problem. Pri analiziranju poporodnih premorov sem ugotov-

vil: poporodni premor je v povprečju znašal 131,7 dneva. Najkrajši poporodni premor je bil pri treh 9-letnih kravah: 66,3 dneva, najdaljši pa pri dveh 11-letnih: 238 dni. Poporodni premor (čas od prve osemnitve do ponovne obrejitve) je zlasti velik pri starejših kravah.

»Na dobo med dvema telitvama pa vpliva tudi čas brejosti. Traja 9 mesecev?«

»Po podatkih iz literature naj bi bila brejost pri svetlo lisastem govedu 285 dni. Za živino v lendavski občini smo ugotovili, da je ta čas nekoliko krajši: 282,7 dneva, čeprav je v nekaterih primerih krajši ali daljši za 5 do 10 dni. Morda na tem mestu še nekaj o porodih: 86,4 odstotka porodov je bilo pri živini, ki sem jih obdelal v nalogi, lahkinih, 6,8 odstotka jih je bilo težkih in prav tako 6,8 odstotka z veterinarsko pomočjo. Med porodom z veterinarsko pomočjo in težkim porodom dostikrat ni jasne meje, saj rejci kličejo veterinarja tudi takrat, ko njegova pomoč ne bi bila potrebna. Vzrok je zavarovanje živali.«

»Naslov vašega znanstvenega dela je Patologija reprodukcije pri govedih, čemur bi v bolj razumljivem in nestrokovnem jeziku lahko rekli: bolezn, ki se pojavljajo pri razmnoževanju (ali v zvezi z razmnoževanjem) domače živali.«

Magister Ivan Zver: V naravi obstajata dva zakona: zakon o samoohranitvi in zakon o ohranitvi vrste. Prvi cilj, ki ga imajo vsa živa bitja, je, da bi sama obstala in sama živela. Drugi cilj pa je razmnoževanje in s tem obstanek vrste.

»Plodnost je najpomembnejše vprašanje današnje reje govedi. V zadnjih desetletjih sta znanost in praksa dosegli mnoge uspehe pri povečanju mleka in mesa, toda na področju plodnosti zelo počasi napredujemo. Dejstva, ki to potrjujejo: uspeh prve osemnitve ni boljši od povprečja (60—70 odstotkov), izločanje iz reje zaradi plodnostnih motenj (5—8 odstotkov), govedo ima samo 3—4 porode in ne 6, kot si želimo. Dodatne izgube so še v podaljšanem obdobju med dvema telitvama.

Statistika opozarja, da letno 20 do 30 odstotkov plemenskih krav in telic predčasno izločijo iz reje. Krave in telice so najpogostejše izločene zaradi plodnostnih motenj, in sicer v več kot polovici primerih (52 odstotkov). Naslednji vzroki pa so: bolezn vimen in seskov (16,3 odstotka), nezadostne količine mleka (10,3 odstotka), bolezn parkljev in nog (7,7 odstotka), starosti (4,3 odstotka) in drugih vzrokov (9,4 odstotka).

Eden od pomembnih dejavnikov, ki vplivajo na spolni cikel, je stres (40 odstotkov). Pri akutnem stresu živali reagirajo z nemirom, agresivnostjo in strahom. Vendar v današnjih razmerah reje živali, stresa čestokrat ne moremo izključiti in dostikrat se srečujemo s kroničnim emocionalnim stresom. Njegovi znaki so izostajanje normalnega obnašanja in spremembe v načinu normalnega obnašanja (prežvekovanje, počivanje) ali pojav specifičnega nenormalnega obnašanja (stereotipni premiki, zadrževanje mleka). Spremljajoči znaki kratkotrajnega stresa se kažejo v vazokonstrikciji (krčenje žil), s povišanim krvnim tlakom, znižanjem temperature kože, povečano koncentracijo hormona glukokortikoida, ki traja dve do štiri ure in se lahko spremeni v kronični stres.«

»Vpliva na počutje in s tem na plodnost tudi vreme?«

»Klimatski in meteorološki pojavi (temperatura okolja, vlažnost zraka, svetloba) izrazito delujejo na aktivnost jajčnikov, pri tem pa mraz deluje neznatno v primerjavi z vročino. Zdi se, da vplivajo kronični stresorji na tok pripravljenosti na osemnitev; v letnih mesecih sta ugotovljeni skrajšano gonjenje in pogoste tihe pojave. Stres lahko izkazuje motnje pri ovulaciji, pa tudi distrofijo jajčnikov. Tako kot na spolni cikel delujejo stresorji tudi na brejost. Posebno kritični so prvi dnevi po osemnitvi ... Napake v reji, posebno pa v higieni, lahko prav tako vplivajo na plodnost. Plodnostne motnje, ki so posledica porušenega živčno-hormonskega sistema, postajajo z intenziviranjem govedoreje vse pogostejše. To velja zlasti za ovarične ciste (bule), ki se pogosto pojavljajo v prvih dveh mesecih po porodu, kar med drugim vpliva na podaljšanje presledka med porodom in novo osemnitvijo.

Naslednje je tiho gonjenje, ko ciklične spremembe na jajčniku sicer normalno potekajo, manjkajo pa zunanji, psihični znaki pojave, zaradi tega živali čisto niso pravočasno osemnjene. Tiha pojatev je pogostejša v zimskih in zgodnjepomladanskih mesecih. Živali s tiho pojativjo kažejo zmanjšano paritveno pripravljenost.

Za intenzivnost reprodukcije pri govedu je pomembnih več faktorjev, ki so številni in kompleksne narave, vendar pa so praviloma v fiziološkem (naravnem) področju živali. Če torej želimo analizirati eno stajo ali večje število živali, moramo gledati na reprodukcijo kot celoto, in sicer v ugotavljanju: dobe med dvema telitvama, trajanja poporodnega premora, trajanja brejosti, indeksa (pogostosti osemnitve, da je krava breja), uspešnosti osemnitve. Seveda pa ne gre prezreti tudi leta osemnitve, kajti vsa niso enako plodna; meseca osemnjevanja, osemnjevalcev (praksa!), starosti plemenice, velikosti črede, proizvodnje črede (poslabšanje plodnosti, kjer je več pridobivanja mleka). V mnogih čredah je izboljšanje plodnosti važnejše od nadaljnega povečevanja mlečnosti.«

»Kako odpravljati plodnostne motnje? Da bi odgovorili na to vprašanje, je Veterinarski zavod Murska Sobota, enota Lendava, prijavil na Raziskovalni skupnosti občine Lendava raziskovalno nalogo.«

»Od leta 1986, ko smo začeli intenzivneje delati na reprodukciji domačih živali in skrajševanju poporodnega premora, pa do danes, imamo nekaj uspehov, vendar z njimi, razumljivo, še nismo zadovoljni. Med drugim pogrešamo še vedno dobro sodelovanje z živinorejci. Kljub temu pa so premiki, kar zadeva uspešnost zdravljenja genitalnih organov in koncepcije plemenic. Zdravljenja jalovosti smo se lotili na dva načina: v začetku leta 1987 smo uvedli enotno kartoteko za vsako osemnjeno žival. Kartoteka vsebuje vse rodovniške, reprodukcijske in splošne zdravstvene podatke. Kartoteko izpolnjujemo vsakodnevno in tako imamo pregled nad stanjem vsake osemnjene živali. V navodilu, ki smo ga posredovali živinorejcem, je pojasnjeno, kako je treba ravnati z živaljo v primeru reprodukcijskih motenj, koga in na kakšen način je treba obvestiti veterinarsko organizacijo o problemih plodnosti. Dve tretjini živali, pri katerih je prišlo do retencije sekundnin (zaostajanje trebila), je bilo zdravljenih. Upravičenost in potrebnost tega zdravljenja

smo ugotavljali z vaginalnimi pregledi in po anamnezi. Pri živalih, ki so se trikrat pregonile, so bili opravljeni ginekološki pregledi in postavljena končna diagnoza. Sledila je terapija, ki je bila v večini primerov uspešna. Rezultati za leto 1987 pa so bile: osemnitvenih je bilo 5605 krav, od katerih jih je največ postalo brejih (3357 ali 61,4 odstotka) že po prvi osemnitvi. V letu 1988 je bilo na območju občine Lendava osemnitvenih 5415 krav, od katerih jih je po prvi osemnitvi postalo brejih 3332, kar je 61,3 odstotka. V lanskem letu je bilo treba plemenico osemniti v povprečju 1,63-krat. Iz pregleda za posamezne mesece osemnitven je razvidno, da je indeks pogostosti osemnitven različen. Najpogostejše — 1,69-krat — je bilo treba živali osemniti v novembru in najmanjkrat — 1,33 krat — v juliju. Na ta pojav so vplivali mnogi dejavniki, ki so vsakodnevni, največ pa klimatske spremembe, prahranski dejavniki glede na letni čas, velikokrat pa pridejo do izraza tudi močne stresne razmere, ki rušijo nevrohormonalno ravnotežje. V zimskih mesecih je očitna hipokartotinemija in posledično tudi hipovitaminiza A, zato bi moral biti zimski obrok sestavljen tudi iz travne silaže ali pa bi se moral povečati delež sene v obroku in umetno dodajanje vitamina A. Velikega pomena pri reprodukciji, kot sem že dejal, pa je tudi človeški dejavnik, posebno rejcev, ki bi morali pojaviti cikel bolje in natančneje poznati in opazovati. S tem bi bilo osemnjevalcu lažje določiti čas za osemnitev.«

»V svoji raziskovalni nalogi ste ugotovili nekatere kazalce, ki so boljši od tistih, ki ste jih ugotovili za reprodukcijo na 14 kmetijah, ki ste jih obdelali v magistrski nalogi.«

»V letu 1987, ko smo temeljito analizirali stanje pri reprodukciji goveda, smo med drugim dognali: v želji, da bi bila osemnitev uspešna, smo intervenirali pri 194 živalih. Od teh je po zdravljenju ostalo brejih 153, kar je 78,8 odstotka. Dalje: prva pojatev po porodu se je v povprečju pojavila v 37,2 dneva. Prva osemnitev plemenic je bila v povprečju po 75,7 dneva po porodu. Doba med dvema telitvama je bila povprečno 388 dni, medtem ko je bila leta 1986 407 dni, kar pomeni, da smo uspeli ta čas skrajšati za 19 dni. Poporodni premor je tako trajal, spet v povprečju, 126,7 dneva, medtem ko je bil 1986. leta 131,7 dneva. Čeprav je poporodni premor iz leta v leto krajši, je še vedno precej daljši od optimalnega, ki naj bi bil 90 dni.

V oddelku za reprodukcijo domačih živali si močno prizadevamo za odpravo plodnostnih motenj. Patologija se deli na tem področju na tri glavne dele, in sicer: na subakutne (subklinične), akutne in kronične bolezni. Subakutne so tiste bolezni, ki jih ob ginekološkem pregledu ne moremo zaznati in se nam zdi, da je vse normalno, v bistvu pa je patološki proces že v teku. Tudi take bolezni onemogočajo koncepcijo (spočetje). Največ subakutnih bolezni je nutritivskih in presnovnih. Prvo, kar opazimo ob subakutni bolezni, so plodnostne motnje. Ta vrsta bolezni se po številu vsako leto zvišuje. Cene koncentratov in drugih prehranskih dodatkov so iz dneva v dan višje, zato rejci goveda redkeje posegajo po njih, pa je obrok za živali nepopoln.

Diagnostika plodnostnih motenj v današnjem času še vedno v glavnem temelji na kliničnem ginekološkem pregledu rodil. Pregled obsega anamnezo (tako zdravstveno kot plodnostno), sam klinični pregled živali kot organizma, ginekološki pregled genitalnih organov in pregled vimen ter laboratorijsko bakteriološko analizo. Postopek se začne že pri osemnjevanju, ko moramo vedeti podatke o porodu, poporodnem obdobju in predvsem o abortusih ali zaostalem trebilu. V lanskem letu je bila zdravljena približno petina osemnitvenih krav. V približno 80 odstotkih je bilo zdravljenje uspešno. Od 266 zdravljenih krav nam jih je uspelo pozdraviti 209, kar je 78,5 odstotka.

»Na koncu bi še rad povedal, da se denar, vložen v delo veterinarske službe, bogato obrestuje. Zdravstveno stanje krav in telic je dokaj ugodno, saj ni kužnih bolezni. Bolezni, s katerimi se srečujemo vsak dan, pa so v glavnem v zvezi s tehnologijo reje in prehrane in seveda razmnoževanjem. Najpogostejša so obolenja vimen (zaradi večje mlečnosti, zanemarjena higiena vimen in molže, pokvarjeni molzni stroji), bolezni prebavnih organov, zlasti ob prehodu s suhe na zaleno krmo in narobe, potem so pogosta poporodna obolenja (mrzlica, bolezn organov za gibanje), bolezni genitalnih organov in čedalje več je zaostalega trebila.

Magistru Ivanu Zveru smo hvaležni za izčrpne odgovore. Priznati moramo, da nam tematika, ki smo se je lotili, ni bila ravno blizu. Smo pa prepričani, da to področje, ki smo ga obdelali, dobro poznajo naši rejci goveda in da so se iz odgovorov tudi česa naučili. Če je tako, potem je bila objava upravičena. Pa še to: očitno je (in prav je tako), da se (v tem primeru v živalskem svetu) vrsta ne le ohranja, ampak naprej razmnožuje. In da je pri tem čim manj motenj, je delo veterinarjev nepogrešljivo.

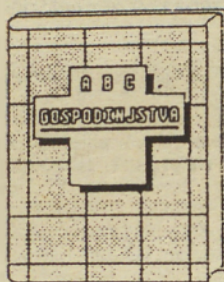
Pogovarjal se je ŠTEFAN SOBOČAN

Kupujem v trgovini KALAMAR, Trdkova 54, kjer me čaka široka ponudba blaga po ugodnih cenah in darilo ob večjem nakupu.

Odprli jo bodo v soboto, 22. julija.

Odprto tudi ob nedeljah od 8. do 11. ure.

4000 nasvetov za prijeten, zdrav in varen dom

A B C GOSPODINJSTVA

- organizacija gospodinjstva
- hrana in pišca
- čiščenje
- pranje in nega oblačil
- gospodinjstvo
- pleskanje in dekorativna dela
- popravila in vzdrževanje
- šivanje
- otroška nega
- nega domačih živali
- zdravje in varnost
- dodatek s preglednicami

Knjigo lahko naročite pri naših založniških poverjenikih, v vseh knjigarnah ali neposredno na naslov: ZALOŽBA MLA-DINSKA KNJIGA, Titova 3, Ljubljana.

Pokličete nas lahko tudi po telefonu 061/211 880.

ZA PREDNAROČNIKE V JULIJU JE KNJIGA CENEJŠA SKORAJ ZA POLOVICO!

razpisuje prosta dela in naloge:

- **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN FIZIKE**, PRU, za nedoločen čas
- **UČITELJA SLOVENSKEGA IN NEMŠKEGA JEZIKA** Z DELNO OBVEZNOSTJO V KNJIŽNICI, PRU, za nedoločen čas
- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE**, PRU, za nedoločen čas s polovičnim delovnim časom

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh po objavi razpisa.

Sklad stavbnih zemljišč občine M. Sobota objavlja na podlagi 51. člena Zakona o stavbnih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 18/84) in 7. člena Odloka o oddajanju stavbnih zemljišč v občini M. Sobota (Ur. objave, št. 9/87)

JAVNI RAZPIS

za oddajo komunalno opremljenih stavbnih zemljišč za gradnjo proizvodno-servisnih objektov (brez stanovanj) za dejavnost drobnega gospodarstva v obrtno-skladišni coni ob Markišavski ulici v M. Soboti po veljavnem zazidalnem načrtu, in sicer z naslednjimi parcelinimi oznakami po načrtu parcelacije v k. o. M. Sobota in k. o. Nemčavci:

Del. št. parc.	površina v m ²	Del. št. parc.	površina v m ²
1	2812	19/3	144
2	2812	19/4	144
3	2812	20/1	108
4	2546	20/2	108
5	2546	20/3	108
6	2546	20/4	108
7	1482	20/5	108
8	1482	20/6	108
9	1482	21/1	216
10	1482	21/2	216
11	1823	21/3	216
12	2769	21/4	216
13	2143	21/5	216
14	1254	21/6	216
15	1330	21/7	216
16	1190	21/8	216
17	884	21/9	216
18	900	21/10	216
19/1	144	24	216
19/2	144	25	216

Cena zemljišča in stroški priprave ter komunalne opreme na podlagi izdelanega investicijskega programa znašajo **din 420.220.—/m²**.

Parcele bodo opremljene z naslednjo komunalno opremo (do parcelne meje):

- kanalizacija,
- vodovod,
- elektrika z lastno TP in javno razsvetljavo,
- telefon,
- asfaltirano cestišče,

ki bo urejena v roku 5 mesecev od sklenitve pogodbe z izbranim ponudnikom.

V ceni je zajeta tudi odškodnina za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča.

POGOJI ZA ODDAJO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA:

- Interesenti pošljejo pisne ponudbe, oz. prijave v zaprti ovojnici na naslov Sklad stavbnih zemljišč občine M. Sobota, z oznako »za razpis« v 15 dneh od objave tega razpisa.

V prijavi morajo biti navedeni podatki, ki so potrebni za izvedbo točkovanja po 10. in 11. členu zgoraj cit. odloka, in sicer:

- število in starost družinskih članov,
- dohodek na družinskega člana v preteklem letu,
- kraj zaposlitve in delovne razmere,
- namensko varčevanje,
- morebitne neuspele udeležbe pri že izvedenem razpisu,
- potrdilo o izpolnjevanju pogojev za pridobitev, oz. potrdilo o opravljanju ali deficitarnosti obrtne dejavnosti.

- Izbrani ponudnik mora skleniti s Skladom stavbnih zemljišč pogodbo o oddaji zemljišča v roku 30 dni od objave razpisa, sicer se šteje, da je od ponudbe odstopil.

- 60 % cene zemljišča ter stroškov priprave in opreme je izbrani ponudnik dolžan plačati v roku 30 dni od objave razpisa, preostalih 40 % pa najkasneje v roku 5 mesecev od sklenitve pogodbe, s tem, da se ta znesek valorizira od dneva zapadlosti do dneva plačila po indeksu porasta cen v gradbeništvu.

- Izbrani ponudnik, ki mu je bilo oddano zemljišče, mora na njem zgraditi poslovni objekt do III. gradbene faze v petih letih od sklenitve pogodbe.

- Stroški priključitve objekta na komunalne naprave bremenijo investitorja.

- Vsak ponudnik lahko uspe s ponudbo le za eno parcelo, za primer, da s ponudbo za prvo parcelo ne bi uspel, lahko navede v ponudbi še največ dve parceli.

- Dokončna izmera parcel in morebitni poračun razlike v površini se bosta opravila po končani komunalni ureditvi parcel.

Vse informacije v zvezi s tem razpisom lahko dobite na referatu za premoženjsko pravne zadeve občine Murska Sobota (Soba št. 15/II) in Zavodu za ekonomiko in urbanizem M. Sobota.

Stroške objave plača Sklad stavbnih zemljišč občine M. Sobota.

Za Sklad
predsednik komiteja
Silvij PODLESEK, dipl. prav.

Pšenico v mline ali v jasli?

Žetev je tudi v Pomurju v polnem razmahu. Na lažjih peščenih tleh, kjer pšenica dozoreva nekoliko prej, so kombajni zabrneli že pred dobrim tednom, zdaj pa žanjejo že v vseh štirih pomurskih občinah. Z okrog 18 tisoč hektarjev polj morajo letos pomurski pridelovalci pospraviti pšenico, tisti, ki so žetev že končali, pa pravijo, da so s pridelki zadovoljni. Ponekod napovedujejo, da bodo morda celo rekordni, saj so v Kmetijskem gospodarstvu Rakičan že na prvih požetih hektarjih dosegli tudi do 7 ton pridelka na hektar, so pa to površine, kjer posevki niso bili ravno najboljši. To kmetijsko gospodarstvo se že nekaj let uvršča med najboljše pridelovalce pšenice v državi, saj dosega v povprečju celo boljše pridelke kot mnogi kombinati v Vojvodini in Slavoniji, kjer so razmere za pridelavo veliko ugodnejše. Recept za visoke pridelke je v dosledni agrotehnik, saj se je letos še posebej potrdilo, da tisti pridelovalci, ki niso zaščitili posevkov pred boleznimi in škodljivci, večjih tudi ne morejo pričakovati.

Če so se na letošnjo žetev v Pomurju dobro pripravili, saj je strojev dovolj in bi bil ob lepem vremenu že v naslednjih dneh dobršen del letošnjega pridelka pospravljen, pa to ne drži za odkup tržnih presežkov. Tehnično ta sicer poteka brezhibno, saj so si v preteklih letih v soboškem Mlinopeku z odkupom nabrali precej izkušenj. Ob konicah je sicer še potrebno čakati na oddajo, vendar takšnih zastojev in dolgih kolon, kot pred leti, ni več. Na vseh odkupnih centrih prevzema pridelke tudi pozno v noč, letos pa se je ponovila praksa iz prejšnjih let, saj pridelovalci tik pred žetvijo niso vedeli, koliko bodo dobili za oddano pšenico. Še več, mnogi so že oddali pšenico, ko dokončna cena še ni bila znana, kar se doslej še ni zgodilo. V prejšnjih letih je bila cena znana vsaj ob začetku žetve, letos pa pridelovalci in

nico. Za lastne potrebe je v Pomurju rabimo letno okrog 10 tisoč ton in za odkup teh količin so zagotovljena tudi sredstva. Preostale količine so v preteklih letih prevzemale druge slovenske žitnopredelovalne organizacije, te pa naj bi tudi letos zanje zagotovile sredstva. Vendar imamo občutek, da prihaja do izsiljevanj, saj se zdaj vsi sklicujejo na delovanje tržišča, kjer naj bi pri oblikovanju cen odločilno vlogo igrala ponudba in povpraševanje.

kladiščiti. Če smo pošten, velja zapisati, da tudi akontacijska cena 4.200 dinarjev za kilogram ni nespodbudna za pridelovalce, vendar bi bilo nepošteno od žitnih organizacij, da bi domačim pridelovalcem plačale pšenico po tej ceni, drugje pa bi jo kupovale dražje. Iz Vojvodine in Slavonije prihajajo vesti, da tržna vrednost pšenice dosega ceno od 3.800 do 4.600 dinarjev, k temu pa je seveda potrebno prišteti še stroške prevoza. Nazadnje pa tudi domači, pomurski pridelovalec ne dobi za svoj pridelok dogovorjene cene, saj mu od

ŠTEFAN KEREK, TROPOVCI: Letos sem imel posejane 1,35 hektarja s pšenico, oddal pa sem približno tretjino pridelka. Ostalo bom pokrnil živini in zamenjal za moko, kajti kruh pečemo doma. Cena, o kateri se zdaj govori, ni zadovoljiva, ker ne pokriva vseh stroškov. Morala bi biti vsaj 50 starih milijonov. Uporabljal sem vse agrotehnične ukrepe in s pridelkom sem zadovoljen, vendar nisem prepričan, da bom jeseni še sejal pšenico.

nje odštejejo stroške sušenja, primesi in še kaj.

Kakorkoli že, dobršen del letošnjega pridelka bodo pomurski pridelovalci letos še pripeljali v skladišča Mlinopeka, koliko pšenice bodo posejali jeseni, pa ostaja odprto. Sicer pa so marsikje že ugotovili, da se tudi iz pšenice da izdelovati odlične krmne mešanice za živino. In

Ko smo končevali ta prispevek, še vedno nismo mogli dokončno zvedeti, koliko bodo dobili pridelovalci za letošnjo pšenico. Kmetijske zadruge, ki zastopajo interese kmetov, niso mogle najti skupnega jezika s predstavniki mlinarskih organizacij, ki za pšenico nočejo plačati cene, ki so jo postavili v zadruzi. Prvotna zahteva je celo bila, da bi morala biti cena 5.000 dinarjev za kilogram, na kar pa v Intesu niso pristali. Kaže, da tudi cene 4.850 dinarjev za kilogram pšenice prvega kakovostnega razreda in 4.500 dinarjev za drugega ne bodo veljale in tako zaenkrat ostaja pri akontacijski ceni 4.200 dinarjev za kilogram. Pidelovalci ostajajo seveda nezadovoljni, saj se zavedajo, da bodo dobili še manj, ko bodo odšteli še stroške sušenja. Na pridelovalcih tako ostaja zdaj odločitev, ali bodo pšenico prodali ali pa jo pokrnilo živini.

ŠTEFAN VEGI, ODRANCI: Letos imam posejano pšenico na 1,30 hektarja njiv. Vse pšenice ne mislim oddati, kajti mislim, da cena ni dovolj visoka. Slišal sem, da bo cena 48 starih milijonov, a v to osebno ne verjamem. Ne vem, če mi bo tisto, kar bom dobil, dovolj za kombajn in druge stroške. Poleg poljedelstva se ukvarjam tudi z živinorejo, tako da nekaj pšenice pokrmlim. Ob tej ceni krmil se to precej splača. Letos sem moral pšenico škropiti in to mi je bil še dodatni strošek. Kljub vsemu nameravam jeseni še sejati pšenico.

žitno-predelovalne organizacije ne morejo najti skupnega jezika.

V lanskem letu smo imeli v Pomurju rekorden odkup tržnih presežkov, saj so v Intesovem tozdu Mlinopek odku-

MARIJA ČERVEK, KROG: Letos sem z žetvijo pšenice že končala. Posejano sem jo imela na 80 arih. Približno polovico sem oddala, ostalo pa sem pustila za domačo porabo. Mislim, da cena 42 starih milijonov, o kateri se trenutno govori, ni dovolj, glede na vse stroške, ki jih ima kmet. Pšenico je potrebno škropiti, umetno gnojiti, kombajn moram plačati in na koncu kmetu ostane malo ali pa celo nič. Na srečo je letos pšenica dobro rodila. Škropila sem proti uši, ki jo je napadala, in to je bil kar lep strošek. Jeseni še nameravam sejati pšenico.

pili okrog 32 tisoč ton pšenice. Po pridelkih sodeč takšne količine tudi letos ne bi smele biti vprašljive, kaže pa, da tokrat med žitnopredelovalnimi organizacijami ni pravega zanimanja za domačo pše-

Kljub zapletom s ceno prekmurski pridelovalci pšenico vozijo na odkupne postaje, saj tisti, ki so se odločili za tržno pridelavo, doma vsega pridelka ne morejo us-

ŠTEFAN MARIČ, MURSKA SOBOTA: Čeprav letošnja cena pšenice glede na vse druge cene, ni dovolj visoka, sem skoraj ves pridelok oddal. Doma sem pustil le nekaj vreč za prašiče. Letos sem sejal že drugo leto in tudi jeseni nameravam zasejati približno 50 arov površine. Pšenica je bila precej rodna, kajti škropil sem proti vsem nadlogam, dvomim, pa, da bom s ceno, ki je napovedana, pokrnil vse stroške.

če so te še cenejše, bo v prihodnje vse več pšenice končalo v jasliah namesto v skladiščih žitnih organizacij.

Ludvik Kovač
Metka Lajnsček

ŠTEFAN KRESLIN, ČRENŠOVCI: Danes sem šele začel z žetvijo. Imam 1,70 hektarja pšenice sorte super zlata in mačvanka. Ugotavljam, da letos pšenica ni tako rodna kot lani. Ne vem, kaj je vzrok, morda ta uš, ki jo je napadala, ali pa preveč vlage. Škropil nisem. Polovico pšenice bom oddal, vendar bom še nekaj časa počakal, kajti lani sem imel slabe izkušnje s tem. Moti me, da tik pred začetkom žetve še ni znana dokončna cena pšenice. Tista cena, ki pa je napovedana, je prenizka. Nikakor ne bi smela biti pod 50 starih milijonov. Odtočil sem se, da bom — če cena ne bo dosegla vrednosti pšenice — le-to pokrnil živini.

JOLANKA MEOLIC, KROG: Z žetvijo sem ravno končala in nekaj pšenice mislim oddati, ostalo pa bom pokrnilo živini. Nimam velike kmetije, vendar se tudi za eno kravo in štiri svinje ne splača kupovati krmil, ker so predraga. Letos sem imela posejanih 60 arov s pšenico sorte lonja in moram povedati, da sem izredno zadovoljna, ker je bila zelo rodna. Nisem še slišala, kakšna bo cena govorijo, da od 36 do 42 starih milijonov. Če bi dobila vsaj toliko, da bi plačala kombajn, dosti več tako ne pričakujem. Letos bom še sejala pšenico. Pogodbo bom sklenila, tako kot sem tudi lani, vendar samo pod enakimi pogoji, kajti sicer se mi ne splača.

GORIČKO VABI

Dobesedno: »V sozdu ABC Pomurka je v izdelavi projekt Goričko, ki je široko interdisciplinarno zasnovan z glavnim ciljem povečati dohodkovnost proizvodnje in omogočiti boljše življenje Goričancem.«

Od biovrtarjenja k biokmetovanju

Pridelava in prodaja zdrave hrane je samo eden od podciljev, ki naj bi omogočili doseganje glavnega cilja. Skupina ciljno izbranih, projektno organiziranih in — kot sami zatrjujejo — neodvisnih sozdojskih strokovnjakov, si je zadala: »Organizirati prodajo pridelave, odkup in tržnjo zdrave hrane, da bi kmetijam s to dejavnostjo ustvarili dodaten zaslužek.«

Nekaj iz poglavja Glavna spoznanja! »Natančne opredelitve, kaj je zdrava hrana, kaj bio hrana, ni, so le glavne smernice o pogojih za pridelavo te vrste hrane. Za njeno pridelavo je potrebno poznati tehnologijo, ki naj bi jo kmet, ki se za to odloči, obvladuje. Ugotavljamo, da v sozdu izpolniti pogoje za pridelavo večjih količin bio hrane, naj bi bil glavni cilj pridelava zdrave hrane, ki ima nekajkrat manj škodljivih primesi in hrane, ki jo pridelujemo na dosednji način. Ločiti moramo biovrtarjenje od

biokmetovanja. Za zdaj sta pridelava in prodaja te hrane zasnovani v glavnem na zaupanju v pridelovalca. Eden od pogojev za tovrstno pridelavo je tudi uporaba praktičnih dosežkov, ki jih je na osnovi razvojno-raziskovalnih spoznanj razvila skupina strokovnjakov z Živilorejsko-veterinarskega zavoda, zlasti Slavko Švenda in Ludvik Lazar. Zdravo hrano bomo lahko pridelovali v najmanj zaokroženih kmetijah ali pa celo vaseh. Pri prehodu na te vrste pridelave moramo upoštevati postopnost, vložiti ogromno naporov za osveščanje pridelovalcev, v pridobivanje znanj, v širitev tržišča in zbiranje gmotnih sredstev. Ker je za kmetijske zadruge to področje nezanimivo, bi bilo vredno razmisliti, da bi sčasoma ustanovili posebno zadrugo. Vsa strokovna dela bi morala voditi skupina, ki je neodvisna od kmetijske zadruge ali sozda.«

Na poklicni, ne na ljubiteljski osnovi

Kot razbiramo iz sozdojskega gradiva Zdrava hrana, naj bi projekt uvajali mladi strokovnjaki, ki »bi jim ta naloga omogočila ustrezno profesionalno pro-

mocijo. Da bi prodobili ustrezno znanje, bi morali poleg zbiranja informacij (na vse mogoče načine!!!) pošiljati študente ali pripravnike na delo v tujino, kjer bi spoznali vse organizacijske in tehnološke posebnosti pridelave in prodaje. Gre za primerno embalaranje, označevanje in po možnosti za opremljenost z ustrezno blagovno znamko, ki jo je težko zaščititi, ker veliko stane. Za zdaj je mogoče prodajati domača jabolka, ki bi jih pakirali in morebiti sušili v HPC Puconci, kjer bi uporabljali odpadno energijo za sušenje sadja. Za financiranje projekta je potrebno uporabiti vse možne vire. Zlasti v začetku je bistven pogoj, da je pridelava sofinancirana, prodaja pa zagotovljena. Ker gre za projekt, kjer pričakujemo večje rezultate šele čez nekaj let, je potrebno zagotoviti nosilca, sredstva in izvajalce projekta. Organizirana pridelava in prodaja zdrave hrane v Pomurju mora dobiti slovenski pomen (pdcrt. pis.) tudi glede sredstev z ustreznim mestom v razvojnih načrtih podjetij in kmetijskih združenj, ki se ukvarjajo s pridelavo, predelavo in prodajo hrane. Projekta nikakor ni mogoče izvajati na ljubiteljski, nepoklicni osnovi ali kot dodatno delo strokovnjakov.«

Povzel: B. Ž. (Dalje prihodnjic)

Na obisku pri kmetijah Bosne in Hercegovine (3)

Boro še vztraja na Petrovem polju

Čprav tradicija dela svoje, je v občini Skender Vakuf vse manj takih, ki še vztrajajo z ovčami.

Težko se je sicer odločiti tistemu, na kar se je človek navajal vse življenje, zato vztrajajo v glavnem starejši in redki so mladi, ki se posvetijo ovčam. Tisti, ki se kljub vsemu odločijo za to, se že vnaprej zavedajo, da se bo potrebno marsičemu odreči. Priložnostni obiskovalci teh planin sicer dobi vtis, da vlada toč le idi-

ponosom povedo, da se je v teh krajih med narodnoosvobodilno borbo nekaj časa drževal tudi glavni štab s tovarišem Titom. Od 3. do 23. avgusta 1943 so tu na Petrovem polju pripravljali sklepe 2. zasedanja Avnoja in vsako leto pripravljajo tu spominsko slovesnost.

Boro, ki se je odločil, da ostane na Petrovem polju, se je posvetil ovčereji. Kupil je sicer domaćijo v Kuli v Vojvodini, vendar vrnil se je sem v planine.

pomlad. Žal pa tudi tam brez težav ne gre. Tudi v kulski občini nomadska paša ni dovoljena, težave ima s policijo in inšpektorji, nemalokrat pa mu tudi ukradejo kakšno ovco. Vendar Boro kljub vsemu vztraja. Nikakor pa takšnega življenja ne bi rad privoščil svojim otrokom. Osemletna hčerka je zdaj končala prvi razred osnovne šole, čeprav je rada med ovčami, pa to skorajda zagotovo ne bo njen poklic. Preveč je človek osamljen v teh planinah, pa

Boro Denić je svoje življenje zapisal ovčam, tega nikakor ne želi privoščiti svoji hčerki. Foto: L. Kovač

lika, saj se je prav prijetno sprehajati med stoletnimi smrekami in uživati svež zrak ter poslušati zvončkanje zvončkov, ki jih nosijo posamezne ovce okoli vratu. Vendar je z ovčami tudi veliko dela, vsak dan jih je treba dojiti, tudi striženje je zahtevno opravilo, pa še marsikaj drugega je potrebno posloriti pri živilih.

Boro Denić s Petrovega polja je eden redkih mladih, ki se je odločil, da ostane v teh planinah. Na 1.150 metrih nadmorske višine je njegova domačija in da leč naokrog ni videti nobene druge. Dva kilometra je do najbližje trgovine, do občinskega središča pa kakšne trideset ure vožnje. Saj razdalja niti ni tako velika, vendar pol je slaba, skalnata in vožnja je počasna. V te kraje le redko zaide kak tujec, domačini pa s

Pred štirimi leti je začel s 25 ovčami, zdaj pa jih ima že kakšnih 250. Veliko mu je pri tem pomagala tudi kmetijska zadruga »15 maj« iz Skender Vakufa, saj je njen kooperant in z njo dobro sodeluje. »Vse pridelke oddajam zadrugi, drugam ne dam ničesar,« pravi mladi kmetovalec, ki je s sodelovanjem z zadrugo zadovoljen. Njeni predstavniki ga večkrat obiščejo, mu svetujejo in mu pomagajo. Na vprašanje, ali se ovčereja izplača, smo dobili prireditel odgovor. Prodaja jagnetov, sir in volno, je pa navajen na skromno življenje.

Poleti je tod prijetno, težave pa se začnejo, ko nastopi zima. Krme ni dovolj in ovce v planinah ne bi preživele. Ker je nomadska paša prepovedana, pred zimo preseli ovce na svojo kmetijo v Vojvodino in tam pričaka

tudi možnosti za razvedrilo in zabavo ni. Imajo sicer elektriko, radijske in televizijske sprejemnike ter kasetofone, vendar je prostega časa zelo malo. Tudi tokrat bo še pred zimo ženo in otroka preselil v Vojvodino.

Zaenkrat na Petrovem polju še meketajo ovce. Toda, ko bo Boro odnehal, verjetno tudi na teh planinah ne bo več ovac. Tako, kot jih ni več na mnogih okoliških planinah, kjer so izredni naravni pogoji za to dejavnost. Toda, mar ne bi bilo škoda te zemlje, ki bi ostala neizkoriščena? 120 dulumov (okrog 10 hektarjev) zdaj ima v lasti Boro, mnogo hektarjev pa je neizkoriščenih. Tudi na tem področju se bo moral odnos družbe do kmetijstva spremeniti!

Ludvik Kovač

Spet dražja gnojila?

Potem ko so pred dobrim mesecem (16. junija) v Kutini in še pri nekaterih proizvajalcih močno podražili mineralna gnojila, smo pred dnevi dobili vesti o novih podražitvah, ki jih predlagajo za začetek avgusta. 8. avgusta naj bi se tako mineralna gnojila v povprečju podražila do 40 odstotkov, kar glede na sedanje že tako visoke cene niti ne predstavlja več najhujšega zneska. Vse tiste pridelovalce, ki se še niso oskrbeli z gnojili za jesensko setev, kaže zato opozoriti, da jih nabavijo še pred podražitvijo. V skladiščih nekaterih temeljnih združenj organizacij še imajo gnojila, ki so jih dobili po junjski podražitvi, delovne organizacije pa lahko dobijo gnojila po sedanjih cenah pri proizvajalcih, vendar so količine omejene.

Pomurski kmetijski v zadnjem času precej gnojil kupujejo v Zorki v Subotici, ki se po kakovosti ne razlikujejo od ostalih, so pa nekoliko cenejša. Za primerjavo zapišimo, da stane tona NPK 9:18:18 iz Zorke 3.256.614 dinarjev, seveda pa je k tej ceni potrebno prišteti še prevozne stroške in maržo trgovinskih organizacij. Tovarna dušika v Rušah je razprodala vse surovine in do konca leta gnojil ne bo delala, tako da tisti, ki so čakali na gnojila za jesensko gnojenje površin za sladkorno peso, letih ne bodo dobili. Gnojila iz Kutine so nekoliko dražja, vendar so za nekatere vrste ugodnejši plačilni pogoji. Tako je potrebno KAN plačati v 45 dneh, N:P:K 18:12:6 (tovarniška cena je 3.063.402 dinarja za tono) pa celo v 60 dneh.

L. Kovač

Strokovnjaki svetujejo

SUŠENJE PECLJEVINE

Sušenje pecljevine je pri nas manj znana fiziološka motnja, ki nastane v tkivu grozdnih pecljev in povzroči odmrtje pecljevine in s tem tudi grozdnih jagod. Ta motnja postaja opazna v začetku dozorevanja grozdja, in to neke v času, ko imajo grozdne jagode sladkorno stopnjo med 30–60 Oe°.

Sušenje pecljevine se lahko pri površnem pregledu zameja s sivo grozdno gnilobo (Botrytis cinerea) ali pa s črno pegavostjo (Phomopsis viticola). Motnja se začne že 14–21 dni prej, kot se pojavijo primarni znaki. Primarni zunanji znaki se kažejo kot 2–5 mm velike, malo vdrtne, vijolično-rjavo-črne pege, ki se pojavijo na grozdnih pecljih. Sam pojav teh znakov še ne povzroči nobene škode, vendar se ti simptomi razširijo v sekundarno fazo, ki ima za posledico prenehanje dotoka sokov v grozdne peclje in s tem tudi jagode. Grozdne jagode na napadenih pecljih ne zorijo več, temveč zakrknajo (se skrčijo, izsušijo) in ostanejo kisle. Ob vetrovnem vremenu padajo deli ali celi grozdi na tla. Razširjanje simptomov se pojavi bliskovito, lahko pa se tudi zavleče vse do dozorelosti grozdja. Pojav sušenja pecljevine je odvisen predvsem od vremena in sorte. Letom, ko nam odpade polovica in več grozdja, lahko sledijo leta brez te motnje — in obratno. Občutljivost sort na sušenje pecljevine je naslednja:

— neobčutljive do malo občutljive so sorte: beli pinot, ružlandec, zeleni silvanec, modri pinot;

— srednje občutljive so: portugalka, rizvanec, würtzer,

— močno občutljive pa: žlahtnina, kerner, muškati ototel, laški rizling, traminec, vel-tinec, optima, bachus.

Vzroki za sušenje pecljevine

Vzroki še do danes niso do potankosti raziskani. Iz množice raziskav lahko povzamemo naslednje:

— Prehranske motnje
Sušenje pecljevine je posledica:

— neharmonične prehrane trte (nepravilnega gnojenja),

— pomanjkanja magnezija,

— presežka kalija in premočnega gnojenja z dušičnimi gnojili.

Govori se o motnji med kalijem, magnezijem in kalcijem in razmerju med temi elementi. Z začetkom zorenja imajo seme-na (pečke) v grozdnih jagodah povečan dotok in porabo Mg in Ca. Pri pomanjkanju teh

Prvi vidni znaki sušenja pecljevine.

dveh elementov se oba stekata iz grozdnega peclja in nastane pomanjkanje. Ker pečke v tem času potrebujejo K v manjši količini, pride v grozdnih pecljih do izrazitega nesorazmerja med Mg in K.

Prihodnjic več o ostalih vzrokih in načinih obrambe pred to fiziološko motnjo.

Ernest Novak, dipl. inž. agr.

O pravi ceni mleka

Slovenski javnosti je bilo v mesecih po sprostitvi cen surovega mleka ter pastereziranega in homogeniziranega mleka posredovano več člankov, ki se nanašajo na odkupne cene mleka in oblikovanje drobno-prodajnih cen mleka. V teh člankih so se pojavljale netočnosti, ki v napadni luči prikazujejo predelovalce. Prosimo, da zaradi tega objavite naslednje:

Slovenski predelovalci mleka in proizvajalci so se zavedali, da bi takojšnje uveljavljanje ekonomske cene mleka, kar bi bilo mogoče ob sprostitvi cen 1. 4. 1989, prizadelo potrošnike mleka in mlečnih izdelkov. Zato je bil na republiškem izvršnem svetu, dne 4. 4. 1989 med proizvajalci in predelovalci dosežen dogovor, po katerem bi postopno, t. j. šele v mesecu juniju, prešli na ekonomsko odkupno ceno mleka.

Vendar pa so slovenski pridelovalci mleka vedno prejeli višjo ceno mleka, kot v drugih republikah. Na tej osnovi so bile v drugih republikah določene tudi nižje prodajne cene mleka in mlečnih izdelkov. V Sloveniji pa so se odkupne cene mleka v tem času gibale takole (cene se nanašajo na mleko s 3,6% mlečne masti s povprečnim dodatkom za kvaliteto mleka):

APRIL 2.000.— DIN
MAJ 2.360.— DIN
JUNIJ 2.960.— DIN

Osnova za dogovor v Sloveniji je bila vsakomesečna modelna kalkulacija Kmetijskega inštituta Slovenije (KIS). Razlika med zgoraj navedeno odkupno ceno mleka in kalkulacijo KIS se je pokrivala iz republiških premij in republiške SIS za proizvodnjo in predelavo hrane. (npr.: za ju-

nij: kalkulacija KIS je znašala 3.461.— din za liter mleka, torej je bilo iz republiških sredstev dodano proizvajalcem v povprečju 501.— din na liter).

V izračunih, ki naj bi potrošnikom pokazali delež odkupne cene mleka v drobno-prodajni ceni pastereziranega mleka, niso bili upoštevani pravilni odstotki. Pisni nekaterih člankov so često upoštevali le sredstva, ki jih je mlekarina plačevala za mleko, ne pa tudi sredstev, ki jih je prispevala republika, maloprodajne cene iz tekočega meseca, pa so bile primerjane z odkupno ceno predhodnega meseca.

V tej mlečni zgodbi moramo upoštevati, da je le okrog 28% odkupljenega mleka predelane v pasterezirano mleko. Preostalo mleko se uporabi za druge izdelke, ki imajo daljši rok uporabnosti (jogurti, sterilizirano mleko, sirni namazi, siri, mleko v prahu, kazein, otroška hrana...). Nekaj mleka slovenski mlekarji tudi izvozijo pod lastno proizvodno ceno kot sveže mleko ali kot izdelke. Za 30–40% mlečnih izdelkov kupuje slovenski mlekarji iskati muke na jugoslovanskem trgu, ki kljub kvaliteti ne prizna v celoti slovenske cene mleka in mlečnih izdelkov (druge republike oskrbujejo svoj trg tudi s ceneniimi siri in mlekom iz uvoza za katerega niso uvedene zaščitne carine). Na osnovi teh dejstev mlekarne vnovičjo celotno prodano mleko po znatno nižji ceni, kot je cena pastereziranega mleka.

Strošek mlekarne ni le odkup in predelava mleka ter dostava do trgovine, ampak tudi finančna pomoč pri urejanju in servisiranju izmolzišč, nepovratna sredstva za nakup krav molznic in njihovo zdravstveno varstvo, strokovno izobraževanje rejcev, vlaganje v urejanje zbiralnih po-

Prejeli smo

staj (nabava hladilnih bazenov, kritje prevoznih stroškov do večjih zbiralnic, itd.).

Tudi o plačilnih odnosih med mlekarjami in trgovskimi organizacijami moramo nekaj povedati. V odvisnosti od izelka so različni tudi plačilni pogoji, ki znašajo za pasterezirano mleko do 25 dni, za nekatere druge trajnejše mlečne izdelke pa tudi več kot 60 dni. Tudi to je tema, o kateri partnerji trenutno razpravljajo z namenom, da se povsod skrajšajo plačilni roki.

Zaradi zmanjšanja kupne moči se je v mlekarinah nabralo veliko neprodanega blaga. Po podatkih republiške tržne inšpekcije je bilo 11. in 12. 6. 1989 v zalogah 1100 ton mleka v prahu, 1,5 mio litrov pastereziranega mleka, 257 ton masla, 526 ton sirov. Vse zaloge terjajo za svoje kritje ogromna finančna sredstva, ki jih mlekarne same nimajo in si jih morajo sposojati po visokih obrestih.

Pripombe rejcev o zamikih plačil so točne, vendar mlekarne ne morejo plačati mleka prej, kot dobijo denar za prodane izdelke.

Vse do sedaj so mlekarne redno plačevale kmetijskim zadrugam račune za oddano mleko 15. v mesecu za pretekli mesec, tudi tedaj, ko še niso prejele plačila za prodane izdelke.

Slovenski predelovalci mleka podpiramo akcijo, da je potrebno na vseh nivojih med partnerji skrajšati plačilne roke, tudi za trajne mlečne izdelke. Najti je potrebno način, da bi rejci izgubljali čim manj zaradi zamika plačila in visoke inflacije. Vendar ta rešitev ni izključno v rokah mlekarско-predelovalnih organizacij.

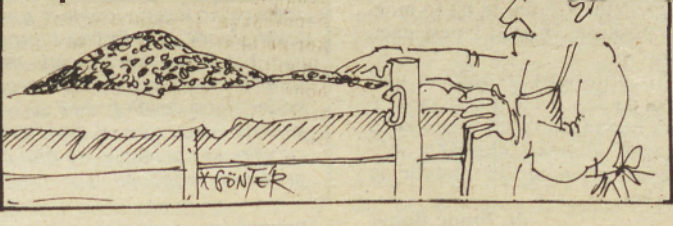
Vendar pa je naivno pričakovati, da bo trg vedno pripravljen sprejemati nove in nove višje cene. Ne moremo se primerjati z Evropo ali s sosednjimi državami le glede cen. Primerjamo se tudi s produktivnostjo po enoti pa tudi glede kakovosti mleka, ki ne ustreza vedno, o čemer moramo intenzivneje razmišljati.

Živilorejska poslovna skupnost
ODBOR ZA MLEKARSTVO

— Samo eno kravo imam, pa sem podprl slovenske kmete pri bojkotu oddaje mleka.

— Pri treh hektarjih pšenice se mi računica ne izide. So ostali slovenski kmetje zdaj pozabili na nas?

To so naši otroci, ki jih imamo radi

Na nevihtni dan, ko se je vlivalo kot iz škafa in je Mura zapustila svojo strugo, smo šli na obisk h Krajncem v Ženik 24. Spoznali naj bi rejniško družino.

Že pri vhodnih vratih smo srečali mamo, Elico Krajnc. Malo presenečena je takoj vprašala, ali nas je poslal gospod Mauko s socialne. Vstopili smo, a hiša ni bila polna otrok, le Nataša, najmlajša, stara štiri leta, je še v pižami ležala v dnevnici sobi na kavču. Pozneje smo zvedeli, da to ni njena postelja, saj ona in Romanca spita pri »ateku« v sobi. Atka pa ni bilo doma, je že šel v službo. Krajncova mama je poklicala še Franca, ki je bil v svoji delavnici. Letos je končal skrajšani program srednje lesarske šole in sedaj čaka, da dobi delo za pripravniško dobo. Vendar mu tudi doma ne zmanjka dela. Mama je rekla, da rad pomaga na kmetiji in vedno nekaj žaga in pilili, enkrat stole, potem spet slike. Izpod njegovih rok namreč nastajajo zanimive podobe iz furnirja, ki krasijo njihove stene. Prišla je še Smiljana ter se stisnila mami v naročje, z velikimi očmi opazovala neznanki in od mame šepetaje želela zvedeti o namenu najinega obiska. Tako, po domače smo se namestili in seveda vprašali: »Ali

IMAMO DOM! FRANCI, SUZANA, JOŽA, JANJA, SMILJANA, ROMANCA IN V NAROČJU MAME ELICE KRAJNC MALA NATASA.

Prej skorajda prazna hiša je oživela. Vstala je še Romanca, tako da so bili vsi otroci okoli mame. »Revica, Romanca ves čas boleha in jo moramo stalno voditi okoli zdravnikov in večkrat je tudi v bolnišnici. Jeseni pa bo šla v prvi razred, pa je še tako drobna.« Otroci so postali živahni. Starejši so poslušali »walkman«, Romanca je vzela v roke harmoniko ter zaigrala, malce po svoje, a vendar najbolje, kakor je znala. Krajncova mama pa je prinesla kup fotografij, na katerih so bili njeni otroci s tortami za rojstni dan, na kolesih — vsak ima svoje kolo, pri kmečkih opravilih, ob družinskih slovesnostih.

»Rojstne dneve praznujemo, pa tudi na darila ne pozabimo.« Krajncova mama prejema rejnino, za vsakega otroka je ta mesec dobila sto starih milijonov. Vendar jim mora kupiti vse za obleči, obuti, šolske knjige, zvezke, plačati malico in kosilo — pač vse, kar je treba.

Pa kaj bi denar, otroci so veselje in pri Krajncovih jih imajo radi, kot bi bili njihovi. Saj tudi so.

Še smo »komentirali« fotografije, se tu in tam nasmehnil, potem pa se pripravili še za naše fotografiranje. Samo lepo se je bilo treba še obleči! Majda Horvat

Mamin pripis: Spoštovano uredništvo! V sredo sta nas obiskali dve novinarki. Bila sem presenečena in neprimerno odgovorjati na številna vprašanja. Predvsem pa nisem vsega povedala o naših otrocih, tako kot bi želela; Vlado in Zorica sem celo pozabila omeniti.

In potem sledi na papirju celotna kronologija prihajanja in odhajanja otrok h Krajncem. Ker nas je Elica Krajnc prijazno povabila, naj jih še obiščemo, bomo to storili in takrat se kaj zapisali o tej rejniški družini.

Obrtno podjetje Graditelj Komuna Beltinci gradi v Beltincih ob Panonski ulici stanovanjsko-poslovni objekt. investitor je Samoupravna stanovanjska skupnost Murska Sobota. V pritličju bo frižerski in gostinski lokal, prostor je že prodan, v ostalih etažah pa devet stanovanj, od tega osem solidarnostnih. Po predračunski vrednosti bo objekt stal 1,6 milijarde dinarjev, zgrajen pa naj bi bil septembra letos.

Foto: F. Maučec

DOBRO JUTRO, NATASA!

so to vsi vaši otroci?» Pri njih živi še Joža, ki ni več otrok. Stara je trintrideset let in noče nikamor od hiše, pa tudi za pogovor ni bila ravno navdušena. Franca smo že spoznali, pri Krajncovih pa sta še njegovi sestri, petnajstletna Suzana in dvanajstletna Janja, ki pa sta bili še v gozdu. Mama ju je morala zbuditi že ob petih, da sta šli nabirati gobe. Krajncova mama pa je imela še več otrok. »Sedemdesetega leta smo dobili enega fantka. Andrejčka, ki je bil pri nas eno leto, potem pa so ga vzeli njegovi starši. Potem je prišla Joža. Pri sosedovih so že imeli otroke in me takrat vprašali, ali ne bi imela še kakega otroka. Z avtom so takrat vozili okrog šest otrok in Joža se nam je zasmilila. No, pozneje smo imeli še Stankeca, Zorana, Neneka in Mia iz Maribora. Pri nas so bili dve leti, potem so prišli ponje starši. Iz Maribora pa so spet prišli Franci, star eno leto, in njegovi sestrici, Suzana in Janja. Vzeli smo še Smiljano, takrat je bila stara eno leto, in sestrico Romanco, staro tri mesece. Nataša je iz Gornje Radgone in je pri nas dve leti. To so ti naši otroci, ki jih imamo vsi radi.«

Smiljana ni hotela iz maminega naročja, Nataša pa ne iz postelje. Tudi Franci je sedel v sobi, poslušal mamo in ji včasih pomagal pri imenih, ko je naštevala svoje otroke.

»Franci, skoči no po Suzano in Janjo, da bomo potem vsi!« je rekla mama. Moped je že zabrnal in Franc se je zapeljal po klancu, mama pa: »Ali gre z mopedom, še padel bo, ker je tako mehko in spolzko.« Vendar ni padel, saj se je kmalu vrnil ter nam zaupal, da mu je dala mama lani denar za moped, nekaj pa si je prihranil od štipendije. Sedaj pa dela tudi izpit. Sestri sta prišli, premočeni od dežja in mokre trave. Vrečko gob sta le imeli, če ne dovolj za prodajo v trgovini, pa vsaj za gobovo juho. Zmenili so se, da bo za kosilo gobova juha, grah v solati, krompir in pecivo, ki so ga večeraj spekli. Otroci pač radi jedo in Krajncova mama je povedala, da štiri kolake doma pečenega kruha pospravijo v tednu dni kot za šalo.

PREJELI SMO

smrti, a živi zaradi človeške solidarnosti»

V soglasju s pacientom Janezom Smodišem se oglašam v vašem časopisu zaradi pojasnitve strokovne službe Občinske zdravstvene skupnosti Murska Sobota. V interesu resnice in dostojanstva se mi vsiljuje vrsta vprašanj, čeprav sem mnenja, da je postopek za odobritev zdravljenja v tujini tekel po birokratskih poteh korektno, vendar povsem v škodo pacienta.

Tako se mi kot lečečemu zdravniku v zvezi s postopkom za odobritev zdravljenja v tujini pacientu Janezu Smodišu vsiljuje naslednja vprašanja.

— Ali obstaja še kdo, ki lahko presoja o upravičenosti zdravljenja v tujini, razen nepristranskega konzilija v Ljubljani, in ali lahko pacient zahteva mnenje tudi drugih konzilijev v državi?

— Ali ima pacient pravico zvedeti o tveganju operativnega

posega ter stopnji smrtnosti in preživetja na posameznih klinikah v državi in inozemstvu?

— Ali ima pacient pravico zaupati svoje življenje ustanovi, ki ji zaupa, ter zdravniku, ki si ga je izbral?

— Ali lahko dobi vpogled v število in stopnje bolezenskih stanj vseh tistih, ki jim je bilo v podobnih primerih boleznih zdravljenje v inozemstvu omogočeno?

— Ali je navsezadnje Odbor za varstvo pravic Občinske zdravstvene skupnosti Murska Sobota pravilno pretehtal pacientove spise, njegovo bolezensko stanje in stisko?

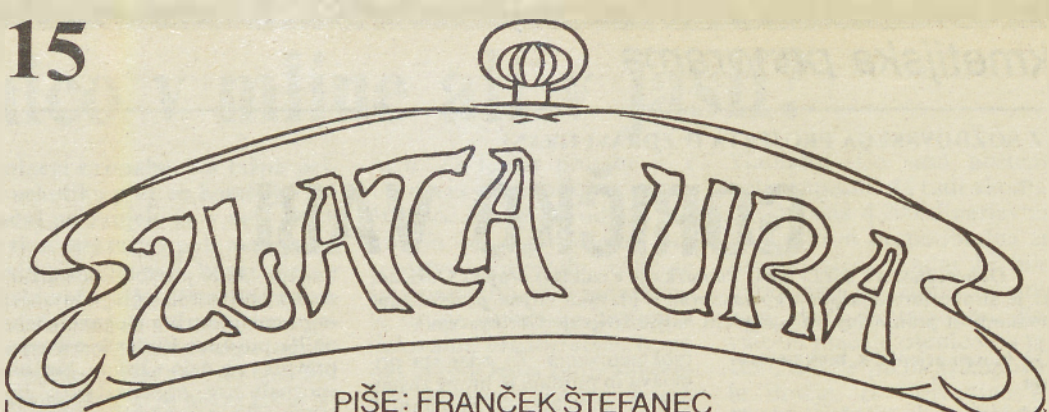
— Ali je Občinska zdravstvena skupnost opravila primerjalno analizo faktur, ki jih zdravstvena skupnost dobiva za podobne operativne posege, in ali

je vzela predračun ljubljanske klinike za edino merilo povračila dela stroškov, do katerih bi bil zavarovanec upravičen?

— Ali je odbor za varstvo pri Občinski zdravstveni skupnosti poskušal upoštevati mnenje kardiokirurga svetovnega slovesa, prof. dr. Ninoslava Radovanoviča, ki je verjetno iz zelo strokovnih razlogov odklonil operativni poseg v Sremski Kamenici, in nazadnje, ali sem kot lečeči zdravnik lahko dobil pisno obvestilo o odklonilnem mnenju za zdravljenje v tujini in na to mnenje poskušal vplivati v prid pacienta?

To priložnost izkoriščam tudi zato, da se v svojem in v Janezovem imenu zahvalim vsem, ki so izkazali globoko človeško solidarnost in omogočili zdravljenje v tujini.

dr. Franc Bohar

PIŠE: FRANČEK ŠTEFANEC

RIŠE: ŠTEFAN ČERVEK

Svatovščnjaki in svatovke, štiri belo oblečena dekleta z venci na glavah in štirje fantje z belimi trakovi, pripasanimi čez desno ramo in pleča, so se prišli za roke in zaplesali kolo okoli svatov pred trojiško cerkvijo. Zavriskali so fantje, da so si ženske mašile ušesa, za roke se je prišla še ostala mladež in skakalo se je naokoli ob taktih harmonike, trobente in klarineta. Spreved svatov je šel vriskajoče, kričaje veselo dol ob samostanu, mimo šole in tja proti pokopališču. In tukaj so svatje obmolknili iz spoštovanja do pokojnih. Katika, Tirzek in Tonizovi otroci pa so šli prižgati sveče na grobove svojcev.

Dol po gasi, kot pravijo Trojiščani cesti, ki vodi mimo pokopališča proti mlinu, Spodnjim Verjanam in Brengovi, je bilo spet zelo veselo. Tukaj je bilo največ hiš in radovedne oči so bile na vseh oknih.

Poročno veselje je bilo pripravljeno za oba para pri Ketiševih v Zibotah; svatje so privrskali, priplesali ali šli bolj zadaj, počasi, a veselega srca. Pred hišo so se vsi spoštljivo umirili, pred ženina Nantila je stopila Rozika, sestra neveste Mičike, in je rekla:

»Z veselimi koraki hitim naproti tebi, dragi ženini Nanti, da te pozdravim kot gospodarja te domačije!«

In na pragu zidanega in z opeko kritega doma sta stala nevestin oče Alojz in mama Apolonija in ženinu izročila hišni ključ. Težko jima je bilo pri srcu, a upala sta, da sta ga izročila dobremu človeku. Življenje je pokazalo, da se nista zmotila.

Posedli so svatje za mize in vsi so se čudili ob pogledu na lepo zapečene in okrašene bosmane in potice in občudovali so kodraste ovčke, narejene iz domačega masla in okrašene z zimzelinom. In že se je prikazala Gustika z velikim porcelanastim jušnikom v rokah, postavila ga je spredaj pred nevesto in ženina in rekla:

»Zdaj pa le hitro zmolite očenaš za srečo mladoporočencev in potem začnite jesti, da ne bo juhiha premrzla...«

Jedli in pili so tisti dan in noč — in to še enkrat ponovili. Imeli so govejo juho z domačimi rezanci, govedino s hrenom, svinjsko pečenko, pečene kure, omake in solate, vmes pa kislo juho, da so prišli k sebi. In spili so toliko vina, da se je tisti, ki je skrbel za pijačo, začel resno bati, da se bo sod čisto spraznil, še preden bodo svatje odšli. Za pijačo je skrbel Voglarov Franček, Ketišev sosed, ki je rad videl Ketišovo hčerko Treziko.

In tretje jutro, ko so bili že vsi do onemoglosti zaspani in ko so godci že komaj godli, so šele začeli svatje odhajati domov, našla pa se je tudi ženska, ki je bleknila:

»Kam se vam tako mudi, saj še nismo pojedli in spili vsega, kar smo prinesli... Navada je pač bila, da je prinesel vsak povabljenec pred poroko k hiši kokoš, jajca, maslo, sir, smetano, vino...«

Na velikem lojtrnem vozu je s konjsko vprego pripeljal kmet Polič iz Brengove k mlinu zaboje s kolarskim orodjem, skobelnik, novo omaro in postelji. Ljudje, ki so z grabljami ravnali kratinje po travnikih in Drvanji, ki se izliva tam spodaj pri Spodnjih Verjanah v Ročico, so se naslanjali na orodja, napeljali oči in gruntali, kaj vse je dobil stric Tirzek za doto. Prepričani so bili, da je omara polna oblek, da je v njej posteljina in da ima stric polno mošnjo denarja. Dedek, Franc Ketiš, je bil skrben gospodar in dober oče in svetu se ni hotel dati v zobe.

In tedaj se je pri mlinu zgodilo, kar bi se slej ko prej moralo zgoditi. Stric Tirzek si je doobra pogledal mlinska kamna, grebenjak in druga pogonska kolesa ter trdnost jez; šel je na podstrešje, otipaval črvice tramove, ugledal skozi slamnato streho nebo in zmajeval je z glavo.

»Podrati bomo, Katika, in gradili novo hišo!« je pravil stric in še in še načrtoval:

»Najprej moramo zaslužiti denar: tega nam bo dal mlin in kupila bova valjčnega... Tisti mlinarji, ki imajo le kamne, zaostajajo... Moka, ki jo meljejo valjni mlini, je boljša... In kamna bova še vedno obdržala, na njih bova mlela mečko za svinje...«

Stric je obiskal vse mlince, za katere je vedel ali slutil, da se v njih melje hitro, moderno, industrijsko. K Petovarju k Svetemu Lenartu, k Trnčarju v Biš in k Matjašču v Gočovo je šel. Gledal je, se posvetoval z mlinarji, računal, se srečal z mašinistom Andrecom in njegovim lerpulecom in segli so si v roke, da bodo v mlin na Ročici skoraj zmontirali bolci, kot so pravili valjčnemu mlinu.

Do največjega romanja v trgu, do trojiške nedelje, ki je bila tisto leto 21. maja, se je v stricevem mlinu zgodil preobrat, saj mu je teta Katika rekla:

»Moški si, Tirzek, in bodi gospodar pri hiši!«

In pred tisto kvaterno je rekel stric ženi:

»Pridi Katika! Ti boš prva nasula pšenico v bolci!« In teta je odšla na podstrešje nad mlinom, odpahnila je loputo, ki je zapirala odprtino v velik grad. Vsula je pšenico iz vreče pred odprtino, vzela veliko leseno lopato in porinila zrnje v notranjost. Zaprla je odprtino v gradu, nekajkrat večjem, kot je pri kamnih, ozrla se je okoli po novih lesenih ceveh, po svilenem sejalniku na vrhu, od koder se po ceveh počasi šla moka v vreče, pritrjene na koncu cevi. V stricevem mlinu se je torej zgodilo, kar bi se slej ko prej moralo, ker bi drugače mlin propadel.

Mašinist Andreč je stal spodaj pri valjčnem mlinu, odprl je kovinsko loputo, da bi nadzoroval, če sta železna valja primerno razmaknjena, da ne bo letelo skozi rezo preveč zrnja na večja valja, ki sta čakala na prvo mletje. In vajenec ali lerpulec, kot so mu pravili, je smuknil k transmisiji, da bi nadzoroval pravilen tek lesenih koles in jermenja po njih, stric pa je odšel k jez, dvignil zapornico, da je voda stekla po lesenem žlebu, grebenjak se je na veliko veselje vseh začel vrteti in na srečo je šlo vse, kot je bilo treba.

Mehanik Andreč in njegov vajenec sta ostala to noč pri stricu, da bi naslednjega dne set delala v mlinu. In Andreč je bil popotnik, iz mlina v mlin je hodil, in ker je bilo mlinov na Pesnici, Ročici, Drvanji in Ščavnici veliko, so se mlinarji skoraj stekli zanj; vedno je spal drugod, jedel vedno iz tuje skledice in spal vedno v drugi postelji ali na senu po štalah.

Posedli so moški za mizo v kuhinji in teta jim je ocvrla jajca, ker si jih je Andreč zaželel. Vino se je znašlo na mizi, pilo se je in govorilo o mlinu, o zgodnji pomladi, o trojiški nedelji in romanju, ki bo tega dne pri Sveti Trojici.

Teta Katika je zibala Frančka, Kristinika se je cartala ob njej in v kotu je dremal stari pes Čuvek, muca pa je predla na polici pred pečjo. Vsem je bilo prijetno, domače, in Andreču je prišel na misel dogodek, ki ga je pripovedoval po vseh mlinih, skoraj vedno, ko se je tam znašel, tako da so vedeli njegovo zgodbo na pamet, tukaj pa je še niso slišali in začel je pripovedovati:

»O, Kristus, kako brije... Brrr... rrr...«

»Mojemu prvemu vajencu se je to zgodilo, ko se je vračal ponoči domov iz Zelenikovega mlina... Blizu Svetega Antona je bil doma in iti je moral daleč gor skozi tisti gozd... No, saj veste, katerega mislim... Skozi tistega, nad Ketišovo in Voglarjevo hišo v Zibotah... Zaraščena je ta šuma, da je človeka tukaj še podnevi strah...«

No, kaj sem že mislil reči? Ja, ja, moj lerpuba je šel skozi tisti gozd. Trda tema je bila, in ko je bil nekje na sredini, tam gori, na vrhu vzpetine, od kjer se med drevjem podnevi lepo vidi proti Sveti Trojici, tam se je zgodilo. Dol po gozdni poti sta mu priplesala nasproti psa... Eden je bil bel, drugi črn in žarelo jima je iz gobcev, da je bilo svetlo naokrog in je bilo grozno videti; plesala sta psa okoli vajenca, da je obstal kot vkopan od groze, dokler ni zbral toliko moči, da je začel bežati, kolikor so ga noge nesle... To je bila čista resnica!« je končal Andreč prvi del pripovedi. Spil si je kozarec vina, pogledal naokoli, da se prepriča, če so vzeli navzoči resno njegovo pripoved. In res so vsi radovedno zijali vanj, posebno še vajenec, in mašinist je pomembno dodal zadnji del:

»Tisti fant si ni nikoli več upal iti skozi gozd nad Ketišovo domačijo... Povem vam, da mi nisem verjel, da je srečal tista psa, a sem se sam prepričal, da je govoril čisto resnico... Pravim vam, verujte v Boga! Nekaj mora biti tam gori na nebu in jaz verujem v posmrtno življenje...« je ves zamisljen govoril bolj sam sebi kot zbranim naokoli.

»Nisem verjel lerpulecu... Pravil sem si, da je bil tisto noč pijan... Ampak, od česa, saj ni nikoli pil, in dokazati sem mu hotel, da z njim tiste noči nekaj ni bilo v redu, da se mu je zmešalo...«

Dobro me poslušajte!... Naslednja noč sem se sam odpravil skozi tisti gozd. Tema je bila, da sem s težavo stopal čez korenine dreves, čez blatne kolnike in še danes me spreleti mrtvaški pot, ko se spomnim na tista psa... Priplesala sta proti meni, čisto zares... Mi ne verjameste?... Čisto trezen sem bil... Priplesala sta torej proti meni in iz gobcev jima je žarelo... Korajžnega sem se delal, saj do takrat nisem v nič verjel ali pa bolj malo... In sem belega psa pobojal in... O... O, Jezus... O, groza... Strašno se je zaiskrilo in streslo me je po cellem telesu... Bilo je, kot bi strela švignila skozi mene in takrat sta psa izginila, kot da ju sploh ni bilo... Lasje so mi šli pokonci od groze in sivi so mi postali... Resnico, resnico vam pripovedujem...« je ves zatopljen v dogodek končal Andreč in ponovil že prej povedano:

»Pravim vam, verujte v Boga! Jaz pravim, da nekaj mora biti tam zgoraj!...«

(Nadaljevanje prihodnjič)

ČEZMEJNO NAGOVARJANJE

**BESEDA KOT UPOR NI POLITIČNI PROGRAM,
LITERATURA KOT ZDRAVILO ZA DUŠO IN ZA
KREPITEV HRBTENICE,
KULTURA KOT BOJ ZOPER MALODUŠJE IN ZA
NARODNOSTNO ISTOVETNOST**

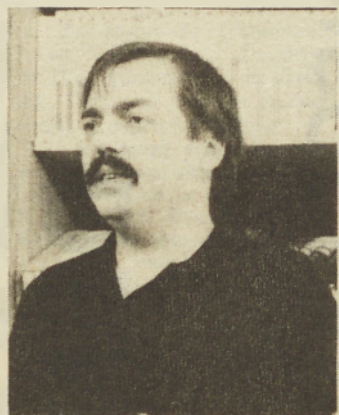
Bilo je ob promociji zbirke kulturno političnih esejev Terra incognita Draga Jančarja, ki je morala malone dva meseca čakati na vstopno vizo v deželo na sončni strani Alp. Prizorišče: knjigarna založbe Obzorja Maribor, Partizanska 8. Z občutkom (samo)zadovoljstva — naš teden je namreč ta čas (Vestnik, štev. 22/89, 8. junij 1989) že priobčil poročilo o izidu tega dela pri založbi Wieser v Celovcu — smo prisluhnili avtorju stvaritev Veliki briljantni valček, Zalezujoči Godota, Galjot, Dedalus in drugih, ko nam je razlagal usodo t. i. prepovedane literature: »Dovolj nesmiselna reč ob dejstvu, da rečimo slovenske založbe na Koro-

Odmevi na vašo knjižno zbirko esejev? So vam morda po izidu grozili po telefonu, vam pošiljali grozilna pisma, ste imeli kakšen razgovor s katerim od znanih slovenskih politikov, ki so v zadnjem obdobju silno moderni?

Jančar: »Zdaj je izšel v Parizu v reviji L'Europeen Messagare prvi tekst iz knjige Terra incognita, ki se je zdel Milanu Kunderi toliko zanimiv, da je napisal uvodno opombo. Torej je to zanimanje širše. Seveda pa si ni treba delati nobenih iluzij, da bo Slovenija z vso svojo ustvarjalnostjo prišla v splošno zavest sveta. S penovskih srečanj in popotovanj vidim, da se z istimi problemi ubadajo taki narodi, kot so Nizozemci, Norvežani, Švedi (ki podeljujejo Nobelove nagrade) in drugi. To je preprosto vprašanje količinskih razmerij in moči tega sveta. Vseeno pa mislim, da se je v zadnjem času ogromno spremenilo. Sam sicer nisem toliko neposredno vmešan v dnevno politiko, kot je Rudi Seligo s pisateljskim društvom, kajti PEN je bolj usmerjen v zunanje stike. Prišlo je nekaj takih pisem. Vzemimo — seveda anonimno, v popačeni srbohrvaščini — le enega, v katerem nekdo ugotavlja, da so nas enkrat že osvobodili s tanki in da nas bodo še enkrat oz. da bodo likvidirali celoten naš odbor. Mislim, da si s temi stvarmi dejansko ne kaže greniti življenja.«

Kaj je beseda, kaj literatura in kaj kultura?

Weiser: »Beseda je že sama po sebi upor, je politični program, vendar na povsem drugačni ravni kot dnevna politika. Podobno velja za literaturo Jančarjeve vrste: je hkrati zdravilo za dušo in za krepitev hrbtence. Vprašanje je namreč, kako to delamo: na agitpropovski ali na literaren, umetniški način. Jančar je odličen primer, saj v svojih esejih ne uganja defetizma, ampak se ukvarja s politiko na zelo visoki analitični in umetniški ravni. Vsekakor je treba kulturo jemati kot boj zoper malodušje in — v primeru Slovencev — za narodnostno istovetnost.«

Drago Jančar

škem ali v Trstu ne morejo uvoziti Prešernovih Poezij oz. morajo čakati na posebno dovoljenje. Podobno se je zgodilo z mojo knjigo, izdano pri celovškem založniku Lojzetu Wieserju. Gre pač za trapast jugoslovanski predpis, kar ima tudi ekonomske posledice tako za založnika kot za avtorja. Sorodno misel izreka sam založnik, kajti po njegovem »je literatura individualna stvaritev, reflektirana realnost, ki zapopada tudi politična in družbena protislovja. Prepovedi takih refleksij razkrivajo slabosti političnih sistemov, ne pa refleksij samih.«

Vidno je poraslo zanimanje za literaturo SPE (slovenske politične emigracije). Vse več je prikazov, kritik, recenzij tovrstnih del. Kako si to razlagati?

Jančar: »Bil je že skrajni čas, da se je to zgodilo, saj je po letu 1945 nastajala tudi književnost Slovencev, ki so odšli iz Jugoslavije iz političnih razlogov. Pri nas nismo znali razločiti kaj je politični konflikt in kaj literarna ustvarjalnost; slednja se seveda mnogokrat ukvarja z dogodki iz socialne stvarnosti nekega naroda, in emigrantska literatura je delno te vrste. Tu je bilo treba zlomiti ogromno političnih tabujev. V tem pogledu je pomemben nastop Andreja Rotha, mladega, v Argentini rojenega slovenskega filozofa in pisatelja, na letošnjem mednarodnem srečanju PEN na Bledu. Je predsednik Krščanske kulturne akcije v Buenos Airesu, torej človek izrazilo politično-emigrantske provenience, ki s svojimi nazori, mišljenji, zdaleč presega ideološki konflikt, ki se ga nikakor ne moremo znebiti.«

Wieser: »Pred leti so slovensko literaturo v Avstriji poznali le kot manjšinsko in kot politično. Vse, kar se je pisalo o Sloveniji, se je zavoljo političnega konflikta, ki je bil takrat v Avstriji zelo prežeten. Začel sem se ukvarjati z zgodovino in osupnil ob podatku, da je bilo v 120 letih prevedenih v nemški jezik od 75 do 80 slovenskih del. To odkrije je zame pomenilo, da je treba literaturo izveliči iz političnega oklepa. Kar pa zadeva emigrantsko literaturo, bi dejal, da je na vseh koncih sveta, kjer so pač živeli Slovenci, nastajala določena kultura. Včasih je imela več, včasih manj napačnih misli, v glavnem pa je vselej izražala svojo navezanost na notranjost, na človeškost, na pripadnost. Zgodovinsko rečeno: bilo bi smotno, če bi se dalo o tem javno, odprto razpravljati in razmišljati.«

Branko Žunec
Foto: Jasmina Vidmar

MORAVSKE TOPLICE, RADENCI

FILMI SO SAMI SPREGOVORILI

Kinoklub Maribor je med aktivnejšimi v Sloveniji in Jugoslaviji. Ob količini filmov, ki jih vsako leto posnamejo člani, potrjujejo omenjeno dejstvo tudi številne nagrade na različnih festivalih ljubiteljev filmske umetnosti.

Nekakšno miniretrospektivo oz. prerez dela Kinokluba Maribor smo si lahko ogledali tudi v Pomurju. V Radencih in Moravskih Toplicah so člani predstavili svoje filme — predvsem nagrajene s festivalov. Žanrsko so si različni, saj so med njimi topopisi, športni in drugi filmi.

Kot zanimivost povejmo, da je v mariborski

kinoklub včlanjen tudi Franc Moge, ki živi v Gornji Radgoni. Ker v Pomurju žal ni dovolj kakovostnega kluba, v katerem bi lahko deloval, s tem pa so tudi omejene možnosti za ustvarjalno delo, deluje pač v Mariboru. Precej zaslug ima, da so se člani kinokluba Maribor predstavili v Pomurju, seveda pa ni šlo brez pomoči Zveze kulturnih organizacij Gornja Radgona. Upajmo, da bomo imeli v naši pokrajini še več takšnih projekcij, ki bodo spodbudile ustvarjalce in ljubitelje, da se tesneje povežejo in začno aktivneje delati tudi pri ljubiteljskem filmu.

D. L.

OB MEDNARODNEM GRAFIČNEM BIENALU

Logar v galeriji Kompas

Teden, v katerem so odprli 18. mednarodni grafični bienale v Ljubljani, je bil pravi umetniški praznik. Vsak dan so odpirali v ljubljanskih galerijah samostojne razstave najpomembnejših svetovnih mojstrov, kot so Basehtz, Laskoy, Santomaso, Dorazio in drugi. Posebno pozornost je vzbudila razstava edinega jugoslovanskega avtorja, LOJZETA LOGARJA, v galeriji Kompas. Logarjevo delo sta mednarodnemu občinstvu predstavila kustosinja galerije Kompas Jana Vesel ter direktor Mednarodnega grafičnega centra in generalni sekretar Bienala, profesor Zoran Kržišnik. Številni obiskovalci so si lahko ogledali najnovejše Logarjeve slike velikih formatov, ki so bile pred tem razstavljene na Dunaju.

Logar, veliki poznavalec barve, je na svoji novi razvojni stopnji do popolnosti razvil sožitje barv in postal njihov gospodar. Sedaj barve na umetnikovem platnu izražajo tisto globoko erotičnost, ki je je poln Logarjev temperament. Logarjeva senzibilnost je sedaj izražena do maksimuma in iz vsake slike izžareva umetnikov duh. Iz erotičnih barv vsake slike od Davidovega vrta do Atole izstopajo mitološki liki. Izvirnost njegovih idej je ekstremno vidna vse od obdobja črnih slik do današnjih erotičnih barv, ki se kot mavrica zlivajo v reko življenja. Na tej razstavi so prvič v Jugoslaviji predstavili Logarjevo grafično mapo, ki jo je izdal Mednarodni grafični center. Razstava, o kateri so že izšle zelo dobre kritike, bo na ogled še vse julij.

O umetnosti Lojzeta Logarja je profesor Kržišnik povedal: »Umetnost Lojzeta Logarja je erotična, če z erosom označujemo svojo žlahtno sposobnost instinktivnega dojemanja bistvenih stvari življenja in ne zgolj seksualne zdraženosti. Pri tem ima, kajpada, prvo besedo barva — barva je spodbudnik vsega erotičnega v umetniku, je nosilka njegove slike, vznemirja ga, mu podaltno razgrajuje z obrisi trdno označeni koncept, odkriva vehementno gibanje, ki se upira podrejanju z razumom začrtanih meja. In sprošča hkrati v opazovalcu dialog s samim seboj, ko mu odkriva pulziranje materije, v katero je vpet, polziranje, ki ga osrečuje, kateremu pa se skuša — kakor umetnik — vendarle izviti, ker hoče — Prometej — gospodovati svoji lastni usodi.« Poleg tega pa je Logar tudi tokrat jugoslovanski predstavnik na 18. mednarodnem grafičnem bienalu. Skupaj z Velickovićem, Jemcem, Ciuho in drugimi predstavlja kakovostni vrh jugoslovanske selekcije, ki ji pripisujejo eno vodilnih mest v svetovni grafiki.

Besedilo in posnetek: RADE BAKRACEVIČ

Na posnetku: odprtje Logarjeve razstave v galeriji Kompas v Ljubljani.

MILAN VINCETIČ: ZGODBE IZ CIKLA LUNA NA MESECU

3

RIKVERC

Ne da bi čakaj odgovora sem od tacek nekaj korakov proti vratom.

— No, vidiš, mi je začel polasnjevali, če greš ti v koprive, greš nazaj, ampak — premisli dobro — če gre vanje tvoj Rikverc, ki hodi nazaj, kako bo potem hodil?

— Naprej, naprej, se je vmešal moj stari oče. Gospod imajo prav. Zato — moj Milči — brž ponj, midva z gospodom — ob tem mu je zatrepetala spodnja ustnica — pa bova medtem zmešala novo, najboljšo zdravilo. Medtem ko sta onadva drobila praške, jih tehtala in presipavala v steklene posodice, sem bil že na našem dvorišču in se začel na vrat na nos poditi za mojo miljenko. Najbrž je ne bi nikoli ujel, kajti kura je delala ostre ovinke, če se naenkrat ne bi ustavila, zavrela svoj gol vrh in se mi ritensko zapodila v naročje. Sprva se je malce otepal, a ko sem jo krepkeje stisnil, se je umirila. Čutil sem le njeno srce, ki je bilo neke pod perjem kot srebrna žepna ura mojega starega očeta. Hvala bogu, da tudi med potjo ni delala preglavic.

Lekarnar in stari oče sta medtem že stala na pragu, seveda vsa rdeča v lica in nenavadno zgovorna in se suvala s komolci. Pomahal sem jima, stisnil zobe in oči in se brezglavo pognal v največje koprive. Nekateri so mi celo segale do vratu, tu in tam sem po licu čutil rastočo gobico, a se nisem dal: prijel sem kuro za nogo in jo začel dobesedno kobaliti

po koprivah. Ne le, da se je na vso moč otepala, celo kokodakala je iz vreščala, skorajda živalske glasove, pri tem pa se majal nad lavorjem, sem pomislil, da se končno oglašajo moj slonček, ki mu je moj kakec dvignil želoce. Čez dobrih pet, deset minut, ko je babica že prezračila kuhinjo, je zaškrtal ključ v vratih in ko sem se strahoma približal mojemu staremu očetu, je le-ta že ležal kot kladu na divanu in smrčal kot medved. Stopil sem bližje in opazoval njegovo podrgetavajočo ustnico, za katero se je nabirala slina, stari oče pa je le vozil svojo lokomotivo, zaviral, cvilil in puhaj, da se mi je zdelo, da bo vsak hip iztiril in prespal tovor nekam v globel.

Tudi to noč sem le napol zatiskal oči. V polsnu se mi je mešala meglena podoba mojega starega očeta, ki nese kolo na ramenih, bicikel, ki nima pravih koles, temveč železniške, one, ki so nedavno grmele proti Petrovcem, namesto da bi pritiskal na pedale, ga polaga na tračnice in naenkrat se znajde še tretje kolo, nekakšen trokolesnik, ki ropota proti dolini, jaz pa capljam za njim in ga skušam dohiteti, čeprav se mi vedno znova izmika. In ko se ga že skorajda dotikam, se stari oče obrne in se mi posmeje v obraz, toda to je vrh mojega Rikverca, ki s kriki poganja to nenavadno vozilo, ki se naenkrat dvigne, za hip poskoči in izgine v meglici. Strašne sanje, moral si teči v snu, mi reče moja mama, ki mi polaga

Le še dober teden nas loči od

tradicionalnega folklornega festivala v Beltincih — letos bo že 19. po vrsti — ki ga prireja Kulturno društvo pod geslom Pesem in ples družita narode. Tudi za ta festival so se člani dobro pripravili, čeprav pravijo, da bo letošnji nekoliko skromnejši. Razlog je precej banalen, a tipičen za našo kulturo — ni denarja. A ta skromnost ne bo toliko vplivala na kakovost, saj bo tudi letošnji festival trajal tri dni, bo v petek, 28., soboto, 29., in nedeljo, 30. julija. Prvi večer se bo predstavila domača folklorna skupina z znanim prekmurskim gostovanjem. To predstavijo smo sicer že videli lani, vendar v nekoliko okrnjeni koreografiji. Letos bodo beltinski folkloristi prikazali izvirno različico tega ljudskega običaja. V soboto zvečer se bo predstavila ena najboljših folklornih skupin iz Slovenije, Emona iz Ljubljane. V celovečernem nastopu bodo plesalke in plesalci predstavili slovenske in jugoslovanske folklorne plesne.

Nedelja je že po stari navadi namenjena srečanju in predstavitvi folklornih skupin. Letos bodo nastopile skupine iz Beltincev, Ljubljane, Slovenske Bistrice, Hrvaške, Madžarske in morda še od kod.

Za popestritev dogajanja bodo že določene pripravili kramarski sejem, vse tri dni pa bo v Beltincih tudi odprta razstava, posvečena Vilku Novaku, ki praznuje letos 80-letnico.

D. L.

kulturni
koledar

razstave

LJUTOMER — V galeriji Ante Trstenjak bodo v ponedeljek, 24. julija, odprli razstavo del iz stalne zbirke galerije. Med razstavljenimi bodo slike, ki jih je galerija dobila pred kratkim (Lojze Logar), slike, ki predstavljajo najpomembnejše v stalni zbirki (Ante Trstenjak), in tiste, ki so jih naredili umetniki na likovnih kolonijah V Ljutomeru.

Razstava bo odprta do 15. avgusta.

LENDAVA — V tamkajšnji galeriji je na ogled razstava iz stalne zbirke, razstavljene pa so tudi otroške risbe lendavskih osnovnih šol.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Alberto Moravia: ČLOVEK, KI GLEDA (Založba Borec), Mate Dolenc:

STRUPENA BRIGITA (Založba Borec) in TOLMINŠKE PRAVLJICE, (Mladinska knjiga).

kino

PRIPOROČAMO!

Steeven Spielberg je v najrazličnejših intervjujih vedno ponavljal znameniti stavek: »Filmi, ki jih delam danes, so v bistvu neizpolnjene sanje moje mladosti. Danes mi film omogoča, da te svoje sanje tudi uresničim. S tem, ko jih uresničujem sebi, pa postaja svet sanj dosegljiv milijonom mladih.«

S tem je v bistvu povedal vse, kar se o njegovih filmih da povedati. In če se boste med 21. in 23. julijem napolili v soboški kino, kjer vrtijo najnovejši film J. Dan-teja in S. Spielberga, MIKRO-KOZMOS, vam ne bo žal, saj boste lahko med filmom tudi sanjali.

svoje večne kamilične obkladke na prsi.

Naslednji dan je bil moj stari oče bled kot stena, babici pa je odgovarjal le z da in ne. Celo radmenas so se mu povesila, pa tudi oči niso imele pravega sijaja. Oče me je poučil, da je jama napačna zdravila, babica pa zatirjala, da je jama prava, le bolezen je bila napačna. Kakorkoli, moj stari oče ni bil za nobeno rabo, kajti tudi cigarete mu niso dišale.

Tega navsezadnje seveda nisem razumel, zato pa sem se koj posvetil svoji kuri, ki mi je v sanjah tako ponagajala. Ko sem jo zagledal, me je zmrazilo: zobala je nekam postrani kot bi prebirala, pa tudi greben je bil malce povešen. Še več: okljuvan. Vrat je bil ena sama rana. Ostale kokoši so verjetno navalile nanjo kar v kokošnjaku, v tistem ozkem, zadušnem prostoru, v katerega ni mogel niti dihur, kaj šele podlasi-ka, navalile nanjo in ji prizadejale, da se mi je smilila do srca. Verjetno so jih preslepile gobice na njenem vratu, ki so jih še najbolj spominjale na bučno seme.

Stekel sem k svojem Rikvercu in ga dvignil v naročje. Čutil sem, kako podrgetava, kako mu šiva pod perjem, čutil njegov nerazločen, nekam moten pogled, ki se je ustavljal na mojih ušesnih mešičkih.

— Rverc, Rverc, sem ponavljal. Rverc, Rverc...

(Nadaljevanje sledi)

DENARNO BLAGOVNA LOTERIJA

VESTNIK, 20. JULIJ 1989

TRANSOCEANSKO REGATNO DRUŠTVO

1100
DOBITKOV

PRVI
DOBI TEK

ŠTIRI
MILIJARDE
(400 STARIH MILIJARD)

1 dobi tek 3.000.000.000.-
18 dobitkov po 500.000.000.-
30 dobitkov po 300.000.000.-
8 dobitkov, avtomobil CBX 16 RS
2 dobitka, potovanje s turist. agenc.
100 dobitkov, barvni televizor
100 dobitkov, videorekorder
60 dobitkov, jadralna deska
60 dobitkov, pralni stroj
60 dobitkov, pomivalni stroj
60 dobitkov, hladilna omara
500 dobitkov, štedilnik
500 dobitkov, multipractic

CENA SREČKE: 50 000 din

ŽREBANJE 26. AVGUSTA 1989 V PORTOROŽU

SREČKE BODO V PRODAJI OD 1. JULIJA DALJE

SPONZORJI:

gorenje

CIMOS KOPER

YACOMa

IZDAR - VARTEN - PO TISKARNA VARADON

POGOVOR S TENISKIM DELAVCEM MIHO STRAHOM

Radgončani v prvo republiško ligo?

Od pomurskih teniških klubov — ti delujejo v vseh občinskih središčih in Radencih, je doslej dosegel največje tekmovalne dosežke TK Radgona. Njihova članska ekipa je namreč brez poraza postala prvak v drugi republiški B ligi in si pridobila pravico do kvalifikacij za vstop v prvo B republiško ligo. Več o radgonskem in pomurskem tenisu smo se pogovarjali z neumornim teniškim delavcem Miho Strahom iz Gornje Radgone.

— Članska ekipa TK Radgona je postala prvak v drugi B republiški ligi. Kaj bi lahko rekli ob tem uspehu?

»Zelo smo zadovoljni z uvrstitvijo naše najboljšje ekipe, ta uspeh pa ni prišel čez noč, saj naša ekipa že tri leta zapored tekmuje v republiški konkurenci. Za ekipo so tekmovali: Avsec, Klemenčič, Žnuderl, Bračko, Kumer, Vazel in Žlebnik. Fantje so vse leto pridno vadili in uspeh ni izostal.«

— Kot prvak druge republiške B lige boste odigrali kvalifikacijsko tekmo za vstop v prvo B republiško ligo s Ptujem. Kakšne so tu vaše možnosti?

»Res je, jeseni bo Radgona odigrala kvalifikacijsko tekmo za vstop v prvo B republiško ligo s Ptujem. S to ekipo smo se že srečali lani v okviru druge B republiške lige in smo jih takrat premagali. Upamo, da se bomo na to srečanje dobro pripravili in tudi zmagali ter se uvrstili v višje tekmovalno.«

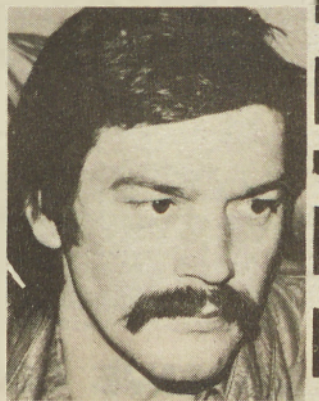
— Poleg članske ekipe v republiški ligi tekmuje tudi z ostalimi selekcijami. Kako ste zadovoljni z delom teh?

»Z dvema ekipama tekmuje v pomurski teniški ligi. V prvi ekipi nastopajo predvsem starejši rekreativci, v drugi ekipi pa mlajši, ki naj bi kasneje nastopali v naši najboljši ekipi na republiškem tekmovalju. Delamo tudi z nižjimi selekcijami in smo z njihovimi rezultati zadovoljni.«

— Tov. Strah, vodite tudi

tekmovalje v pomurski teniški ligi. Kako ste zadovoljni s tem tekmovaljem?

»Tekmovalje v pomurski ligi se širi. Prvo leto je bilo pet ekip, tokrat jih tekmuje osem. Imamo tudi več teniških igrišč, ki omogočajo nemoteno tekmovalje, saj so v vseh občinskih centrih in se še širijo, tudi zunaj teh centrov. Zato razmišljamo, da bi v Pomurju kazalo organizirati tekmovalje za

mlajše kategorije, to je pionirje in mladince. Moram povedati, da so tekmovalje v pomurski ligi igralci vzeli zelo resno, saj smo imeli le majhne težave z enim klubom, ki se ni udeležil dveh tekem. Poleg pomurske lige smo organizirali v Lendavi tudi prvenstvo posameznikov in dvojic.«

— V Radgoni imate dobre možnosti za razvoj tenisa. Kaj načrtujete?

»Ne vem, če bi lahko rekel, da imamo najboljše možnosti glede na številčnost članstva, ki jih je čez sto. Tri igrišča so premalo za G. Radgono. V uspeh pa si štejemo to, da smo skupaj s Kmetijsko-živilskim sejemom zagotovili dve igrišči v eni od hal na sejmu predvsem za zimski čas, kar je gotovo veliko pripomoglo k uspehu naše prve ekipe. V zimskem času pa smo tudi delali s pionirji.«

Feri Maučec

NAMIZNI TENIS

Največji uspeh

Pravkar končano tekmovalje v A republiški ligi je prineslo Radgončanom naslov republiškega prvaka, česar pred začetkom tekmovalja ni nihče pričakoval, saj je bila njihova ekipa najmlajša v ligi. Mogoče je bil tudi to eden od glavnih razlogov za uspeh, saj so poleg nesporne kakovosti pokazali mladostno zagnanost, borbenost in željo za uspehom, nekaj je bilo potrebno tudi športne sreče, in tako največji uspeh radgonskega namiznega tenisa ni izostal. Skoda je sicer, da ti igralci zaradi dvojne registracije niso mogli igrati kvalifikacij za medrepubliško ligo. Pokazalo se je, da je republiška liga dokaj kakovostna, saj se je tretjevršena ekipa, Merkur iz Kranja, ki je nastopila v kvalifikacijah, uvrstila v medrepubliško ligo kot zmagovalca kvalifikacij. Če bi imeli v Pomurju več dobrih igralcev, teh žal nimamo, ker je osip kakovostnih igralcev prevelik, bi lahko razmišljali tudi o možnosti uvrstitve še ene ekipe iz Pomurja v medrepubliško ligo, saj so danes tovrstna razmišljanja le neuresničljiva želja brez realne osnove.

Za uspeh ekipe so zaslužni vsi štirje igralci, ki so vsak po svoje prispevali k skupnemu uspehu, presenetljivo je bil najboljši Janko Ori, ki je bil v drugem delu najuspešnejši igralec lige, le z dvema porazoma, njegov skupni rezultat pa je 39:18; je tretji najuspešnejši igralec lige, samo za en poraz je zgrešil najuspešnejšega igralca lige in kljub temu je za tega perspektivnega igralca to velik uspeh. Računalo se je, da bo Boris Rihtarič prvi igralec ekipe, vendar je nekaj krat ne potreboval izgubil in je z rezultatom 41:10 na četrtem mestu lesivice najuspešnejši igralec lige, kar je še vedno zelo dobro. Tomaž Kus, ki je prvi igral v A republiški ligi, je prijetno presenečenje, saj je dosegel precej več, kot se je lahko od njega pričakovalo in je bil z rezultatom 28:18 dvanajsti igralec lige. Majraž od njega pričakovalo in je bil z rezultatom 28:18 dvanajsti igralec lige. Majraž Žitek, ki je vskočil v ekipo v drugem delu sezone, nikakor ni mogel najti samega sebe in se mu je enoletna odsotnost poznala, vendar se od njega več pričakuje in v novi sezoni, dosegel pa je rezultat 3:9. Gorazd Brumec je dosegel rezultat 0:6 in je vskočil v ekipo zaradi bolezni Orija. Težko je napovedati, kako bo igrala Radgona v novi sezoni, ker še danes ni znan njen igralski kader in je tako tudi težko predvideti uvrstitev v novi sezoni.

V B republiški ligi je kombinirana ekipa Sobote nepričakovano zasedla prvo mesto in se tako uvrstila v A republiško ligo, vendar se postavlja vprašanje, ali bo imela dovolj kolikor toliko kakovostnega igralskega kadra, ki bi lahko uspešno igral v tej ligi. Tako bo moralo strokovno vodstvo kluba temeljito premisliti, kaj je najbolj pametno narediti, vendar pravočasno, in ne čakati do zadnjega trenutka. Zanimivo je tudi, da med petdesetimi najuspešnejšimi igralci lige ni nobenega Sohočana, bili pa so najbolj izenačena ekipa in to jim je tudi prineslo uspeh. Najuspešnejši je bil Močan z rezultatom 18:6 (šesti igralec lige), Zupanek bi moral dosegati več kot samo 24:9 (sedmi igralec lige), Gerendaj Sapač je z rezultatom 18:7 popolnoma zadovoljen (osmi igralec lige), Gerendaj je odigral le prvi del in dosegel rezultat 10:3, Veren je igral po potrebi ter dosegel rezultat 6:2, Horvat pa 0:3.

LESTVICA A LIGE

1. RADGONA	18	16	2	111:51	32
2. Kovina — Olimpija	18	14	4	110:52	28
3. Merkur	18	14	4	103:59	28
4. Ingrad	18	11	7	93:69	22
5. Kemičar	18	9	9	91:71	18
6. Strojna Maribor	18	8	10	80:82	16
7. Gorica	18	6	12	61:101	12
8. Novo mesto	18	5	13	71:91	10
9. Sevnica	18	5	13	59:103	10
10. Piran	18	2	16	31:111	4

LESTVICA B LIGE VZHOD

1. SOBOTA	12	10	2	78:30	20
2. Petovja	12	9	3	68:40	18
3. Fužinar	12	9	3	71:37	18
4. Kajuh — Slovan	12	5	7	61:47	10
5. NE Krško	12	5	7	44:64	10
6. Vesna	12	3	9	37:71	6
7. Tempo	12	1	11	19:89	2

KOLESARSTVO

Šooš drugi, Hajdinjak četrti

Na cestni kolesarski dirki za pokal Merxa v Celju, ki je štela za kriterij slovenskih mest, sta sodelovala tudi pomurska kolesarja, člana KK Pomurje iz Beltinca Šooš in Hajdinjak, in se lepo odrezala. Šooš je v kategoriji mlajših mladincev zasedel drugo, Hajdinjak pa četrto mesto.

Na mednarodni križni dirki v Beljaku v Avstriji pa je Šooš zasedel sedmo, Hajdinjak pa deveto mesto.

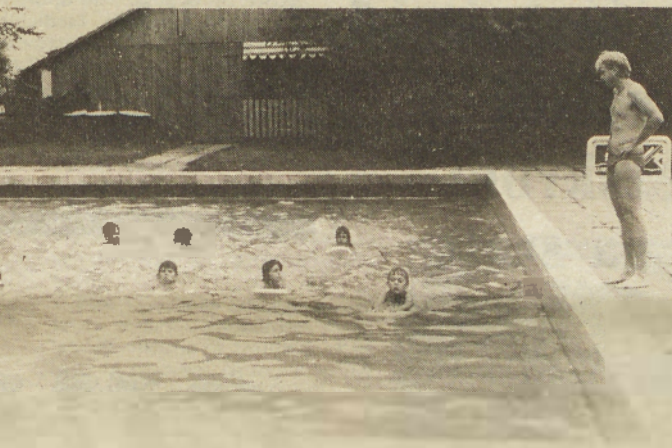
—STRELSTVO—

Ljutomer občinski prvak

Občinska strelska zveza Ljutomer je v sodelovanju s SD Rudar Presika pripravila občinsko ekipno tekmovalje v trojnem položaju. Zmagala je ekipa Ljutomerja z 800 krogi (Špindler 207, Miholič 206, Belec 203 in Filipič 184) pred Obrtnim združenjem in Rudarjem. Ob tej priložnosti so podelili priznanja in nagrade najboljšim strelcem v minuli tekmovalni sezoni.

SD Rudar Presika je pripravila tekmovalje v streljanju z malokalibrsko puško, posvečeno dnevu borca. Med 15 strelci je zmagal Franc Hriberšek z 88 krogov pred Jelko Hriberšek, 69, in Jožetom Halabarcem, 60 krogov. Pri veteranih pa je bil najboljši Halabarc.

D. Kosi

Na soboškem kopališču so sklenili prvi letošnji plavalni tečaj, ki ga je obiskovalo 15 otrok, vodil pa učitelj telesne vzgoje in vadiatelj plavanja Peter Juteršnik. Plavalne tečaje, ki sodijo v okvir akcije Naučimo se plavati, so v soboški občini načrtovali že veliko prej, vendar jih zaradi slabega vremena niso mogli imeti. Plavalne tečaje bodo predvidoma organizirali do konca avgusta, če bo dovolj kandidatov. Začnejo se vsak ponedeljek ob 10.30.

Foto: F. Maučec

KAKAJASTVO

Marič—Vereš v reprezentanci

Konec tedna bo v Švici finale svetovnega pokala kajakašev in kanuistov v spustu. Prvič bosta v članski državni reprezentanci nastopila mladinci BD Mura iz Kroga Marič—Vereš, kar je lepo priznanje tako tekmovalcema kot društvu. Zaradi tega je bilo tudi tradicionalno kajakaško tekmovalje Mura 89 preloženo na 12. in 13. avgust.

Na reki Soči pa je bilo republiško prvenstvo starejših mladincev v slalomu in spustu. V spustu je bil Simon Kovačič šesti, Roman Kovačič sedmi in Iztok Horvat trinajsti, ekipno 3 x K 1 pa ekipa Kroga peti. V slalomu pa je bil najboljši, šesti, Roman Kovačič.

NOGOMET

Mura začne trenirati

Vse selekcije nogometnega kluba Mura iz Murske Sobote začnejo s pripravami v novo tekmovalno sezono v ponedeljek, 24. tega meseca. Prvo moštvo bo imelo prvi trening ob 18. uri, ostale selekcije pa ob 9. uri.

PREDSTAVLJAMO VAM

Rokometaši Mladinca drugi v republiški ligi

Pred sedemindvajsetimi leti so v Murskih Črncih na pobudo ljubiteljev rokometu, zlasti mladine, ustanovili rokometni klub Mladinec. V začetku delovanja kluba je bilo potrebno marsikaj postoriti, saj niso imeli denarja, niti igrišča, na katerem bi lahko igrali. Toda z veliko volje in pripravljenosti so se lotili gradnje igrišča, pri čemer so dela v glavnem opravili prostovoljci. Z raznimi akcijami in fizičnim delom v kmetijski zadrugi so si pridobili potrebni denar za nakup opreme in tekmovalja. Leto po ustanovitvi kluba so se rokometši Mladinca vključili v medobčinsko rokometno ligo in si z dobrimi igrami priborili vstop v pomursko rokometno ligo, v kateri so tekmovali deset let, vse do leta 1974. V tem času so dosegli lepe uspehe, saj so kar trikrat postali pomurski prvak in šele nato zbrali toliko moči in sredstev, da so se odločili za tekmovalje v štajerski rokometni ligi, kjer so tekmovali dve sezoni. Po odhodu nekaterih igralcev v RK Polet iz Murske Sobote in zaradi finančnih težav so tekmovalje nadaljevali v pomurski ligi, vse do leta 1980, ko je klub prenehal delovati. Na pobudo nekdanjega trenerja Stefana Titana in nekaterih prejšnjih igralcev so ponovno poživili delo v klubu, si izvolili no-

vo vodstvo, za predsednika pa izbrali Alojza Gomboca. Z lastnim delom so obnovili tudi rokometno igrišče in uredili razsvetljavo. V minuli tekmovalni sezoni so se zopet vključili v tekmovalje v pomurski rokometni ligi ter dosegli lep uspeh. Postali so namreč prvak pomurske lige in si tako pridobili pravico sodelovanja v drugi republiški rokometni ligi vzhod. Poleg tega so bili rokometši Mladinca uspešni tudi v pokalnem tekmovalju, saj so s temnim izidom izgubili s Krogom šele v pomurskem finalu. Sode-

lovali so tudi v pomurski zimski ligi in zasedli tretje mesto. Poleg članskega moštva imajo žensko ekipo, ki je sodelovala v pomurski ter v pomurski zimski ligi, kjer je celo zasedla prvo mesto. V novi tekmovalni sezoni pa nameravajo pri RK Mladinec iz Murskih Črnc ustanoviti tudi pionirsko ekipo, saj se zavedajo, da si morajo vzgajati lastni kader. Rokomet je v Murskih Črncih torej zopet zaživel, njihova največja želja pa je, da bi se obdržali v drugi republiški ligi vzhod.

Feri Maučec

Rokometaši Mladosti iz Murskih Črnc — novi člani druge republiške lige vzhod. Stojijo od leve: Drago Kosednar, Jože Makovec, Stefan Banfi, Milan Gregorinčič, Branko Kreft in Kiloman Perkič (trener). Čepijo: Robert Gomboc, Bojan Flisar, Bojan Ščap in Branko Makovec.

Foto: Nataša Juhnov

NAMIZNI TENIS

USPEŠEN NASTOP

V Kufsteinu v Avstriji so bile mednarodne mladinske športne igre, na katerih je v 15 športnih panogah sodelovalo 1400 športnikov iz 22 evropskih držav. Jugoslavijo je zastopala mladinska namiznoteniška reprezentanca Slovenije, ki sta jo poleg Mariborčana Plohla sestavljala še Pomurca Janko Ori ter Boris Rihtarič. Reprezentanca Slovenije se je odlično odrezala, saj je v ekipnem delu po sistemu evropske lige zanesljivo osvojila prvo mesto, prav tako pa je bila prva v ekipnem delu po Davisovem sistemu, kjer je nastopilo 20 ekip. Ori je bil s 14 zmagami, edini brez poraza, najboljši igralec ekipnega dela tekmovalja, najboljša pa je bila tudi dvojica Ori—Rihtarič — brez poraza s 13 zmagami. V posamezni konkurenci sta si Ori in Rihtarič razdelila tretje mesto, ko sta v polfinalu izgubila, prvi s tovarišem iz reprezentance Plohlom, drugi pa z zmagovalcem Šporkom iz Avstrije. Igre, ki jih v Avstriji prirejajo vsakih pet let, so bile letos od 9. do 15. julija izredno uspešne za maloštevilno slovensko zastopstvo, ki ga je vodil republiški kapetan za moške Mirko Unger.

M. U.

ŠPORTNI RIBOLOV

Tanja Lesjak druga v državi

Včeraj je slovenska reprezentanca v športnem ribolovu odpotovala na državno prvenstvo v Titograd. V njej so tudi trije pomurski tekmovalci: Silva Pok (MB), Miro Matjašec (GR) in Mirko Božič (LJ).

V nadaljevanju prvenstva v republiški A ligi v športnem ribolovu so pomurski tekmovalci dosegli lepe rezultate. Na tekmovalju v Kostanjevici, kjer je sodelovalo 20 ekip, je bila Radgona II četrta, Ljutomer I pa šesta. Pri posameznikih je Mirko Božič (Ljutomer) zasedel drugo, Tabor Žižek (Lendava) pa tretje mesto. Izkazal se je tudi novinec Mirko Lesjak (Ljutomer) zasedel je enajsto mesto. Na tekmovalju v Metliki pa je zmagala Radgona II, Ljutomer I je bil tretji, Radgona I pa četrta. Prva mesto med posamezniki pa so zasedli Mirko Božič, Jože Magdič (oba LJ) in Danilo Hladen (GR). Lesjak je bil petnajsti.

V Sremski Mitrovici je bilo državno mladinsko prvenstvo v športnem ribolovu. Lep uspeh je dosegla ekipa Slovenije, saj je postala državni prvak, v njej so bili trije Ljutomerčani: Dejan Škerget, Tanja Lesjak in Karmen Magdič. Pri posameznikih je bila Tanja Lesjak druga.

ŠPORTNA REKREACIJA INVALIDOV

ZAKAJ TAKO?

Razmere, v katerih živimo, vplivajo tudi na športno rekreacijo invalidov. Denarja je vedno manj tudi za to dejavnost, in če je povrh nepravilno razdeljen, pri čemer se upošteva število članstva, ne pa uresničevanje programa športne rekreacije, potem je zares težko izvajati sprejete in dogovorjene usmeritve. To so ugotovili na razgovoru v Murski Soboti, ko so razpravljali o financiranju invalidskega športa v soboški občini in o

razdelitvi razpoložljivih sredstev. Žal pa niso mogli razčistiti sporne delitve sredstev, ker tistih, ki so jih delili, ni bilo na razgovoru. Ugotovili so, da bo nujno potrebno skrbeti za programe športne rekreacije, ker je sredstev premalo. Poudarili pa so, da bi se morala sredstva, ki jih daje Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja društvom upokojencev in invalidov uporabljati izključno za športno rekreacijo, ker so za to na-

menjena, ne pa da jih društva uporabljajo v druge namene, da bi tako reševali finančne težave. Kaže, da v soboški občini še vedno niso našli skupnega interesa med društvom invalidov in društvom za rekreacijo in šport invalidov. Vsako dela po svoje, eno bolj, drugo manj uspešno, sredstva pa se po nepotrebnem drobijo. Ni pa nikogar, ki bi bil sposoben rešiti problem, pri društvih pa tudi ni obojestranskega interesa.

F. Maučec

Radenska

Gostišče Beltinci vabi na
Piknik v naravi
(v gozdičku pri Beltincih — Sloparki)
Za glasbo in kulinarčne specialitete smo poskrbeli

MILIJONI V KROGU

Pri Porscheju bi radi spodbudili prodajo svojih avtomobilov v ZDA, zato so povabili v Stuttgart ameriške trgovce in jim ob drugem ponudili tudi tole pašo za oči: v krog razvrščene porscheje. Vseh rdečih carrer 4 je bilo dvesto, to pa pomeni skupno vrednost 26 milijonov zahodnonemških mark.

Ali ste vedeli

NEDRČEK

Pred sto leti so se ženske znebile steznikov, pretaknjeneh z ribjimi kostmi. Leta 1886 je namreč firma Triumph — še danes je znamenita izdelovalka nedrčkov — ponudila ženstvu prve »košarice za dojke«. Zenske še zmerom nosijo nedrčke, čeprav se moda ogreva za svobodo oprsja. Brez nedrčkov hodi v razvitih državah le kakih 10 odstotkov žensk, vse druge pa so redne kupa valke tega pomembnega kosa perila.

Neznan leteči predmet?

Začelo se je nad severnim londonskim nebom kot gata predstava novega neznanega letelca. A čim bliže se je čudo spuščalo z neba, temnejši vesoljsko je bilo videti. Končno je začelo razpadati v množico figuric, ki so navsezadnje druga za drugo, vsaka s svojim padalom, srečno pristale na tleh. Elitna mornariška skupina Njenega veličanstva, Royal Marines, je tri dni zapovrstjo z nastopom pripravila Londončanom posebno vznemirjenje — in užitek.

PISTA
modruje

Što bi znao škuper prešteti škodljivce, šteri zousebno kmetom žrejo živce. Betečno vse je: sadje, grozdje, krumpir, šalata in pa ge nejirbej, lepou raste trata

Ali zato mamó mij vrle fabrike, štere so vonajše tak dobre trike kak: delan, ditan, gramokson, euparen, betanol, ekalusk, senkor, kaptan, previkor, antrakol.

Trikepin, etazin, aniten, karatan, pinofon, trapeks, safrotin, mesurof, folpet, volaton. Trigonil, agrikol, dikofol, pantakan, uprupin vse tou žene vodou na njigov mlin. Gnes za vsemogoče panujajo prospekt, ges pa za vas man en ekstra recept: Nucajte motikol, skuban pa lopatin, vidli te, vse višesnje de hin.

Nova zlitina

Ministrstvo za znanost in tehnologijo republike Koreje je sporočilo, da se je skupini južnokorejskih znanstvenikov posrečilo iz niklja, volframa, kroma, aluminija, titana in tantala izdelati novo zlitino, ki so jo pod imenom Km 1557 patentirali doma in v Združenih državah Amerike. Primerna je za izdelavo reaktivnih motorjev, plinskih turbin in reaktorjev, saj lahko več kot sto ur vzdrži temperaturo tisoč stopinj Celzija.

Najbolj brezskrbni psi na svetu

»Tripseni« pušeljce na tej fotografiji predstavlja najbolj brezskrbne kužke na svetu. Živijo v italijanskem mestu Cagliari. Mafada, Giusepina in Snoopy imajo namreč v eni od mestnih bank hranilno knjižico z desetimi milijoni lir, ki naj bi jim omogočili srečno življenje tudi če bi njihova 63-letna lastnica Maria Aresti morala po kakem naključju še pred njimi s sveta.

KRAP VELIKAN — 17-letni Boštjan Komaricki iz Murske Sobotice je ribiško potrpljenje naposled kronal z veliko trofejo: v gramozni jami pri Murski Soboti je prejšnji teden ujel 75 centimetrov dolgega in kar 11 kilogramov težkega krapa. Ujel se je na trnek, ki je bil »obložen« z domačimi žganci. No, ne Komarickijevim ne sorodnikom in prijateljem nekaj dni ni bilo treba postavljati na mizo žgancev, čeprav so ti marsikje že specialiteta, saj so imeli slastno ribjo pečenko.

Foto: Š. S.

Oprse, s kakšnim se ponša Domenica, je v resnici skoraj treha pisati z veliko začetnico. V njeno razkošje se je zapletel ravno pravi fotograf. Pristala je v Playboyu, moškimi se je ob pogledu na njeno razgaljeno krasoto pripravi zavrtelo — in kariera je bila tu.

Z uradnim prsim obsegom 120 cm se udeležuje tako imenovanih »walk showov«, snema filme, poskusa se celo v gledališču in je kar ugledna povabljena na mnogih zabavah nemške visoke družbe.

Organski magneti

Izdelali so prvo magnetno snov na svetu, ki ne vsebuje niti atoma kovine. To je plod skupnih naporov sovjetskih fizikov in strokovnjakov za organsko kemijo. Takih snovi je zdaj že deset.

Po pravilu je to črn prah. Če mu približamo magnet, se premika za njim in se nanj prilepi, podobno kot železni opilki. V primerjavi s kovinskimi so organski magneti šibkejši, kljub temu pa vzbujajo zanimiva pričakovanja.

Nove snovi bodo zelo uporabne v raznih aparatih, medicini, ekologiji. Iz njih so že naredili magnetno iglo na kompasu. Takšno iglo, čeprav še nekoliko nedodelano, so podarili Britanskemu muzeju v Londonu.

76 ljubljanska banka

Pomurska banka Murska Sobota

OBJAVLJA za potrebe OE M. Soboti **prosta dela in naloge** v Gospodarsko-računskem sektorju

VODENJE ODDELKA DINAR-SKEGA PLAČILNEGA PROMETA

Poleg splošnih pogojev pričakujemo od kandidatov:
— višjo izobrazbo ekonomske ali druge ustrezne smeri,
— 2 leti ustreznih delovnih izkušenj.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:

LB, Pomurska banka, Murska Sobota, Trg zmage 7.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 45 dneh po objavi.

CUPRAMIX

- je fungicid v prahu za pripravo suspenzije
- je kombinacija metiram-kompleksa (40%) in bakra (20%)

Za preprečevanje

- peronosporne vinske trte
- rdečega listnega ožiga vinske trte
- črne pegavosti vinske trte
- krompirjeve plesni

ko nastane nevarnost za okužbo.

Samo za vas izdeluje

CINKARNA CELJE

v sodelovanju z **BASF**

Potujoča svetilka

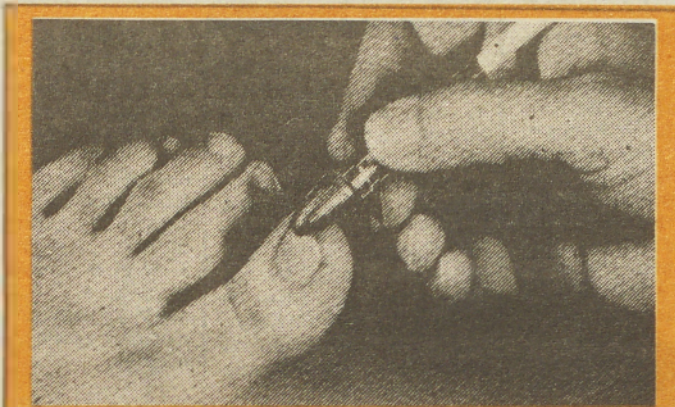
Za jedilno mizo je v podobnih stanovanjih malo prostora, zato si radi pomagamo z mizo, ki se da po potrebi raztegniti. Vse lepo in prav, preglednice vam nad povečano mizo dela svetilka, ki nikakor ni več na sredini. Praviloma bi morala viseti 60 cm nad sredino mize. Če vam je rešitev na posnetku všeč, jo posnemajte.

Vzemite palico za zaveso, izmerite potrebno dolžino in z vijaki pritrdite na strop. Ne pozabite natakati obročk. Od skrajne točke, od tam, kjer naj visi svetilka, potegnite priključno vrstico in jo v lokih napeljite tako, da jo s tanko žico pritrdite na obročke do priključka pod stropom. Nova domislica vam bo zagotovila vseh, saj boste svetilko vsakokrat sproti lahko pomaknili nad sredino mize.

HRANA IZ ZAMRZOVALNIKA

Predhodki glede zamrznjene hrane so globoko zakoreninjeni, pa ni rečeno, da je v njih kaj dosti resnice. Kar je odtajano, se ne sme ponovno zamrzniti? Napak! Živila, na primer, zelenjavo ali sadje odtajamo, skuhamo, spečemo ali dušimo, nato pa jih z mirno vestjo ponovno zamrznemo. Globoko zamrznjena zelenjava ni tako zdrava kot sveža? Napak! Raziskave so pokazale, da je na primer sveže fižolovo stročje, ki je bilo samo dva dni shranjeno pri temperaturi 20 stopinj, izgubilo približno 50 odstotkov vitaminov C. Globoko zamrznjen fižol pa je bil po devetih mesecih hranjenja na temperaturi - 18 stopinj ob približno 30 odstotkov vitamina C. Zamrzovalnik se splača samo za veliko družino? Napak! Kdor ima zamrzovalnik, lahko pri nakupih in pripravi hrane privarčuje kakih 60 odstotkov časa. Zamrzovalnik je kot naročen za samce in manjše družine, pa tudi za starejše ljudi, ki ne hodijo vsak dan v trgovino. Privarčujemo tudi pri živilih, ki jih kupimo v večji količini. Voda, ki se izceja iz živil, je škodljiva. Napak! Sok, ki se cedi iz zelenjave, sadja, mesa in rib, moramo uporabiti. V njem so dragocene snovi, izjema je perutnina. V soku se rade razmnožujejo salmonelle.

Zadevica na fotografiji gre na električni tok, zato ni skladna z načelom o varčevanju z energijo. Le obvestimo vas, da si lahko tam, kjer jim z energijo ni treba preveč varčevati, po novem stržijo in nasploh urejajo nohte z nečim, kar je mrzli bratraec z obna krtičke. Pravi se mu maniquick, in če ga kupite v Švici, vas stane 160 švicarskih frankov.

Ples koristi duši

Vrač in šamani primitivnih ljudstev vedo, da ples ni samo razvedrilo, ampak tudi zdravilo. V ZDA to njegovo lastnost že deset let izkoriščajo. Na primer pri otrocih, ki zaostajajo v razvoju, pri prizadetih, pri ljudeh, ki so zasvojeni z mamili, pri takih, ki so duševno ali psihosomatsko bolni.

Ples poskrbi za telesno sprostitve, z ritmom in gibanjem se da izraziti občutje in zrahljati napetosti in razpršiti strahove in depresije. S plesom si je mogoče znova pridobiti veselje do življenja in si povrniti zaupanje v samega sebe.

Kdor pleše, ostaja zdrav in srečen, je zapisala znamenita ba-

letka Ana Pavlova. Kot otrok je bila nadvse krhka in bolehná, tako da so ji učitelji odsvetovali ples.

Kuhajte z nami

KRHKI FLANCATI

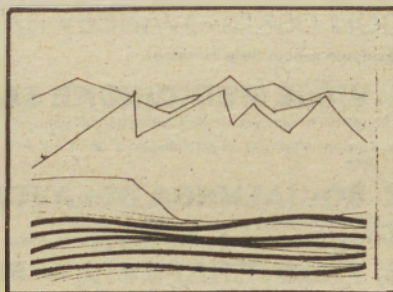
So hitro pripravljeni in poceni, ponudimo pa jih lahko tople ali hladne.

Potrebujemo: 25 dag gladke moke, 3 rumenjake, 1 žlico ruma, ščepljivi, 1 žlico goste kisle smetane, olje ali mast za cvrenje, 1 žlico sladkorja v prahu za potresanje.

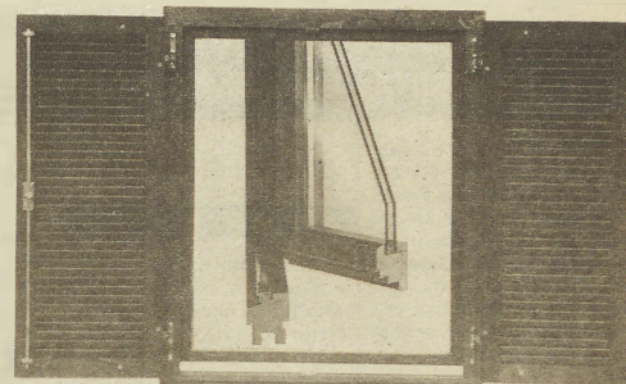
Iz moke, rumenjakov, ruma, smetane in soli zamesimo bolj mehko testo. Ko se začne delati mehurji, ga oblikujemo v hlebček, ki naj pokrit s prtičem počiva 25 minut. Nato ga razvaljamo za nožev hrbet debelo in s petelinčkom razrežemo na 3 prste široke trakove, ki jih razrežemo na manjše poševne krpe. Na sredino vsake krpe zarezemo s petelinčkom 2 zarezi. V globoki vroči maščobi jih na obeh straneh zlato rumeno ocvremo. Ko jih pobiramo iz maščobe, jih polagamo na zložen servietni papir, ki vpije odvečno maščobo. Potem jih preložimo na krožnik in potresemo z navadnim ali vanilijevim sladkorjem.

Flancate cvremo v kozici, nikakor ne v ponvi, ker se maščoba pri cvrenju peni in bi lahko prekipela ter se vžgala. Goreče maščobe ne gasimo z vodo, temveč jo zadušimo s posodo, pokrovom ali kuhinjskimi krpami, ki so pri roki.

Pripise k novi risbi pošljite najkasneje do četrтка, 27. julija na naslov: VESTNIK, Titova 29/1, 69000 MURSKA SOBOTA. Objavljene pripise honoriramo.

- Morje in planine dopustniške sanje iz davnine. (Milica)
- Pogled Pišta, kaj naredi v Romuniji vlada s poljem, če kmetje štrajkajo. (Borč).
- Napisal bom knjigo Daleč je morje. (Tinč)
- Ne, to niso sledi kombajnov pač pa tankov. (hec)

OKNO TERMOTON Z GIBLJIVIM POLKNOM

- s termoizolacijskim steklom
- zvočno in toplotno izolativno
- s funkcionalnim sodobnim okovjem
- s kvalitetnimi, estetskimi vogalnimi spoji
- fiksiranje lamei polken v zelenem položaju
- zaščiteno z 2-kratnim pigmentnim lazurnim premazom
- preklopna polkna pri sestavih oken

JELOVICA

Lesna industrija 64220 ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 58, tel.: 064/631-241, telex: 34579 yu ljel, telefax: 064/632-261

PREDSTAVNIŠTVI: MURSKA SOBOTA

Cankarjeva 25, tel. (069) 22 921

CELJE

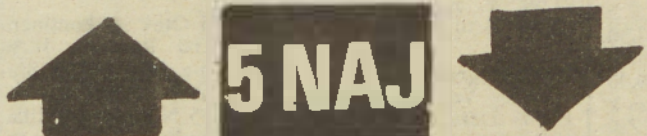
Božičeva 3, tel. (063) 25 881

Neboleče in učinkovito

Prvi rezultati, ki so jih bostonski zdravniki dosegli z novo lasersko tehniko, kažejo, da je mogoče odstraniti tetoviranje, ne da bi se pri tem poškodovala koža. Posebnost nove tehnike je snop svetlobe rdečega spektra, ki učinkuje selektivno: »razgraja« samo pigment vtetovirane risbe, ne poškoduje pa krvnih žil ali drugih celic.

Agencija AP poroča, da so dosedanje laserske metode za odstranjevanje tetoviranja pušale na koži trajne brazgotine. Zdravniki pravijo, da laser ne učinkuje na rdeči pigment in da je lažje odstranjevati »amaterske« izdelke, kot pa profesionalno vtetovirane risbe, ki so po navadi narejene iz več barv.

RADIO MURSKA SOBOTA

Glasbena lestvica Radia Murska Sobota. Slišite jo lahko ob petkih v oddaji 21 232.

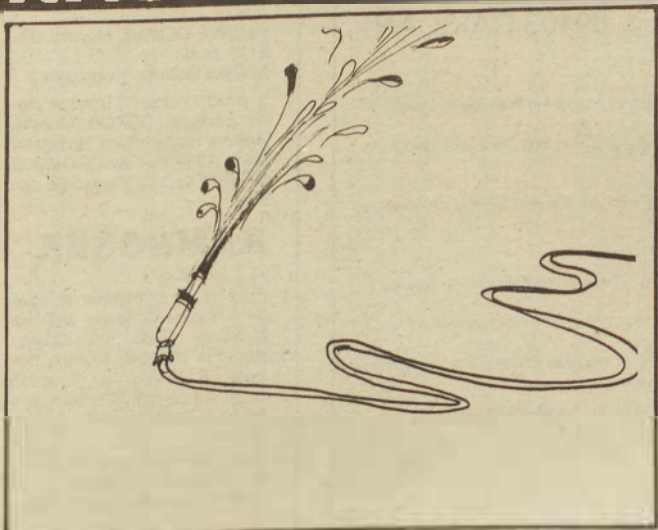
1. Rdečo rožo utrgal bom zate — Don Juan
2. Like a Prayer — Madonna
3. Nikš si nej — Magnet
4. I want it all — Queen
5. One — Bee Gees

Glasbena lestvica nastaja s sodelovanjem s hi-fi videostudijem na Kidričevi 21, 69000 Murska Sobota.

Glasovnice-dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota s pripisom: za 5 naj.

Oddaja 21 232 je na sporedu Radia Murska Sobota, UKV 87,6 MHz ali SV 648 kHz, ob petkih od 18.00 do 19.00.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

SESTAVIL MARKO NARAST	EKSTAZA	BREZ-ZVOČJE, NENAGLASNOST	KEM. SPOJNE S KAR. BONILNO SKUPINO	PIATOV OSEBNI AVTOMOBIL	PROIZVOD ČEBEL MED	OBRSKI VLADAR	HITRA TEKAČICA V RIMSKI ANTOLOGIJI
PRIGRIZEN							
OBOROŽEN NAPAD NA ZNANO OSEBNOST							
MOTORNÍ VLAK ALI MOTORNÁ ŽAGA							
ČEŠKA PRITRDLNICA				ŠVEDSKA REKA	PREPREKA		
DVORANA ZA PREDVAJANJE FILMOV					NATRIJ GOROVJE V ZAHODNI BURNI		
OBDELANO POLJE						NORVEŠKA GRŠKI OTOK	
JEAN ANOUILH			ZMES IRI-DJA IN OSMILJA VEZ				
AVTOMOBILSKA OZNAKA SPANJE		TATINSKA PTICA	GRŠKI JUNAK				
NEPRAVILNOST							CIMOSOV AVTO
MEDMET				PREDUJEM	ODBOJKARSKI KLUB		
BESEDA SOZNAČNICA							
PRITISK						ANTON INGOLČ	

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: interim, zonoza, praznik, rolo, Dr. Ade, Gao, Sotor, Emanuel, V. Andi, Anastas, naos, MT, Jenisej, es, srce.

Radijski in televizijski spored od 21. do 27. julija

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

CETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Končajmo delovni teden z jutranjim programom z murskega vala. Tudi če ste na počitnicah ali na dopustu in še niste krenili obudovati lepote modrega Jadrana, nas poslušajte in sodelujte s pisnimi ali telefonskimi predlogi! 8.00 Konec jutranje oddaje.

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 16.30 Aktualno (informativni del, Utrip življenja — petkova reportaža, reklame, glasba). 18.00 21-232.

TV LJUBLJANA

16.35 Poletna noč, ponovitev. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.10 Spored za otroke in mlade. 18.35 S poletnega festivala: nacionalni folklorni ansambel Venezuele. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Svet nenavadnih sil Arthurja Clarka, angleška dokumentarna serija. 21.00 Kriminalna zgodba, amer. nanizanka. 21.45 Tv dnevnik 3. 22.10 Poletna noč. B. Kerby: Mamilo je smrt, amer. nadaljevanje. 24.00 Pisma neznanemu ljubimcu, ang. film.

Program LJ 2:

17.30 Satelitski programi — poskusni prenosi. 19.00 Domači ansambli: ansambel Braneta Klavžerja, ponovitev. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Žarišče. 20.35 Skupščinska kronika. 20.55 En avtor, en film, oddaja TV ZG. 21.15 Igrani film. 22.45 Satelitski programi — poskusni prenosi.

TV ZAGREB

8.30 Poletni spored. 17.40 Mladinski spored. 19.30 Dnevnik. 20.00 Vrnitev Sherlocka Holmesa. 20.55 Zabavna oddaja. 21.25 Dnevnik. 21.45 Kultura. 22.50 Program plus.

ljubljska banka

Pomurska banka Murska Sobota

TV AVSTRIJA

9.00 Ponovitve in tv v šoli. 14.05 Početniški spored. 18.00 Družinski magazin. 18.30 Agencija Maxwell. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Evropolicija. 21.20 Advokatski par. 22.05 Filmske novitete. 22.45 Divji konji (film). 0.25 Oddelek S.

TV MADŽARSKA

9.10 Početniška matinea, filmi za otroke. 10.30 Uboj po načrtu, kriminalna iz serije Stari. 17.10 Narodne za orkester. 17.40 Družinski foto, dokumentarni film. 19.10 Večerna pravljica. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Starec in morje, ameriški film. 21.35 Pesmi o mesecih, julij. 21.55 Iz oči v oči z Jegerjem Ligačevim. 22.25 TV dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

Ni sporeda — prenos sporeda Radia Ljubljana.

TV LJUBLJANA

10.00 Tine in Nejc v etnografskem muzeju. 10.40 Mladinski pevski festival Celje '89. 14.35 Tri zgodbe, slov. film. 16.20 Poletna noč, ponovitev. 17.05 Tednik, ponovitev. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.10 Spored za otroke in mlade. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 19.59 Utrip. 20.30 Kako zelena je bila moja dolina, ameriški film. 22.30 Tv dnevnik 3. 22.50 B. Kerby: Mamilo je smrt, amer. nadaljevanje. Samo bedaki in knjigi, angl. naniz.

Program LJ 2:

16.30 Kako biti skupaj. 17.00 Športno popoldne. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Glasbeni večer. 21.30 Poročila. 21.35 Feljton. 22.00 Športna sobota. 22.20 Satelitski programi — poskusni prenosi.

TV ZAGREB

8.00 Poletni spored, ponovitve. 14.30 Mladinski spored. 19.30 Dnevnik. 20.00 Napredovanje oficirjev (reportaža). 20.45 Tarča (film). 22.50 Dnevnik. 23.05 Mišo Kovač. 23.55 Program plus.

TV AVSTRIJA

9.00 Ponovitve. 14.25 Početniški spored. 18.00 Oddaja o radiu in tv. 18.30 Tedenski športni pregled. 19.00 Tv spored. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Najuspešnejše zabavne oddaje. 22.06 Odstranjevalec (film). 23.50 Moderni kavboji (film).

Drugi program

12.00 Šport. 16.15 Tirolska. 17.00 Dediščina očee-

18.00 Tom in Jerry. 18.30 Magazin Alpe-Jadran. 19.30 Avstrija danes. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Nasledovanje do smrti. 22.00 Šport. 22.45 Kronska dragulj. 23.35 Glasba

TV MADŽARSKA

9.10 Kako zbuditi kraljične, pravljčni film. 10.35 Svet brez tebe, pon. 11.30 Magazin Cultural, v romunščini. 16.00 Kraške jame Madžarske. 17.45 Ob prazniku Poljske. 17.10 Spored po želji gledalcev. 18.50 Domoznanstvo. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Operetni gala, iz sporedov MTV, ORF in ZDF. 21.15 Smrt Maria Riccija, film. 22.50 Sovjetska avantgarda. 23.25 Tv dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

10.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 11.00 Srečanje na pomurskem valu. 12.00 Spored za madžarščini. 13.00 Doma in onkraj meja. 13.30 V nedeljo popoldne (aktualni prispevek, športne in druge novice, minuta za varstvo okolja, minuta za kmetovalce, humor). 14.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (dežurstvo na telefon 21-232 od 9.00 do 13.00).

TV LJUBLJANA

9.30 Otroška matinea. 10.45 Siniša Pavič: Boljše življenje. 11.30 Alpski večer, 5. oddaja. 12.00 Kmetijska oddaja Tv Sarajevo. 13.00 San Remo '89. 16.00 M. Zinnerova: Zapisani šoli, češkoslovaška nadalj. 17.00 Tv dnevnik. 17.10 (Gun Crazy) ameriški film. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 19.58 Zračlo tedna. 20.20 Miodrag Karadžić: Djekna še ni umrla, kdaj bo, ne vemo, nadaljevanje Tv TG. 21.25 Zdravo (vmes poročila) 22.55 Informativna oddaja za goste iz tujine.

Program LJ 2:

10.00 Danes za jutri in Odpisani, nadaljevanje TV BG. 15.00 Športno popoldne. 19.00 Da ne bi bolelo: posvetovalnica za starše. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Bellamy na vrhu sveta, dokum. serija. 20.50 Poezija. 21.25 Športni pregled. 22.25 Satelitski programi-poskusni prenosi.

TV ZAGREB

10.30 Nedeljsko popoldne. 12.00 Kmetijska oddaja. 13.00 Quo Vadis (nadaljevanje). 13.50 Nedeljsko popoldne. 16.30 Potopis. 17.05 Balkanski špijon (film). 19.30 Dnevnik. 20.00 Nadaljevanje. 21.00 Ana (film). 22.30 Dnevnik. 22.55 Program plus.

TV AVSTRIJA

9.00 Ponovitve. 13.45 Mladinski spored. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Sinjebradec in njegovi otroci (film). 22.20 Vesela vdova (opereta).

Drugi program

9.00 Matinea. 14.00 Športno popoldne. 17.15 Klub seniorjev. 18.00 Risanka. 18.30 Avstrija v sliki. 19.00 Avstrija danes. 19.30 Čas v sliki. 20.15 18 ur do večnosti (film). 22.10 Moški svoje velikosti (film). 23.40 Šport.

TV MADŽARSKA

9.00 Spored za otroke. 10.30 Macumba, kratki film. 15.20 Tri želje. 16.35 Zapuščina Spencerja Tracyja; Spomini Katherine Hepburn, ameriški film. 18.10 Delta, znanstveni poročevalci. 19.00 Teden, aktualne reportaže. 20.00 Dnevnik. 20.15 Pesem za vsakogar. 20.20 Igra v kopicci sena, angleški film. 22.15 Telesport. 22.30 Video strani.

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Jutranja ekipa z murskega vala vstaja zgodaj tudi zaradi vas! Pomagajte in sodelujte na telefon 21-232 — ponujamo vam sveže vremenske in cestne informacije, zdravniški nasvet... 8.00 Konec jutranje oddaje.

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 16.30 Aktualno (informativni del, pogovor v živo, reklame, glasba). 18.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV LJUBLJANA

15.50—1.15 Teletekst RTV Ljubljana. 16.10 Poletna noč, ponovitev. 17.40 Mozaik. 18.00 Tv dnevnik. 18.10 Utrip. 18.25 Spored za otroke in mlade. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Predrag Stefanović—Dragan Bošković: Prepolovljeni, drama TV NS. 21.00 Osmi dan. 21.40 Tv dnevnik 3. 22.05 B. Kerby: Mamilo je smrt, amer. nadaljevanje — Alo, alo, ang. nanizanka, 8/13.

Program LJ 2:

17.30 Satelitski programi — poskusni prenosi. 19.10 Po brezkončnosti sveta: Azija — potopisna reportaža. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Žarišče. 20.35 Po sledih napredka: Na pragu 21. stoletja, 7. oddaja. 21.05... Jutri?, dokumentarna oddaja. 21.45 Satelitski programi — poskusni prenosi.

TV ZAGREB

8.34 Poletni spored, ponovitve. 17.40 Mladinski spored. 19.30 Dnevnik. 20.00 Drama. 21.05 Skopsko poletje 89. 21.50 Dnevnik. 22.15 Program plus. Torek, 25. julija, 1989

TV AVSTRIJA

9.00 Tv v šoli in ponovitve. 14.00 Mladinski spored. 18.00 Družinski magazin. 18.30 Agencija Maxwell. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Svet živali. 21.07 Dallas. 22.00 Saboterji (film). 23.45 Mannix.

Drugi program

16.45 Zemlja živi. 17.30 Lipova cesta. 18.00 Risanka. 18.30 Glasbene želje. 19.00 Štajerski utrip. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Podoželjski utrip. 21.15 Šiling. 22.00 Čas v sliki. 22.25 Dok. film.

TV MADŽARSKA

9.10 Srečnej, nemško-češka serija. 10.10 Delta, ponovitev. 10.35 Teden, ponovitev. 17.00 Video novice. 17.10 Poročila v romunščini. 17.15 Fantje, za menoj! Otroška serija. 17.55 Jezikovne uganke. 18.30 Tv spored za 3 dni. 19.00 Literarne uganke za otroke. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Derrick, kriminalna. 21.05 Panorama. 21.55 Revolucija... 22.55 Tv dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Torkova oddaja vam ponuja poleg standardne vsebine še nagradno igro, recepte Cilke Sukičeve in še posebej izbrano glasbo. Poslušajte nas!). 8.00 Konec jutranje oddaje.

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 16.30 Aktualno (informativni del, pogovor v živo, reklame, glasba). 18.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV LJUBLJANA

16.35 Poletna noč, ponovitev. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.10 Da ne bi bolelo: posvetovalnica za starše. 18.40 Spored za otroke in mlade. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 C. Barma: Klan, francoska nadaljevanje. 21.05 Mednarodna obzorja. 21.50 Tv dnevnik 3. 22.15 B. Kerby: Mamilo je smrt, 4. — zadnji del ameriške nadaljevanke. Nenavadne zgodbe, angl. nanizanka.

Program LJ 2:

18.00 Beograjski Tv program. 19.00 Naša pesem: Niš '88, 3. oddaja. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Žarišče. 21.35 Zabavni torek.

TV ZAGREB

9.00 Poletni spored in ponovitve. 17.40 Mladinski spored. 19.30 Dnevnik. 20.00 Giordano Bruno (film). 22.05 Dnevnik. 22.25 Teme in dvomi. 23.30 Program plus.

ljubljska banka

Pomurska banka Murska Sobota

TV AVSTRIJA

9.00 Ponovitve in tv v šoli. 13.40 Mladinski spored. 18.00 Družinski magazin. 18.30 Agencija Maxwell. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Svet živali. 21.07 Dallas. 22.00 Saboterji (film). 23.45 Mannix.

Drugi program

17.00 Milano. 17.30 Usmeritev. 18.00 Risanka. 19.30 Glasbene želje. 19.00 Štajerski utrip. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Kviz. 21.07 Zunanje politična oddaja. 22.00 Čas v sliki. 22.20 Šport. 22.40 Klub 2.

TV MADŽARSKA

9.10 Nonstop nonsens, ponovitev. 9.55 Zlato, italijanska serija. 10.35 Panorama, ponovitev. 11.20 Telo vadba za invalide. 17.10 Panonska kronika. 17.20 Poročila v nemščini. 17.25 Naš ekran, narodnostna oddaja v romunščini. 18.05 Hello, Einstein, 4. del. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Svet brez tebe, francoska serija. 21.00 Moda. 21.35 Storno. 22.05 Mojstri animacije. 22.35 Tv dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Sredi tedna smo z vami in za vas — poskušali vas bomo razvedriti, da boste lažje in bolj veselo preživeli delovni teden. Ali tudi dopust, počitnice!). 8.00 Konec jutranje oddaje.

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 16.30 Aktualno (informativni del, gospodarske teme, reklame, glasba). 18.00 Poslušamo vas (pripombe in vprašanja na telefon 21-232). 18.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV LJUBLJANA

16.10 — 1.25 Teletekst RTV Ljubljana. 16.35 Poletna noč, ponovitev. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.10 Mozaik. 18.40 Spored za otroke in mlade. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Film tedna: Čakajoč na kočijo, argentinski film. 21.35 Mali koncert: Vladimir Hrovat, Igor Saje. 21.50 Tv dnevnik 3. 22.15 D. Arcy Niland: Težko breme, avstralska nadaljevanje. 1/4; Hooperman, amer. nanizanka, 8/13.

Program LJ 2:

17.30 Satelitski programi — poskusni prenosi. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Žarišče. 20.35 Koncert slovenske baročne glasbe. 21.20 Svet poročja. 22.20 Satelitski programi — poskusni prenosi.

TV ZAGREB

8.35 Poletni spored in ponovitve. 17.40 Mladinski program. 19.30 Dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Tokrat se boste prebujali ob zvokih prijetne glasbe, sporočili vam bomo, kakšen je tečaj dinarja, koliko novih Pomurcev se je rodilo v Rakičanu, ne bo manjkalo humorja Džoužija in kmetijskih nasvet... 8.00 Konec jutranje oddaje.

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 16.30 Aktualno (informativni del, reklame, glasba). 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV LJUBLJANA

16.10—1.25 Teletekst RTV Ljubljana. 16.35 Poletna noč, ponovitev. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.10 Mozaik. 18.40 Spored za otroke in mlade. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 C. Dickens: Povest o dveh mestih, angl. franc. nadaljevanje, zadnji del. 21.00 Tednik. 21.50 Tv dnevnik 3. 22.15 D. Arcy Niland: Težko breme, avstral. nada.; Leteči cirkus Monthya Pythona, angleška nanizanka.

Program LJ 2:

18.00 Beograjski Tv program. 19.00 Čas, ki živi: Upehane pohodi čas. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Žarišče. 20.35 Mali koncert: Jerko Novak. 20.45 Oči kritike. 21.15 Prisluhnimo tišini. 21.35 Satelitski programi — poskusni prenosi.

TV ZAGREB

8.30 Poletni spored in ponovitve. 17.40 Mladinski program. 19.30 Dnevnik. 20.00 Panorama. 21.05 Zabavna oddaja. 22.00 Dnevnik. 22.46 Program plus.

TV AVSTRIJA

9.00 Tv v šoli in ponovitve. 14.00 Mladinski spored. 18.00 Družinski magazin. 18.30 Agencija Maxwell. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Zabavna oddaja. 22.10 Videoteka. 23.30 Mannix.

Drugi program

17.15 Otok na kontinentu. 18.00 Risanka. 18.30 Glasbene želje. 19.00 Štajerski utrip. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Notranja politika. 21.20 Kultura. 22.00 Čas v sliki. 22.25 Spomini. 23.25 Sanje o domovini.

TV MADŽARSKA

9.10 Človeško telo, pon. 9.35 Portreti iz XX. stoletja. 10.25 Telovadba za invalide. 17.00 Panonska kronika. 17.10 Poročila v srbohrvaščini. 17.20 Ledenomrzla vojna, pon. 18.07 čudežev tehnike, Piccardova podmornica. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Sosedje, 59. poglavje TV romana. 20.40 Videoklipi. 21.10 Poslednji obisk, TV igra. 22.25 TV ogledalo. 22.40 Čezmorski Madžari. 23.30 TV dnevnik.

SEZNAM DOBITKOV TOMBOLE ROKOMETNEGA KLUBA BAKOVCI

Štev. dobitka	izbrana številka	štev.	štev.
1	024844	25	030746
2	014172	26	036274
3	006922	27	018005
4	002478	28	005531
5	018463	29	035743
6	011251	30	037021
7	033313	31	021581
8	033611	32	016655
9	017575	33	003917
10	016387	34	022613
11	017526	35	017946
12	023472	36	000100
13	016351	37	035805
14	033611	38	037674
15	006216	39	038592
16	031442	40	026472
17	017062	41	034470
18	026593	42	0 0861
19	029843	43	007301
20	026130	44	020393
21	029832	45	020208
22	033097	46	037862
23	011745	47	014872
24	005895	48	003271
		49	016179
		50	003677
			014360
			012994
			011760
			001745
			014509
			021562
			017407
			001470
			001899
			031537
			033202
			001851
			031271
			022461
			038523
			018819
			009285
			027230
			023850
			034596
			010910
			016356
			006448
			010556
			008537
			020207

Dobitke lahko dvignete v 60 dneh na SRC v Bakovcih vsak petek od 18. do 20. ure.

DOM OSKRBOVANCEV RAKIČAN, Dr. Vrtnjaka 1, 69103 RAKIČAN

razpisuje prosta dela in naloge

URADNE OBJAVE

Leto XXV

Murska Sobota, dne 20. julija 1989

Št.: 20

URADNE OBJAVE OBČIN-
SKIH SKUPŠČIN: GOR-
NJA RADGONA, LENDA-
VA IN MURSKA SOBOTA

Odgovorni urednik: Martin
Vinčec

138. Odlok o sprejetju zazidalnega načrta in prostorsko ureditvenih pogojev za ureditveno območje naselja Ižakovci
139. Sklep o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samopriskveka za del območja KS Orešje—Dolina, za naselje Dolina pri Lendavi
140. Sklep o uvedbi krajevnega samopriskveka za območje krajevnih skupnosti Lipovci.
141. Sklep o veljavnosti sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti
142. Sklep o veljavnosti sprememb in dopolnitev Samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske SIS za ceste občine M. Sobota

143. Pravilnik o pogojih in merilih za zagotavljanje družbene pomoči iz sredstev solidarnosti za reševanje stanovanjskih vprašanj v samoupravni stanovanjski skupnosti občine Murska Sobota
144. Pravilnik o pogojih in merilih za zagotavljanje družbene pomoči iz sredstev solidarnosti za reševanje stanovanjskih vprašanj v samoupravni stanovanjski skupnosti občine Lendava
145. Pravilnik o pogojih za prodajo stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lastnini samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava

138

Na podlagi 39. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86) ter 167. člena Statuta občine M. Sobota (Ur. objave, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86), je Skupščina občine M. Sobota na seji Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti, dne 29. 6. 1989, sprejela

ODLOK

o sprejetju zazidalnega načrta in prostorsko ureditvenih pogojev za ureditveno območje naselja Ižakovci

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem odlokom se sprejme zazidalni načrt in prostorsko ureditveni pogoji (v nadaljnjem besedilu: prostorsko ureditveni akt) za ureditveno območje naselja Ižakovci, ki ga je izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem pod številko 7/88-ZN/S v juniju 1989.

2. člen

Prostorsko izvedbeni akt iz prejšnjega člena tega odloka vsebuje naslednje sestavine:

- a) Tekstualni del;
 - b) Soglasja pristojnih organov in organizacij;
 - c) Grafične podloge:
- izrez iz prostorskih sestavin Srednje-ročnega Družbenega plana občine M. Sobota za obdobje 1986—1990
 - geodetska podloga
 - situacija obstoječega stanja
 - obstoječe komunalne naprave
 - arhitektonska situacija
 - parcelacijski načrt
 - zakoličbena situacija
 - prometno-tehnična situacija
 - situacija komunalnih naprav
 - požarna varnost
 - prikaz gabaritov

v M 1:5000,
v M 1:2500,
v M 1:1000,
v M 1:1000,
v M 1:1000,
v M 1:1000,
v M 1:1000,
v M 1:1000,
v M 1:1000,
v M 1:1000,
v M 1:1000,
v M 1:200.

II. OBMOČJE OBDELAVE

3. člen

Meja območja prostorsko izvedbenega akta (PIA) sovпада z mejami srednjeročnega Družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1986—1990 (Ur. objave, št. 24/86 in 7/87).

Območje urejanja obsega naslednja območja oz. cone obdelave:

1. Območja urejanja z zazidalnim načrtom:

- a) cone sever (II),
- b) cone center (III),
- c) cone jug (IV);

2. Območje urejanja s prostorskimi ureditvenimi pogoji (I).

III. FUNKCIJA OBMOČJA

4. člen

V območju cone »sever«, ki je namenjena za potrebe obrtne dejavnosti, je dovoljena gradnja stanovanjskih hiš in obrtnih delavnic, možne so razne kasnejše dozidave in nadzidave ter spremembe namembnosti objektov na podlagi vsakokratnih strokovnih osnov.

5. člen

V območju cone »center« je dovoljena gradnja individualnih stanovanjskih hiš, gradnja objektov družbenega standarda, možne so spremembe namembnosti objektov za potrebe opravljanja mirne, predvsem uslužnostne obrti.

6. člen

V območju cone »jug« je dovoljena gradnja stanovanjskih hiš in kmečkih domov ter drugih objektov za kmetijske namene, možne so kasnejše dozidave in nadzidava na podlagi vsakokratnih strokovnih osnov.

7. člen

Na območju, ki se ureja s prostorsko ureditvenimi pogoji (PUP) so dovoljene dopolnilne gradnje stanovanjskih, kmetijskih in drugih objektov, nadomestne gradnje, dozidave in nadzidave, tekoča vzdrževalna dela, adaptacije in rekonstrukcije, postavitev pomožnih objektov ter stanovanjskih in gospodarskih pritliklin.

Dopolnilna gradnja iz prejšnjega odstavka je novogradnja objekta ali naprave na stavbnem zemljišču, na katerem je možno zgraditi le posamičen objekt. Investitor takšne gradnje mora razpolagati z zemljiščem, potrebnim za dovoz oz. dostop, če zemljišče, predvideno za gradnjo ne meji na javno cesto ali pot.

Pogoji za lociranje objektov in druge posege v tem območju se določijo z lokacijskim dovoljenjem na podlagi predložene lokacijske dokumentacije.

8. člen

V območju obdelave prostorsko izvedbenega akta je dovoljena mirna proizvodna in storitvena obrt v sklopu stanovanjskih in drugih objektov pod pogojem, da le-ta kvarno ne vpliva na okolje in sosednje objekte.

IV. URBANISTIČNO OBLIKOVANJE OBMOČJA

9. člen

Pri gradnji objektov in drugih ureditvah se mora upoštevati obstoječi sistem zazidave. Ob cestah je dovoljena gradnja stanovanjskih, proizvodnih in družbenih objektov. Gradnja stanovanjskih hiš — kmečkih domov z gospodarskimi poslopji za kmetijsko dejavnost ter pritliklin je dovoljena le v območju cone »jug« in v območju, ki se ureja s PUP-om.

Objekti ob ulicah oziroma cestah morajo biti z daljšo stranico tlorisa vzporedni s cesto.

Gradnja stanovanjskih objektov v notranjosti parcel (v drugi vrsti) ni dovoljena, če to ni prikazano v grafičnih prilogah.

Na zemljiščih obstoječih kmetij je dovoljena gradnja objektov, ki služijo kmetijski dejavnosti.

V. ARHITEKTONSKO OBLIKOVANJE OBJEKTOV

10. člen

Tlorisna oblika stanovanjskih in družbenih objektov mora upoštevati maksimalne horizontalne gabarite, določene v grafični podlogi, navedeni v 2. členu tega odloka.

V območjih urejanja s prostorskimi ureditvenimi pogoji, se horizontalni gabariti določijo z lokacijsko tehnično dokumentacijo.

11. člen

Maksimalna višina individualnih stanovanjskih objektov ne sme presegati višine dveh etaž nad terenom (P+1+M oz. VP+1+M).

12. člen

Odmiki med objekti ne smejo biti manjši od višine najvišjega sosednjega objekta, oziroma ne manjši od 8,00 m.

Odmiki od parcelnih meja so definirani v grafičnem delu zazidalnega načrta.

Za pritikline (prizidke in samostojne objekte) veljajo enaki odmiki kot za osnovne oziroma stanovanjske objekte.

13. člen

Vsi na novo grajeni objekti morajo imeti dvokapne strehe z nakloni večjimi od 30° ter kritino v opečni ali temnejši barvi.

Smeri slemen so razvidne iz grafične priloge iz 2. člena odloka in se ne smejo spreminjati.

Določilo ne velja za prizidke oziroma pritikline k obstoječim objektom. Takšni prizidki oz. pritikline se morajo oblikovno uskladiti z obstoječim objektom.

14. člen

Gradbene linije objektov ob cestah morajo biti vzporedne s cesto, v notranjosti parcele s parcelno mejo, oziroma vzporedne z obstoječimi objekti.

VI. UREJANJE PROMETNEGA, ENERGETSKEGA, VODOVODNEGA IN KANALIZACIJSKEGA OMREŽJA TER SISTEMA ZVEZ

15. člen

Vsi na novo zgrajeni objekti se morajo priključiti na vodovodno in električno omrežje.

Odplake se morajo odvajati v individualne ali skupinsko neprepustne greznice brez odtoka.

Vse obstoječe gnojne jame se morajo sanirati tako, da bo zagotovljena neprepustnost, kar velja tudi za na novo zgrajene gnojne jame.

16. člen

Širine predvidenih komunikacij za javni, mirujoči in peš promet so podane v grafičnih prilogah PIA in so obvezne.

17. člen

Ogrevanje individualnih stanovanjskih in ostalih objektov, predvidenih s PIA, se bo reševalo z individualnimi sistemi.

18. člen

Trase, zmogljivosti, mesta priključkov, hidrantna mreža ter vsi ostali podatki v zvezi z rešitvami energetskega, vodovodnega in sistema zvez, so podani v grafični podlogi, navedeni v 2. členu tega odloka.

19. člen

Komunalne odpadke, ki nastanejo v območju naselja, se mora odvažati na občinsko odlagališče komunalnih odpadkov.

20. člen

Ob parcelnih mejah je dovoljena postavitve ograj do višine 1,20 m. Ograje so lahko betonske, kovinske ali lesene, lahko so tudi ozelenjene. Ob prometnih komunikacijah je dovoljena postavitve ograj znotraj parcelnih mej.

VII. ETAPNOST IZVAJANJA

21. člen

Pred začetkom gradnje vseh predvidenih objektov v območju, ki se ureja z zazidalnim načrtom, je obvezno zagotoviti minimalno infrastrukturo omrežje, ki obsega prometno, vodovodno in elektro omrežje, sicer pa je možno vse predvidene gradnje izvajati istočasno.

VIII. ZAČASNA NAMEBNOST OBMOČJA

22. člen

Do realizacije zazidalnega načrta ostanejo vsa zemljišča v sedanjosti rabi. Posegi, ki bi bili v nasprotju s PIA, niso dovoljeni.

IX. OBVEZNOSTI INVESTITORJA IN IZVAJALCEV

23. člen

Investitorji posameznih gradenj v območju, ki se ureja s PUP-om, si opremo stavbnega zemljišča (vodovod, elektrika) zagotavljajo sami, oziroma preko krajevne skupnosti.

V območju, ki se ureja z zazidalnim načrtom, pa so investitorji dolžni plačati sorazmerni delež stroškov priprave in opreme stavbnega zemljišča.

X. TOLERANCE

24. člen

Tolerance pri horizontalnih in vertikalnih gaberitih objektov na območju zazidalnega načrta so možne v skladu z grafičnimi prilogami PIA v okviru maksimalnih horizontalnih in vertikalnih gaberitov, ki se ne smejo spreminjati.

25. člen

Stanovanjski in gospodarski objekti se lahko adaptirajo v obrtne oziroma servisne delavnice pod pogoji, ki se predpišejo z lokacijskim dovoljenjem na podlagi predložene lokacijske dokumentacije.

XI. KONČNE DOLOČBE

26. člen

PIA za naselje Ižakovci je stalno na vpogled občanom in organizacijam pri Komiteju za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve občine Murska Sobota.

27. člen

Nadzorstvo nad izvajanjem tega odloka vrši urbanistična inšpekcija Uprave za inšpekcijske službe občin Pomurja — enota v Murski Soboti.

28. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 351/87-I

M. Sobota, dne 29. 6. 1989

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota
Andrej GERENČER, l. r.

139

Na osnovi 3. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS, št. 35/85), 8. člena Zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Ur. list SRS, št. 23/77) ter 31. člena Statuta KS Orešje — Dolina, je Skupščina krajevne skupnosti Orešje — Dolina na seji, dne 9. 6. 1989 sprejela

SKLEP

o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka za del območja KS Orešje — Dolina, za naselje Dolina pri Lendavi

1. člen

Razpisuje se referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka za del območja KS Orešje — Dolina — naselje Dolina pri Lendavi za dobo 5 let, od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1994.

2. člen

Referendum bo v nedeljo, 6. avgusta 1989 od 7,00 do 19,00 ure v vaškem domu v Dolini.

3. člen

Sredstva samoprispevka bodo uporabljena

a) za ureditev vaškega doma in okolice ter izgradnjo prizidka garaže za gasilsko vozilo	30 %
b) za izgradnjo telefonskega omrežja	30 %
c) za ureditev mrliške veže ter popravilo ograje	20 %
d) za vzdrževanje cest, hudournikov, občestnih jarkov	20 %

Skupna predračunska vrednost navedenih del znaša po cenah junij 1989 550.000.000.— din, s samoprispevkom pa se bo zbralo po osnovi za mesec junij 1989 din 254.000.000.—

4. člen

Samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki imajo stalno bivališče na območju naselja Dolina ter so vpisani v volilni imenik, ter delovni ljudje, ki še nimajo volilne pravice, so pa v delovnem razmerju, in imajo stalno bivališče na območju naselja Dolina in sicer:

1. v denarju:

- 2 % od netto OD oz. nadomestila zaposlenih;
- 2 % od OD obrtnikov;
- 2 % od pokojnin, razen pokojnin z varstvenim dodatkom;
- 4 % od katastrskega dohodka;
- 3 % od povprečnih OD v SR Sloveniji mesečno — za delavce, ki so na začasnem delu v tujini, imajo pa stalno bivališče v naselju Dolina;

2. v delovni obveznosti:

- 1 delovni dan letno vsak gospodar gospodarstva;
- Nadomestilo za neopravljen delovni obveznost, ki traja 8 ur, je enaka višini enodnevnega povprečnega OD v SRS za tekoče leto.

5. člen

Plačila samoprispevka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen zakona o samoprispevku.

6. člen

Delavcem, ki so za časnim delu v tujini in imajo stalno bivališče na območju naselja Dolina, bo v pripravljenem postopku za razpis referenduma posredovan program, ki bo vseboval namen, vrsto,

osnovo in višino samopriskpevka ter obdobje, za katero se samopriskpevek uvaža.

7. člen

Volilci glasujejo neposredno in tajno z glasovnico, ki vsebuje naslednje besedilo v slovenskem ali madžarskem jeziku:

»KS Orešje—Dolina

glasovnica

za glasovanje na referendumu, dne 6. avgusta 1989 o uvedbi krajevnega samopriskpevka za financiranje ureditve vaškega doma in okolice, izgradnje prizidka garaže za gasilsko vozilo, izgradnjo telefonskega omrežja, ureditev mrliške veže ter popravilo ograje in vzdrževanje cest, hudournikov in občestnih jarkov.

Samopriskpevek se uvaža za dobo 5 let in sicer od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1994.

Višina samopriskpevka znaša:

1. v denarju:

- 2 % od netto OD oz. nadomestila zaposlenih;
- 2 % od OD obrtnikov;
- 2 % od pokojnin, razen pokojnin z varstvenim dodatkom;
- 4 % od katastrskega dohodka;
- 3 % od povprečnih OD v SR Sloveniji mesečno — za delavce, ki so na začasnem delu v tujini, imajo pa stalno bivališče v naselju Dolina;

2. v delovni obveznosti:

- 1 delovni dan letno vsak gospodar gospodarstva;

Nadomestilo za neopravljeno delovno obveznost, ki traja 8 ur, je enaka višini enodnevnega povprečnega OD v SRS za tekoče leto. Plačila samopriskpevka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen zakona o samopriskpevku.

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Volilec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če soglašajo z uvedbo samopriskpevka oz. obkroži besedo »PROTI«, če ne soglašajo z uvedbo samopriskpevka.

8. člen

Glasovnice morajo biti overjene s stampiljko KS Orešje—Dolina.

9. člen

Za izvedbo tega sklepa skrbi volilna komisija, ki jo imenuje Skupščina KS Orešje—Dolina. Pri izvedbi referenduma se smiselno uporabljajo določila zakona o volitvah in delegiranju v skupščine.

10. člen

Nadzor nad zbiranjem in uporabo sredstev samopriskpevka bo opravljal svet KS Orešje—Dolina ter bo najmanj enkrat letno poročal zboru krajanov o poteku del in porabi sredstev.

11. člen

Skupščina KS Orešje—Dolina sprejme sklep o uvedbi krajevnega samopriskpevka, če se bo večina vseh volilcev na območju naselja Dolina pri Lendavi odločila za uvedbo krajevnega samopriskpevka.

12. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah Pomurja.
Dolina, 9. 6. 1989

Predsednik
Skupščine KS Orešje—Dolina
Drago Ilič, l. r.

140

Na podlagi 3. člena Zakona o samopriskpevku (Ur. list SRS, št. 35/85) in 17. člena statuta KS Lipovci, je skupščina krajevnega skupnosti Lipovci dne 6. 7. 1989 sprejela

SKLEP

o uvedbi krajevnega samopriskpevka za območje krajevnega skupnosti Lipovci.

1. člen

Za območje krajevnega skupnosti Lipovci se na podlagi referenduma z dne 2. 4. 1989 uvede samopriskpevek za uresničevanje nalog po sprejetem programu in to za:

- dograditev ali novogradnjo mrliške vežice in ureditev zemljišča za novo trgovino,
- vzdrževanje in razširitev vodovodnega črpalništva in omrežja,
- izgradnjo pločnika — steze od križa do avtobusnega postajališča pri gostilni Rajbar ter ureditev avtobusnih postajališč,
- ureditev novega vaškega smetišča ali organiziran odvoz smeti za celotno KS.

— sofinanciranje urbanistične ureditve dveh novih naselij s celotnim komunalnim omrežjem (vodovod, elektriko, ceste, ...)

— izgradnjo protipožarnih vodnjakov,

— asfaltiranje in ureditev vaških (tudi poljskih) poti

— sofinanciranje razširitve telefonskega omrežja in kabelske televizije,

— vzdrževanje objektov družbenega pomena v KS,

— ureditev športno rekreacijskega centra,

— sofinanciranje DPO in društev,

— možnost vzdrževanja sredstev za skupne namene.

Glede na zbrana sredstva s samopriskpevkom bo skupščina KS odločala o prioriteti izvajanja referendumskega programa.

2. člen

Krajevni samopriskpevek se uvede za obdobje 5 let (petih let) in to za čas od 1. 8. 1989 do 31. 7. 1994.

3. člen

Samopriskpevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki stalno prebivajo na območju KS Lipovci in sicer:

- 2 % od neto osebnih dohodkov zaposlenih,
- 5,5 % od veljavnega katastrskega dohodka,
- 2 % od neto osebnih dohodkov obrtnikov,
- 1,5 % od pokojnin brez varstvenega dodatka,
- 2 % od povprečnega osebnega dohodka v SR Sloveniji v preteklem letu za delavce na začasnem delu v tujini.

4. člen

Samopriskpevek se ne bo plačeval od prejemkov iz socialnovarstvenih pomoči, od invalidnin, od pokojnin z varstvenim dodatkom, od štipendij učencev in študentov ter od nagrad, ki jih prejemajo študentje in učenci na proizvodnem delu oziroma na delovni praksi.

5. člen

Sredstva zbrana na referendumu se zbirajo na zbirnem računu pri SDK Murska Sobota, št. 51900-780-72338 z oznako KS Lipovci.

6. člen

Nadzor nad zbiranjem sredstev in uporabo opravlja svet KS, ki o tem poroča vsako leto skupščini KS in zboru občanov.

7. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. 8. 1989 dalje.

Lipovci, 6. 7. 1989

Predsednik skupščine KS:
Jože Erjavec, s. r.

141

Na podlagi 71. člena Zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS št. 3/81, 34/83, 24/85, 1/86 in 11/88), Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota ter 18. člena Statuta Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota sta zbor skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota na seji dne 27. 6. 1989 sprejela naslednji

SKLEP

1.

Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota ugotavlja, da je več kot polovica udeležencev Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota za obdobje 1986—1990 sprejela spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma in razglasa, da je Samoupravni sporazum o spremembah in dopolnitvah Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota za obdobje 1986—1990 veljaven.

II.

V skladu z 2. členom Sprememb in dopolnitev Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota za obdobje 1986—1990 združujejo delovni ljudje v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov ter delovni ljudje, ki samostojno kot poklic opravljajo umetniško in drugo dejavnost in delavci zaposleni pri samostojnih obrtnikih za potrebe solidarnosti v občini sredstva iz dohodka v višini 2 % — osnova je BOD.

III.

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.
M. Sobota, 27. 6. 1989

Predsednik skupščine:
Dane Katalinič, l. r.

Na podlagi 7. člena Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in delovanju Občinske samoupravne interesne skupnosti za ceste M. Sobota, ter 16. člena Statuta občinske samoupravne interesne skupnosti za ceste M. Sobota sta zbora skupščine Občinske samoupravne interesne skupnosti M. Sobota na seji dne 31. 3. 1989 sprejela naslednji

SKLEP

I.

Skupščina Občinske SIS za ceste M. Sobota ugotavlja, da je več kot polovica udeležencev Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Občinske SIS za ceste M. Sobota za obdobje 1986—1990 sprejela spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma in razglasa, da je Samoupravni sporazum o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o temeljih plana Občinske SIS za ceste za obdobje 1986—1990 sklenjen.

II.

Ta sklep se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Predsednik skupščine:
mag. Oton ŽUNEC, dipl. ing. živ. teh. I. r.

143

Na podlagi 12., 37. in 79. člena Zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS, št. 3/81, 11/88), 41. člena Zakona o stanovanjskih razmerjih (Ur. list SRS, št. 35/82), določil Druženega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji, Samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic (Ur. list SRS, št. 26/84), določil Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota ter 19. člena Statuta Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota je zbor uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota na seji dne 27. 6. 1989 sprejel

PRAVILNIK

O POGOJIH IN MERILIH ZA ZAGOTAVLJANJE DRUŽBENE POMOČI IZ SREDSTEV SOLIDARNOSTI ZA REŠEVANJE STANOVANJSKIH VPRAŠANJ V SAMOUPRAVNI STANOVANJSKI SKUPNOSTI OBČINE MURSKA SOBOTA

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom Samoupravna stanovanjska skupnost občine Murska Sobota (v nadaljevanju stanovanjska skupnost) opredeljuje pogoje in merila za pridobitev stanovanjske pravice na stanovanjih zgrajenih, prenovljenih ali kupljenih iz sredstev solidarnosti, pogoje in merila za pridobitev stanovanjske pravice na stanovanjih na katerih ima razpolagalno pravico ali pravico oddajanja stanovanjska skupnost in so namenjena upravičencem za pridobitev solidarnostnih stanovanj, pogoje in merila za pridobitev kreditov iz sredstev solidarnosti.

2. člen

S tem pravilnikom določa stanovanjska skupnost zlasti:

- vire sredstev solidarnosti,
- namene za katere se uporabljajo združena sredstva solidarnosti,
- kategorije upravičencev za dodelitev solidarnostnih stanovanj,
- stanovanjske standarde,
- splošne in posebne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati upravičenci za dodelitev solidarnostnih stanovanj,
- postopek za dodelitev solidarnostnih stanovanj,
- lastno udeležbo ob pridobitvi stanovanjske pravice na solidarnostnem stanovanju,
- izjemno reševanje stanovanjskih vprašanj iz sredstev solidarnosti,
- zamenjavo solidarnostnih stanovanj,
- kategorije upravičencev za pridobitev kreditov iz sredstev solidarnosti,
- pogoje, ki jih morajo izpolnjevati upravičenci za pridobitev kreditov iz sredstev solidarnosti ter namene uporabe tega kredita,
- sankcije za nenamensko porabo kreditov pridobljenih iz sredstev solidarnosti,
- pristojnost odbora za solidarnost in odbora za planiranje, razvoj družbenoekonomskih odnosov, splošne, finančne in administrativne zadeve.

II. VIRI SREDSTEV SOLIDARNOSTI

3. člen

Stanovanjska skupnost, s tem pravilnikom opredeljuje pravice, zagotavlja iz naslednjih virov:

- iz združenih sredstev solidarnosti TOZD in delovnih skupnosti,

- sredstev solidarnosti iz dohodka iz dejavnosti delovnih ljudi, ki samostojno z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov in iz dohodka iz dejavnosti delovnih ljudi, ki kot poklic opravljajo umetniško in drugo dejavnost,

- sredstev lastne udeležbe upravičencev do stanovanj solidarnosti,

- prostih sredstev odpravljenih občinskih stanovanjskih skladov,

- sredstev odplačanih anuitet od kreditov,

- namenskih kreditnih sredstev temeljnih bank oz. posebnih poslovnih enot,

- sredstev solidarnosti iz občin v katere se delavci dnevno vozijo na delo,

- sredstev pridobljenih s prodajo solidarnostnih stanovanj,

- sredstev pridobljenih z vplačilom razlik v vrednosti stanovanj pri zamenjavi novejših stanovanj z drugimi družbenimi stanovanji,

- drugih namenskih sredstev.

III. NAMENI ZA KATERE SE LAHKO UPORABLJAJO SREDSTVA SOLIDARNOSTI

4. člen

Sredstva solidarnosti, ki se oblikujejo pri stanovanjski skupnosti v skladu s Samoupravnim sporazumom o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota, se po tem pravilniku uporabljajo za naslednje namene:

- za financiranje gradnje, nakupa in prenove solidarnostnih stanovanj,

- za kreditiranje gradnje, nakupa in prenove stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lastnini,

- za kreditiranje gradnje, nakupa in prenove stanovanj in stanovanjskih hiš v osebni lasti, nekaterih kategorij delavcev, delovnih ljudi in občanov ter njihovih družin z nižjimi dohodki opredeljenih v tem pravilniku,

- za delno nadomeščanje stanarin,

- za vračilo lastne udeležbe za pridobitev stanovanjske pravice na solidarnostnih stanovanjih,

- za vračilo namenskih kreditnih sredstev, pridobljenih za potrebe solidarnosti od temeljnih bank oz. njihovih poslovnih enot,

- za odliv sredstev solidarnosti iz sedežnih v domicilne občine za delavce, ki se dnevno vozijo na delo,

- za kritje stroškov v zvezi z delovanjem delegatskega sistema,

- za kritje stroškov za opravljanje strokovnih nalog in opravil,

- za kritje drugih stroškov v zvezi s poslovanjem s sredstvi solidarnosti, za študije in raziskave s področja stanovanjskega gospodarstva.

Delež sredstev solidarnosti, ki se uporabi za posamezne namene, opredeljene v prvem odstavku tega člena, določi skupščina skupnosti z letnim planom v skladu s planskimi akti.

IV. KATEGORIJE UPRAVIČENCEV ZA DODELITEV SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ

5. člen

Upravičenci za pridobitev solidarnostnih stanovanj so delovni ljudje, občani in družine z nižjimi dohodki in to:

- delovni ljudje, ki združujejo delo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih,

- občani in družine, ki nimajo pogojev, da bi rešili svoje stanovanjsko vprašanje v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih,

- občani, ki s svojimi skupnimi dohodki ne morejo rešiti svoje stanovanjske vprašanje in sicer upokojeanci, invalidi, borci NOV, starejši in za delo nesposobni občani.

- delovni ljudje, ki samostojno z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov opravljajo obrtno, umetniško ali drugo dejavnost in delovni ljudje, ki združujejo delo pri delovnih ljudeh, ki samostojno z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov opravljajo obrtno ali drugo dejavnost.

Vse navedene kategorije upravičencev za pridobitev solidarnostnih stanovanj morajo izpolnjevati splošne in posebne pogoje opredeljene s tem pravilnikom.

V. STANOVANJSKI STANDARDI

6. člen

Stanovanjska skupnost bo pri dodeljevanju solidarnostnih stanovanj upoštevala naslednje standarde, ki ne bodo presegali naslednjih normativov:

število družinskih članov	stanovanjska površina do:
1	32 m ²
2	45 m ²
3	58 m ²
4	70 m ²

Za vsakega nadaljnjega družinskega člana se stanovanjska površina lahko poveča do 15 m².

Odstopanja od navedenih normativov so dovoljena le v izjemnih

primerih, ko razmere v družini narekujejo odstopanje (tri generacije v družini, bolezen, ki traja trajno nego in podobno).

Izjemoma se lahko od zgoraj navedenih normativov odstopi tudi pri dodelitvi stanovanja z manj funkcionalnimi površinami oz. razporeditvami prostorov znotraj stanovanja.

7. člen

Med družinske člane po tem pravilniku uvrščamo osebe, ki stalno stanujejo s prosilcem stanovanja oz. imetnikom stanovanjske pravice: zakonec ali oseba, katere dalj časa trajajoča življenjska skupnost ima po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih enake pravne posledice kot zakonska zveza, otroke, posvojence, starše in posvojitelje prosilca oz. imetnika stanovanjske pravice in njegovega zakonca, tiste, ki jih je prosilec oz. imetnik dolžan vzdrževati po zakonu.

VI. SPLOŠNI IN POSEBNI POGOJI ZA DODELITEV SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ

8. člen

Vsi upravičenci za dodelitev solidarnostnih stanovanj morajo izpolnjevati naslednje splošne pogoje:

- da upravičenec in osebe, ki z njim stalno stanujejo (zakonec ali oseba s katero živi v življenjski skupnosti, otroci, posvojenci, starši, ki so najmanj dve leti živijo z njim v ekonomski skupnosti) ni imetnik stanovanjske pravice ali je imetnik na neprimernem stanovanju;
- da ima upravičenec stalno bivališče na območju občine Murska Sobota;

- da upravičenec oz. njegova družina ali člani gospodinjstva doslej še niso imeli ustreznega rešenega stanovanjskega vprašanja;

- da upravičenec ne more rešiti svojega stanovanjskega vprašanja s pomočjo svojih bližnjih sorodnikov (zakonec, starši oz. otroci), ki so lastniki večje stanovanjske hiše ali več vseljivih stanovanj in so vsaj dve leti pred natečajem živeli skupaj v hiši oz. stanovanjih;

- da upravičenec oz. kateri izmed članov njegove družine ni lastnik počitniške hiše ali premoženja večje vrednosti (vrednost premoženja presega 20 % vrednosti standardnega stanovanja);

- da socialne razmere upravičenca oz. članov njegove družine ali gospodinjstva ustrezajo merilom, ki veljajo za vse druge oblike pomoči;

- da upravičenec ali za delo sposoben član družine ni neupravičeno nezaposlen;

- da upravičenec sam oz. z družino, ki se je na lastno željo vseli v manj ali neprimerno podnajemniško stanovanje, živi v tem stanovanju vsaj dve leti pred natečajem.

9. člen

Upravičenci za dodelitev solidarnostnega stanovanja morajo izpolnjevati še posebne pogoje, ki sta:

- neprimernost stanovanja in
- socialne razmere občana in njegove družine.

Stanovanje ni primerno:

- če stanovanjska površina za člana gospodinjstva ne dosega standardov iz 6. člena tega pravilnika,

- če stanovanje ni ustrezno opremljeno (ni vode, elektrike, možnost ogrevanja)

- če gre za souporabo stanovanjskih prostorov,
- če je nefunkcionalno.

Upravičenci izpolnjujejo socialne razmere kot poseben pogoj:

- če stvarni mesečni dohodek na člana družine ne presega 50 % čistega osebnega dohodka na delavca v SR Sloveniji v letu pred razpisom,

- če stvarni mesečni dohodek samskega občana ne presega 65 % čistega osebnega dohodka na delavca v SR Sloveniji v letu pred razpisom,

- če stvarni mesečni dohodek pri mladih družinah ne presega 70 % čistega osebnega dohodka na delavca v SR Sloveniji v letu pred razpisom,

- če posebne razmere (npr. daljša bolezen, telesna ali duševna prizadetost, nezaposlenost zaradi delovne nezmožnosti, ogroženost zaradi pojavov, ki spremljajo staranje in je zato potrebna stalna tuja pomoč in nega itd.) bistveno poslabšujejo socialne razmere družine.

Za mlado družino po tem pravilniku štejejo:

- mlada zakonca, kjer nobeden od zakoncev ni star več kot 30 let,

- mlada družina z vsaj enim otrokom, kjer nobeden od staršev ni star več kot 30 let,

- samohranilka oz. samohranilec, ki ni stara oz. star več kot 30 let.

VII. OSNOVE IN MERILA ZA SESTAVO PREDNOSTNEGA VRSTNEGA REDA

10. člen

Pri sestavi prednostnega vrstnega reda za dodelitev solidarnostnih stanovanj se upoštevajo naslednja merila:

- ocena stanovanjskih razmer v katerih živi občan in njegova družina,

- socialno-materialni položaj in zdravstvene razmere občana in njegove družine,

- druge osnove in merila.

11. člen

Merila iz prejšnjega člena tega pravilnika so ovrednotena z naslednjim številom točk:

I. STANOVANJSKE RAZMERE

A. Stanovanjski status

a) Prosilec nima stanovanja (z družino stanuje pri starših ali sorodnikih v stanovanju, ki po stanovanjskih normativih odgovarja le za potrebe staršev oziroma sorodnikov ali je podstanovalec) ter prosilec stanuje v prostorih, ki se po stanovanjskih standardih ne štejejo za stanovanja (provizorij, baraka) 150 točk

b) Prosilec je imetnik stanovanjske pravice na neprimernem stanovanju (neprimernost stanovanja se ugotovi po merilih pod B) 70 točk

B. Neprimernost stanovanjskih razmer

1. Stanovanjska površina glede na število družinskih članov

— do 4 m ²	na osebo	80 točk
— nad 4 do 6 m ²	na osebo	70 točk
— nad 6 do 8 m ²	na osebo	60 točk
— nad 8 do 10 m ²	na osebo	50 točk
— nad 10 do 12 m ²	na osebo	40 točk
— nad 12 do 14 m ²	na osebo	35 točk
— nad 14 do 16 m ²	na osebo	30 točk
— nad 16 m ²	na osebo	0 točk

2. Sanitarni pogoji

a) ni možnosti priključka vodovoda (uporaba deževnice, drugo) 14 točk

- ni vodovoda v zgradbi (na dvorišču) 10 točk

- ni vodovoda v stanovanju (je v zgradbi) 5 točk

b) stanovanje nima stranišča (je izven zgradbe) 8 točk

- stanovanje nima stranišča (je v zgradbi) 4 točke

- stranišče v souporabi 2 točki

- stanovanje nima kopalnice 4 točke

- kopalnica v souporabi 1 točka

c) stanovanje nima kuhinje 5 točk

- kuhinja v souporabi 2 točki

Opomba: souporabo se točkuje, kadar uporabniki niso družinski člani

3. Kvaliteta in funkcionalnost stanovanja

a) vlažnost stanovanja

- delna v enem prostoru 4 točke

- delna v vseh prostorih 6 točk

- popolna v celotni zgradbi oz. stanovanju 12 točk

b) lega stanovanja

- kletno stanovanje (nivo podov je več kot 1 m pod nivojem zemljišča) 12 točk

- stanovanje na podstrešju 4 točke

c) praktičnost stanovanja

- visoki stropovi 2 točki

- vhod v posamezne prostore (stanovanjske) je iz hodnika, ki je v souporabi (več nosilcev stanovanjske pravice) 4 točke

- vhod v posamezne stanovanjske prostore ali sobe je iz dvorišča — brez vetrolova 5 točk

- slaba toplotna izolacija 2 točki

4. Vzdrževanje stanovanjskih prostorov (odnos stanovanca do stanovanjskih prostorov)

a) stanovanjski prostori so dobro vzdrževani 10 točk

b) stanovanje je urejeno in čisto 20 točk

5. Bivalni pogoji

- mladoletnik ali več mladoletnikov nad 14 let spi skupaj s starši ali drugimi člani skupnega gospodinjstva 10 točk

- zaradi premajhne spalnice otrok ali mladoletnik spi v kuhinji 5 točk

6. Doba bivanja v neustreznih stanovanjskih razmerah. Za vsako leto bivanja v neustreznih stanovanjskih razmerah se število točk poveča za 5, vendar največ skupaj 50 točk

Bivanje v neustreznih stanovanjskih razmerah se upošteva

- za samske ob nastopu okoliščin, ki so povzročile neustrezne stanovanjske razmere oz. polnoletnosti,

- za družine oz. zakonca od časa bivanja oz. poroke.

II. MATERIALNI POLOŽAJ

Prosilcu glede na dohodek na člana gospodinjstva v primerjavi s povprečnim osebnim dohodkom v SR Sloveniji v preteklem letu pripada naslednje število točk

— do 25 %	27 točk
— nad 25 — 30 %	24 točk
— nad 30 — 35 %	21 točk
— nad 35 — 40 %	18 točk
— nad 40 — 45 %	15 točk
— nad 45 — 50 %	12 točk
— nad 50 — 55 %	9 točk
— nad 55 — 60 %	6 točk

— nad 60 — 65 %	3 točke
— nad 65 — 70 %	1 točka
— nad 70 %	0 točk

(OD se ne točkuje pri družinah nad 50 %, pri samskih nad 65 % in pri mladih družinah nad 70 %).

III. DRUŽINSKO STANJE

Upravičencu pripada glede na število članov družine naslednje število točk:

— samski	2 točki
— 2 člana družine	7 točk
— 3 člani družine (otrok do 5 let)	8 točk
— 3 člani družine (otrok nad 5 let)	10 točk
— 4 člani družine (otroka do 5 let)	14 točk
— 4 člani družine (1 otrok nad 5 let)	16 točk
— 4 člani družine (otroka nad 5 let)	18 točk

in za vsakega nadaljnjega člana družine se doda upokojenec dodatno 2 točki
samohranilcu dodatno 5 točk

IV. ZDRAVSTVENO STANJE

— trajna ali ponavljajoča se obolenja	10 točk
— duševna ali telesna prizadetost	15 točk
— invalidnost	20 točk

Za dokazilo o zdravstvenem stanju mora upravičenec predložiti potrdilo zdravnika-specialista (oz. ustrezne zdravniške komisije).

V. DELOVNA DOBA

Prosilcu glede na delovno dobo pripada:

	v občini	skupno
— nad 1 do 2 leti	1 točka	0 točk
— nad 2 do 4 leta	4 točke	1 točka
— nad 4 do 6 let	7 točk	3 točke
— nad 6 do 8 let	10 točk	5 točk
— nad 8 do 10 let	15 točk	7 točk
— nad 10 do 15 let	20 točk	9 točk
— nad 15 do 20 let	25 točk	11 točk
— nad 20 do 25 let	30 točk	13 točk
— nad 25 let	35 točk	15 točk

Za družinske upokojence se upošteva čas zaposlitve zavezanca, po katerem prejema družinsko pokojnino.

VI. UDELEŽBA V NOB

Udeleženec v NOB 10 točk

VII. OSTALO

Prosilcu s stalnim bivališčem na območju občine Murska Sobota pripada:

— nad 1 do 3 let	1 točka
— nad 3 do 5 let	3 točke
— nad 5 do 8 let	6 točk
— nad 8 do 10 let	8 točk
— nad 10 do 12 let	10 točk
— nad 12 do 15 let	14 točk
— nad 15 do 18 let	18 točk
— nad 18 do 21 let	21 točk
— nad 21 do 25 let	24 točk
— nad 25 do 30 let	27 točk
— nad 30 let	30 točk

Upošteva se čas prijavljenega bivanja izkazanega od pooblaščenega organa na območju občine Murska Sobota.

VIII. POSTOPEK ZA SPREJEMANJE PREDNOSTNEGA VRSTNEGA REDA IN ZA DODELITEV SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ

12. člen

Skupnost razpiše na podlagi vsakoletnega programa izgradnje in predvidoma prostih stanovanj natečaj za pridobitev solidarnostnih stanovanj. Natečaj se objavi v pomurskem glasilu »VESTNIK«. Razpis traja 30 dni od dneva objave.

Natečaj mora vsebovati:

- pogoje, ki jih morajo izpolnjevati upravičenci za pridobitev solidarnostnega stanovanja;
- osnovne podatke, ki jih morajo vsebovati vloge upravičencev;
- potrdila, ki jih morajo upravičenci priložiti k vlogi;
- predvideno število solidarnostnih stanovanj, ki se jih bo dodelilo po prednostnem vrstnem redu;
- rok in mesto zbiranja vlog.

13. člen

Prosilci, ki želijo pridobiti stanovanjsko pravico nad solidarnostnim stanovanjem morajo vložiti vlogo opremljeno s potrdili in dokazili in sicer:

- delavci prek svoje organizacije združenega dela oz. delovne skupnosti;
- delavci zaposleni pri občanah, ki opravljajo dejavnost z osebnim delom in delovnimi sredstvi v lasti občanov preko občinskega sindikata delavcev zaposlenih v obrti;

— upokojenci in invalidi prek društva upokojencev in invalidov;

— upravičenci do stalne denarne pomoči preko centra za socialno delo;

— borci preko združenja borcev;

— ostali občani prek krajevne skupnosti v kateri stalno prebivajo.

14. člen

Organizacije združenega dela in skupnosti preko katerih delovni ljudje in občani dostavljajo vloge za pridobitev solidarnostnega stanovanja morajo vloge z mnenjem in predlogom svojega pristojnega organa odstopiti stanovanjski skupnosti v nadaljnje reševanje v roku, navedenem v natečaju.

15. člen

Strokovna služba stanovanjske skupnosti pregleda prispele vloge, zlasti če so opremljene z vsemi potrdili in dokazili navedenimi v razpisu. Strokovna služba obvesti prosilce o potrebi za dopolnitev vloge in določi rok za dopolnitev. Vloge nato odstopi odboru za solidarnost v nadaljnjo obravnavo.

16. člen

Odbor za solidarnost imenuje ustrezno število komisij za ogled stanovanjskih in drugih razmer prosilcev in tem odstopi vloge.

Komisija za ogled stanovanjskih razmer je najmanj tričlanska. V komisiji obvezno sodelujeta član odbora za solidarnost in socialni delavec.

Komisija sestavi o opravljenem ogledu zapisnik, ki ga podpisajo člani komisije in udeleženec natečaja.

V primeru, če komisija ugotovi, da si je prosilec pred razpisom natečaja na lastno željo poslabšal stanovanjske razmere, ugotovi tudi predhodne stanovanjske razmere. O tem poroča odboru za solidarnost, ki lahko pri sestavi prednostnega vrstnega reda upošteva predhodne razmere.

17. člen

Po opravljenem komisijskem ogledu stanovanjskih in drugih razmer odbor za solidarnost prouči vloge vseh prosilcev. Nepravočasne in nepopolne vloge odbor zavrne. Nepopolne vloge lahko odbor zavrne v primeru, da prosilci v roku v katerem so bili pozvani, vlog niso ustrezno dopolnili.

18. člen

Odbor za solidarnost najkasneje v roku 60 dni po končanem zbiranju vlog pripravi osnutek prednostnega vrstnega reda in ga da v 15 dnevno javno razpravo.

Po javni razpravi odbor obravnava pripombe k osnutku prednostnega vrstnega reda in pripravi predlog prednostnega vrstnega reda, ki ga predloži v razpravo in sprejem zboru uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota.

19. člen

Zbor uporabnikov skupščine stanovanjske skupnosti obravnava in sprejema prednostni vrstni red za dodelitev solidarnostnih stanovanj.

Zbor uporabnikov lahko pred dokončno potrditvijo prednostnega vrstnega reda na podlagi dokumentiranega predloga posamezne prosilce vključi ali izključi iz končnega prednostnega vrstnega reda.

Zbor uporabnikov posebej obravnava tudi listo prosilcev, katerih vloge so zavrnjene in razloge za zavrnitev vlog.

20. člen

S sprejeto prednostno listo oz. sklepom zbora uporabnikov skupščine strokovna služba seznani vse udeležence razpisa.

Prosilci, ki niso bili uvrščeni na prednostni vrstni red, lahko v roku 30 dni po prejemu pismenega obvestila vložijo ugovor na zbor uporabnikov. Če prosilec s svojim ugovorom ne uspe in meni, da so bile ponovno kršene njegove pravice lahko v 30 dneh po prejemu odprave sklepa vloži predlog za odpravo sklepa pri sodišču združenega dela v Murski Soboti.

21. člen

Prednostni vrstni red, potrjen na seji zbora uporabnikov, se ne more spreminjati, razen v primerih, ko so se pogoji, ki so bili odločilni za uvrstitev na prednostni vrstni red, bistveno spremenili v času do vsetitve. Za bistveno spremembo je npr. šteti: spremenjene stanovanjske razmere (upravičenec, njegova družina ali člani gospodinjstva imajo do vsetitve rešeno stanovanjsko vprašanje, zaradi zmanjšanja števila družinskih članov so stanovanjske razmere primerne itd.), spremenjene premoženjske razmere upravičenca ali njegove družine (pridobitev nepremičnega ali premičnega premoženja, večje vrednosti, dodatni vir dohodka itd.) in podobno.

V takem primeru pripravi odbor za solidarnost nov predlog, o katerem odloča zbor uporabnikov.

22. člen

Upravičencem, ki so uvrščeni na prednostni vrstni red, se ob upoštevanju stanovanjskih standardov, dodeljujejo solidarnostna sta-

novanja po vrstnem redu, kot so uvrščeni na prednostnem vrstnem redu.

Pri enakem številu točk ima prednost upravičenec, ki ima več nedoletnih otrok, ki dalj časa živi v neustreznem stanovanju ali ki ima nižji dohodek na družinskega člana.

Od vrstnega reda se lahko odstopa le v soglasju z upravičencem.

23. člen

Solidarnostno stanovanje se dodeli z odločbo o dodelitvi stanovanja, ki jo izda strokovna služba stanovanjske skupnosti.

Zoper odločbo o dodelitvi solidarnostnega stanovanja lahko upravičenec v 30 dneh od dneva, ko mu je bila odločba vročena vložil ugovor na zbor uporabnikov skupščine stanovanjske skupnosti.

Upravičenec se lahko s pisno izjavo odpove pravici do ugovora in s tem postane odločba o dodelitvi stanovanja pravomočna.

IX. LASTNA UDELEŽBA OB PRIDOBITVI SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ

24. člen

Vsak upravičenec, ki pridobi stanovanjsko pravico na solidarnostnem stanovanju mora prispevati lastno udeležbo.

Višina lastne udeležbe je odvisna od vrednosti stanovanja in socialno materialnega stanja upravičenca.

25. člen

Lastno udeležbo mora upravičenec do solidarnostnega stanovanja plačati pred vselitvijo oz. preselitvijo.

26. člen

Lastne udeležbe za pridobitev stanovanjske pravice na solidarnostnem stanovanju ni dolžan prispevati:

- upravičenec, ki je po veljavni lestvici družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva SR Slovenije oproščen plačila lastne udeležbe,

- zakonec ali oseba, ki pridobi stanovanjsko pravico po smrti zakonca oz. osebe, s katero je živela v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, ki ima po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih enake pravne posledice kot zakonska zveza oziroma po razvezi zakonske zveze ali prenehanju dalj časa trajajoče življenjske skupnosti,

- otroci, starši in posvojitelji imetnika stanovanjske pravice in njegovega zakonca, in tisti, ki jih je imetnik stanovanjske pravice dolžan preživljati po zakonu, če so z imetnikom stanovanjske pravice stanovali do njegove smrti,

- upravičenec, ki se mora na podlagi pravomočne odločbe izseliti iz solidarnostnega stanovanja zaradi rušenja, elementarnih in drugih nesreč, spremembe namembnosti stanovanja v skladu s prostorskimi izvedbenimi akti, prenove stanovanja in v drugih podobnih primerih,

- občan, ki se preseli iz večjega v manjše stanovanje, ki ustreza standardni površini določeni s tem pravilnikom.

27. člen

V primerih, ko družina živi v težkih socialno-materialnih razmerah, lahko odbor za solidarnost upravičenca do solidarnostnega stanovanja v celoti ali delno oprosti plačila lastne udeležbe ali odobri obročno odplačilo lastne udeležbe. Tak sklep lahko odbor sprejme na podlagi mnenja in predloga centra za socialno delo.

Šteje se, da so materialne razmere upravičenca oz. njegove družine težke v naslednjih primerih:

- upravičenost do stalne družbene pomoči,
- daljša bolezen izkazana s potrdilom pristojnega zdravstvenega zavoda,

- invalidnost ali duševna prizadetost,
- nezaposlenost zaradi delovne nezmožnosti,
- ogroženost zaradi pojavov, ki zahtevajo stalno tujo pomoč.

Obročno odplačilo lastne udeležbe odbor odobri pod pogoji, ki zagotavljajo, da lastna udeležba ohrani realno vrednost.

28. člen

Kdor se preseli v večje oz. večvredno stanovanje plača lastno udeležbo samo od razlike v vrednosti prejšnjega in novo pridobljenega stanovanja.

29. člen

Lastno udeležbo se izračuna v odstotku od vrednosti stanovanja.

Za izračun lastne udeležbe pri pridobitvi stanovanjske pravice na solidarnostnem stanovanju se upošteva veljavna lestvica iz družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji.

30. člen

Plačilo lastne udeležbe se določi v odločbi o dodelitvi solidarnostnega stanovanja.

V primeru, da odbor za solidarnost odobri upravičencu obročno odplačilo lastne udeležbe, mora biti v odločbi navedeno število obrokov, v primeru delne ali celotne oprostitve, pa razlogi za oprostitvev plačila lastne udeležbe.

31. člen

Za lastno udeležbo pri pridobitvi stanovanjske pravice na solidarnostnem stanovanju, štejemo lastna sredstva in namensko posojilo na vezana ali privarčevana sredstva upravičenca v banki.

32. člen

Denarna sredstva lastne udeležbe za solidarnostna stanovanja se plačujejo na poseben račun sredstev solidarnosti stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota.

Lastna udeležba za solidarnostna stanovanja se bodo vrnila vplačnikom po 10 letih od dneva vplačila in to v enkratnem znesku s 3% obrestno mero.

33. člen

Imetnik stanovanjske pravice, ki se izsefi iz solidarnostnega stanovanja pred iztekom dobe za vračilo lastne udeležbe, je upravičen na povrnitev sredstev lastne udeležbe v 30. dneh od dneva predaje stanovanja.

X. IZJEMNO REŠEVANJE STANOVANJSKIH VPRAŠANJ

34. člen

V primerih požara, poplave, drugih naravnih in podobnih nesreč se lahko dodeli prizadetim solidarnostno stanovanje za določen čas ali nedoločen čas. O upravičenosti izjemnega reševanja stanovanjskih vprašanj odloča odbor za solidarnost in pri tem upošteva:

- ali prosilec izpolnjuje vse splošne in posebne pogoje za pridobitev solidarnostnega stanovanja,

- mnenje oziroma priporočilo Centra za socialno delo,
- okoliščine, ki narekujejo izjemno reševanje stanovanjskega vprašanja.

Dokončno rešitev izjemnega reševanja stanovanjskih vprašanj sprejme zbor uporabnikov skupščine stanovanjske skupnosti.

XI. ZAMENJAVA SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ

35. člen

Pri zamenjavah solidarnostnih stanovanj je potrebno upoštevati načelo, da sklada solidarnostnih stanovanj zaradi zamenjave solidarnostnih stanovanj ne smemo okrniti.

36. člen

Imetnik stanovanjske pravice, ki želi zamenjati solidarnostno stanovanje mora vložiti vlogo za zamenjavo. V vlogi mora navesti:

- svoje podatke in podatke o družinskih članih oziroma članih skupnega gospodinjstva,

- podatke o stanovanju, ki ga želi zamenjati in stanovanju, ki ga želi dobiti za zamenjavo,

- druge podatke, ki so bistvenega pomena za odločanje.

Vlogi mora priložiti odločbo o dodelitvi stanovanja.

37. člen

Soglasja za zamenjave stanovanj izdaja odbor za solidarnost. Odbor za solidarnost lahko odobri zamenjavo solidarnostnih stanovanj zlasti naslednjim prosilcem:

- ostarelim in bolnim občanom oziroma njihovim družinam zaradi zdravstvenih razlogov;

- občanu in njegovi družini, ki živi v izredno težkih gmotnih razmerah, z namenom, da se jim omogoči pridobitev starejšega stanovanja z nižjo stanarino in obratovalnimi stroški;

- občanom, ki imajo nadstandardno stanovanje za manjše solidarnostno stanovanje;

- družinam, ki jim je sedanje solidarnostno stanovanje zaradi povečanja števila družinskih članov postalo premajhno.

XII. KATEGORIJE UPRAVIČENCEV ZA PRIDOBITEV KREDITOV IZ SREDSTEV SOLIDARNOSTI

38. člen

Upravičenci za pridobitev kreditov iz sredstev solidarnosti so organizacije združenega dela in delovne skupnosti, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- so podpisale samoupravni sporazum o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti in v skladu z njim združujejo sredstva oziroma jim je plačevanje prispevka začasno ali delno odloženo;

- da imajo v svojih samoupravnih splošnih aktih osnove in merila za dodeljevanje stanovanj pridobljenih s pomočjo kredita iz sredstev solidarnosti, usklajena s tem pravilnikom;

- da zagotovijo najmanj 15 % lastnih sredstev od predračunske vrednosti.

39. člen

Organizacije združenega dela in delovne skupnosti lahko pridobijo kredit iz sredstev solidarnosti za gradnjo, nakup ali prenovo družbenega stanovanja.

Tako pridobljeno družbeno stanovanje mora organizacija združenega dela oziroma delovna skupnost dodeliti svojim delavcem z nižjimi dohodki, ki izpolnjujejo splošne pogoje za dodelitev solidarnostnih stanovanj opredeljene v tem pravilniku in pogoje opredeljene v samoupravnem splošnem aktu organizacije združenega dela oziroma

ma delovne skupnosti, upošteva pri tem tudi kriterij delovne uspešnosti.

40. člen

Organizacija združenega dela oziroma delovna skupnost, ki pridobi kredit iz sredstev solidarnosti, ne more tako pridobljenega stanovanja do poplata kredita odtujiti brez soglasja Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota.

Organizacija združenega dela oziroma delovna skupnost mora tako pridobljeno stanovanje trajno nameniti svojim delavcem z nižjimi dohodki, ki izpolnjujejo splošne pogoje za dodelitev solidarnostnega stanovanja.

41. člen

Upravičenci za pridobitev kreditov iz sredstev solidarnosti so tudi delavci, delovni ljudje in občani ter njihove družine z nižjimi dohodki in sicer:

- mlade družine
- mladi strokovnjaki
- občani in družine, ki prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje
- družine z večjim številom otrok.

42. člen

Pri opredelitvi upravičencev do kreditov iz sredstev solidarnosti iz prejšnjega člena tega pravilnika se upoštevajo naslednja merila:

- a) za mlade družine velja opredelitev iz 9. člena tega pravilnika;
- b) za mlade strokovnjake štejejo delavci, ki lahko največ pripomorejo k razvoju organizacije združenega dela in ki izpolnjujejo kriterije in merila opredeljene v samoupravnih splošnih aktih organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti za pridobitev tega naziva, predvsem to strokovnjaki z visoko izobrazbo;
- c) za občane oziroma družine, ki prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje štejejo podnajemniki in sostanovalci ter občani, ki imajo družbeno stanovanje in sicer, če glede na površinske standarde zasledajo nestandardno stanovanje;
- d) za družine z večjim številom otrok štejejo družine s tremi ali več nepreskrbljenimi otroki, kjer sta oba zakonca zaposlena.

43. člen

Upravičenci iz 41. člena lahko pridobijo iz sredstev solidarnosti kredit za gradnjo, nakup in prenovno stanovanj in stanovanjskih hiš v osebni lasti, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da nimajo stanovanja ali pa imajo neustrezno oziroma neprimerno stanovanje in niso sami ali njihovi družinski člani lastniki vseljivega stanovanja, stanovanjske hiše ali vseljivega vikenda, katerega površina presega 50 m²;
- da imajo zagotovljeno lastno udeležbo najmanj v višini 20 % vrednosti standardnega stanovanja;
- če se raven njihove socialne varnosti giblje do višine določene v razpisu;
- da imajo zgrajeno stanovanjsko hišo najmanj do III. gradbene faze v kolikor gre za novogradnjo, razen v primeru gradnje montažne stanovanjske hiše, kjer morajo imeti sklenjeno pogodbo o nakupu montažne hiše;
- da imajo sklenjeno kupno oziroma predkupno pogodbo, v kolikor gre za nakup stanovanja in
- da imajo veljavno gradbeno dovoljenje oziroma potrdilo o priglasitvi gradnje, če prenavlja stanovanje oz. stanovanjsko hišo.

44. člen

Kredit, ki ga lahko dobi upravičenec iz 41. člena tega pravilnika za nakup ali gradnjo stanovanja ali stanovanjske hiše, znaša največ 40 % od predračunske ali kupoprodajne cene standardnega stanovanja oziroma 50 % za nakup stanovanja v etažni lastnini.

Določbe prejšnjega odstavka se uporabljajo tudi pri prenovi stanovanjskih hiš in stanovanj.

Vsak upravičenec lahko dobi ob pogojih, ki jih določa ta pravilnik in drugi akti stanovanjske skupnosti kredit le za standardno stanovanje s površino določeno v 6. členu tega pravilnika, s tem, da lahko znaša stanovanjska površina največ 90 m².

45. člen

- Skupna vsota kreditov, ki jih dobi prosilec ne sme presegati
- pri nakupu etažnega stanovanja 80 %,
 - pri zadružni gradnji 75 %,
 - pri gradnji individualne stanovanjske hiše in prenovi stanovanj in stanovanjskih hiš 60 % predračunske oziroma končne cene po kupoprodajni pogodbi stanovanja ali stanovanjske hiše ob upoštevanju standardne stanovanjske površine, ki znaša pri stanovanju in stanovanjski hiši največ 90 m².

46. člen

Za lastno udeležbo se šteje privarčevani denar dokazan s hranilno vlogo, namensko posojilo na privarčevani ali vezan denar, vloženo delo in druga dokazljiva vlaganja prosilca v stanovanjski objekt.

47. člen

Prosilce, ki zaseda nestandardno družbeno stanovanje ima pravico do kredita iz sredstev solidarnosti, če bo z gradnjo, prenovno ali na-

kupom stanovanja ali stanovanjske hiše sprostil družbeno stanovanje in ga praznega predal najpozneje v dveh letih po pridobitvi posojila.

Rok v katerem je prosilec dolžan izprazniti družbeno stanovanje se lahko v upravičenih primerih podaljša. O podaljšanju roka za izpraznitev odloča odbor za planiranje in pri tem upošteva predvsem:

- višino dodeljenega kredita,
- materialne možnosti prosilca in njegovih družinskih članov,
- socialne in zdravstvene razmere prosilca in njegovih družinskih članov.

V primeru iz prvega odstavka tega člena skleneta stanovanjska skupnost in prosilec pogodbo s katero določita medsebojne pravice in obveznosti.

V primeru, da prosilec ne izprazni družbenega stanovanja v roku, ki je določen v prvem odstavku tega člena, dospe kredit po izreku roka za izpraznitev stanovanja takoj in v celoti, skupaj s pripadajočimi obrestmi v vračilo.

XIII. POSTOPEK ZA PRIDOBITEV KREDITOV IN VIŠINA ODOBRENEGA KREDITA

48. člen

Stanovanjska skupnost razpiše praviloma enkrat letno natečaj za pridobitev kreditov iz sredstev solidarnosti za gradnjo, nakup in prenovno družbenih stanovanj in gradnjo, nakup in prenovno stanovanj in stanovanjskih hiš v osebni lasti.

Besedilo natečaja se objavi v pomurskem glasilu »VESTNIK«.

49. člen

Besedilo natečaja mora vsebovati:

- opredelitev upravičencev za pridobitev kreditov iz sredstev solidarnosti
- pogoje, ki jih morajo izpolnjevati upravičenci za pridobitev kreditov

- višino zahtevanih lastnih sredstev
- osnovne podatke, ki jih morajo upravičenci navesti v vlogi
- dokumentacijo, ki jo je treba priložiti
- rok in mesto zbiranja vlog
- obseg sredstev za posamezne namene kreditiranja
- dobo za vračilo kredita in obrestno mero.

50. člen

Skupščina skupnosti vsako leto ob sprejemu letnega plana oziroma pred razpisom določi višino sredstev za posamezne namene kreditiranja, obrestno mero, najdaljšo dobo odplačevanja, pogoje, ki jih morajo izpolnjevati upravičenci do pridobitve kreditov in druge pogoje v skladu s tem pravilnikom.

51. člen

Po izteku razpisnega roka odbor za planiranje, razvoj družbenoekonomskega razvoja, splošne, finančne in administrativne zadeve (v nadaljevanju: odbor za planiranje) pregleda prispele vloge in imenuje ustrezno število komisij za ogled gradbenega stanja objektov in stanovanjskih razmer.

Komisijo sestavljata najmanj dva člana. O ogledih se sestavijo zapisniki.

52. člen

Upravičenost posameznih prosilcev kredita ugotavlja odbor za planiranje.

Odbor za planiranje pri odločanju o višini kredita za upravičence iz 41. člena tega pravilnika upošteva ugotovljeno izpolnjevanje pogojev prosilcev kredita in morebitne spremembe materialnih in socialnih razmer, nastalih v dobi pridobivanja kredita.

Na podlagi določil natečaja in tega pravilnika odbor dodeli upravičencem pripadajoči znesek kredita, za katerega izda strokovna služba Samoupravne stanovanjske skupnosti sklep o dodelitvi kredita.

53. člen

Prosilci, ki menijo, da so bile kršene njihove pravice pri razdelitvi kreditov lahko v 15. dneh po prejemu pismenega odpravljanja sklepa vložijo ugovor na zbor uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota.

54. člen

Stanovanjska skupnost najmanj enkrat letno in to v začetku leta določi ceno m² stanovanjske površine, ki se upošteva za izračun predračunske vrednosti pri dodelitvi kredita za nakup, gradnjo, prenovno stanovanj in stanovanjskih hiš.

55. člen

Višina odobrenega kredita organizacijam združenega dela ali delovnim skupnostim je odvisna od povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v organizaciji združenega dela oziroma delovni skupnosti v primerjavi s povprečnim mesečnim dohodkom na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu in se znesek pripadajočega kredita izračuna po naslednji tabeli:

Če je bil povprečni mesečni OD na zaposlenega v OZD v primerjavi s povprečnim mesečnim OD na zaposlenega v SRS v preteklem letu

potem pripada OZD kredit v naslednjem odstotku od predračunske vrednosti stanovanj.

do 70 %	85 %
od 70 %—90 %	75 %
od 90 %—100 %	70 %
od 100 %—115 %	65 %
od 115 %—120 %	60 %
nad 120 %	55 %

Končna višina dodeljenega kredita je odvisna od višine razpoložljivih sredstev.

Prednost pri pridobitvi kredita imajo organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti, ki namenjajo 60 % sredstev namenjenih za reševanje stanovanjskih vprašanj svojih delavcev za gradnjo oziroma nakup stanovanj v družbeni lastnini.

56. člen

Višina odobrenega kredita upravičencem iz 41. člena tega pravilnika je odvisna od povprečnega mesečnega osebnega dohodka na člana družine v preteklem letu v primerjavi s povprečnim mesečnim osebnim dohodkom na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu.

Če znaša povprečni mesečni dohodek v primerjavi s povprečnim mesečnim osebnim dohodkom v SRS v preteklem letu	pripada gradnjo ali prenovi individualne stanovanjske hiše kredit v % od cene stand. stanov. ali od prenov največ do	pripada za višencem za grad. v okviru zadružne gradnje kredit v % od vrednosti stand. stanov. največ do	pripada upravičencem za nakup etažnega stanovanja največ do
do 50	40	45	50
od 50 do 75	35	40	45
od 75 do 100	30	35	40
nad 100	25	30	35

Končna višina dodeljenega kredita je odvisna od višine razpoložljivih sredstev za posamezne namene kreditiranja.

Za gradnjo v okviru zadružne gradnje se smatra organizirana za družna gradnja, ki zagotavlja izvajanje vsklajene politike stanovanjske gradnje predvidene s planskimi akti.

57. člen

Kredite za nakup, gradnjo in prenovu stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lasti se daje največ za dobo 10 let.

Kredit za nakup, gradnjo in prenovu stanovanj in stanovanjskih hiš v osebni lasti pa se daje upravičencem največ za dobo 15 let.

Organizacije vračajo kredite v polletnih anuitetah, ostali upravičenci pa v mesečnih obrokih.

58. člen

Organizacijam združenega dela, ki poslujejo z izgubo se lahko odloži odplačevanje kredita za čas dokler poslujejo z izgubo. O odlogu odplačila odloča odbor za planiranje.

59. člen

Upravičencem iz 41. člena tega pravilnika se lahko dopusti odlog odplačevanja kredita najdalj za dobo 5 let. O odlogu odplačevanja kredita odloča odbor za planiranje in pri tem upošteva zlasti:

- višino osebnega dohodka
 - spremenjene socialne in materialne razmere v družini.
- Vrednost danega kredita se v času mirovanja revalorizira.

60. člen

Po pravnomočnosti sklepa o dodelitvi kredita sklene upravičenec, ki mu je bil kredit odobren z banko posojilno pogodbo s katero se določijo medsebojne pravice in obveznosti v skladu s tem pravilnikom.

61. člen

Samoupravna stanovanjska skupnost in Ljubljanska banka Pomurska banka s posebnim sporazumom dogovorita posle, ki jih banka opravlja v zvezi s kreditiranjem iz sredstev solidarnosti ter medsebojne pravice in obveznosti.

XIV. SANKCIJE ZA NENAMENSKO PORABO KREDITA

62. člen

Odbor za planiranje ima pravico zahtevati od organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti, ki je pridobila kredit po tem pravilniku, vse potrebne samoupravne splošne akte in druge dokumente iz katerih je razvidno ali delavec, ki mu je bilo dodeljeno stanovanje, pridobljeno s pomočjo kredita iz sredstev solidarnosti, izpolnjuje pogoje za pridobitev solidarnostnega stanovanja.

63. člen

V primeru, da se pred pravnomočnostjo odločbe o dodelitvi stanovanja ugotovi, da organizacija združenega dela oziroma delovna skupnost svojih aktov o dodelitvi stanovanja nima usklajenih s tem pravilnikom ter da v svojih aktih nima opredeljenega kriterija delovnega prispevka, stanovanjska skupnost izpodbija odločbo o dodelitvi stanovanja pri sodišču združenega dela ter predlaga začasno odredbo s katero se zadrži vselitev v stanovanje.

64. člen

Stanovanjska skupnost razdre kreditno pogodbo z organizacijo združenega dela oziroma delovno skupnostjo, ki je po tem pravilniku pridobila kredit iz sredstev solidarnosti, stanovanja pridobljenega na ta način pa ni namenila svojemu delavcu, ki izpolnjuje splošne pogoje za pridobitev solidarnostnega stanovanja.

65. člen

V kolikor se ugotovi, da upravičenec iz 41. člena tega pravilnika ni bil upravičen do dodelitve kredita iz sredstev solidarnosti oziroma kredita ni namensko uporabil, stanovanjska skupnost razdre kreditno pogodbo, kreditojemalec pa je dolžan celotno vsoto kredita takoj vrniti s pripadajočimi obrestmi.

XV. PRISTOJNOSTI ODBORA ZA SOLIDARNOST IN ODBORA ZA PLANIRANJE

66. člen

Odbor za solidarnost je pristojen, da obravnava in sklepa zlasti o naslednjih zadevah:

- zagotavlja, da se pri dodeljevanju solidarnostnih stanovanj upoštevajo sprejeti stanovanjski standardi;
- oblikuje besedilo natečaja za dodelitev solidarnostnih stanovanj in objavi natečaj;
- oblikuje predlog prednostnega vrstnega reda in ga predloži zboru uporabnikov skupščine stanovanjske skupnosti;
- skrbi, da se solidarnostna stanovanja dodeljujejo po vrstnem redu, v skladu s sprejetim prednostnim vrstnim redom;
- sklepa o višini lastne udeležbe ob pridobitvi stanovanjske pravice na solidarnostnem stanovanju;
- sklepa o delni ali celotni oprostitvi plačila lastne udeležbe in o odložitvi plačila lastne udeležbe;
- vrši zamenjave solidarnostnih stanovanj in daje soglasja za zamenjave;
- zboru uporabnikov predlaga izjemno reševanje stanovanjskih vprašanj;
- obravnava in sklepa o drugih zadevah v zvezi z izvajanjem tega pravilnika za katere meni, da je to potrebno, ali mu to naloži skupščina skupnosti.

67. člen

Odbor za planiranje, razvoj družbenoekonomskih odnosov, splošne, finančne in administrativne zadeve je po tem pravilniku pristojen, da obravnava in sklepa zlasti o naslednjih zadevah:

- oblikuje predlog za delitev sredstev solidarnosti za posamezne namene uporabe;
- predlaga razpis natečaja in pogoje za pridobitev kreditov iz sredstev solidarnosti;
- določa o dodeljevanju kreditov organizacijam združenega dela in delovnim skupnostim;
- odloča o dodeljevanju kreditov mladim družinam, mladim strokovnjakom, občanom in družinam, ki prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje ter družinam z večjim številom otrok;
- odloča o uporabi sankcij po tem pravilniku.

XVI. KONČNA DOLOČILA

68. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik prenehajo veljati določila Pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje stanovanj kupljenih s sredstvi solidarnosti in stanovanj nad katerimi ima razpolagalno pravico Samoupravna stanovanjska skupnost občine Murska Sobota in za delno nadomeščanje stanarin, razen X. poglavja z naslovom »pogoji in merila, ki jih morajo izpolnjevati upravičenci do subvencije stanarine.« S sprejemom tega pravilnika preneha veljati tudi Pravilnik o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini Murska Sobota.

69. člen

Ta pravilnik začne veljati, ko ga sprejme zbor uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota in se začne uporabljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Predsednik
zbora uporabnikov skupščine
Samoupravne stanovanjske skupnosti
občine Murska Sobota
ROLA Bogomir, gr. ing.
Rola Bogomir, l. r.

Na podlagi 18., 37., in 79. člena Zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS, št. 3/81, 34/83, 24/85, 1/86 in 11/88) 41. člena Zakona o stanovanjskih razmerjih (Ur. list SRS št. 35/82), določil Družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji (Ur. list SRS št. 15/81, 28/85) Samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnopravstvenih pravic (Ur. list SRS, št. 26/84) določil Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava ter 20. člena Statuta Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava je zbor uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava na seji dne 21/3-1989 sprejel

PRAVILNIK

O POGOJIH IN MERILIH ZA ZAGOTAVLJANJE DRUŽBENE POMOČI IZ SREDSTEV SOLIDARNOSTI ZA REŠEVANJE STANOVANJSKIH VPRAŠANJ V SAMOUPRAVNI STANOVANJSKI SKUPNOSTI OBČINE LENDAVA

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom Samoupravna stanovanjska skupnost občine Lendava (v nadaljevanju: stanovanjska skupnost) opredeljuje pogoje in merila za pridobitev stanovanjske pravice na stanovanjih zgrajenih, prenovljenih ali kupljenih iz sredstev solidarnosti, pogoje in merila za pridobitev stanovanjske pravice na stanovanjih na katerih ima razpolagalno pravico ali pravico oddajanja stanovanjska skupnost in so namenjena upravičencem za pridobitev solidarnostnih stanovanj ter pogoje in merila za pridobitev kreditov iz sredstev solidarnosti.

2. člen

S tem pravilnikom določa stanovanjska skupnost zlasti:

- vire sredstev solidarnosti,
- namene za katere se uporabljajo združena sredstva solidarnosti,
- kategorije upravičencev za dodelitev solidarnostnih stanovanj,
- stanovanjske standarde,
- splošne in posebne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati upravičenci za dodelitev solidarnostnih stanovanj,
- postopek za dodelitev solidarnostnih stanovanj,
- lastno udeležbo ob pridobitvi stanovanjske pravice na solidarnostnem stanovanju,
- izjemno reševanje stanovanjskih vprašanj iz sredstev solidarnosti,
- zamenjavo solidarnostnih stanovanj,
- kategorije upravičencev za pridobitev kreditov iz sredstev solidarnosti,
- pogoje, ki jih morajo izpolnjevati upravičenci za pridobitev kreditov iz sredstev solidarnosti ter namene uporabe tega kredita,
- sankcije za namensko porabo sredstev solidarnosti,
- pristojnost odbora za solidarnost, in odbora za graditev,
- prehodne in končne določbe.

II. VIRI SREDSTEV SOLIDARNOSTI

3. člen

Stanovanjska skupnost zagotavlja sredstva solidarnosti iz naslednjih virov:

- sredstev solidarnosti TOZD in delovnih skupnosti iz dohodka,
- sredstev solidarnosti iz dohodka iz dejavnosti delovnih ljudi, ki samostojno z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov in iz dohodka iz dejavnosti delovnih ljudi, ki kot poklici opravljajo umetniško in drugo dejavnost,
- sredstva lastne udeležbe upravičencev do stanovanj solidarnosti,
- prostih sredstev odpravljenih občinskih stanovanjskih aklov,
- sredstev odplačanih anuitet od kreditov, ki so bili dani za reševanje stanovanjskih vprašanj borcev NOV,
- namenskih kreditnih sredstev temeljnih bank oz. posebnih poslovnih enot,
- sredstev solidarnosti iz občin v katere se delavci dnevno vozijo na delo,
- sredstev pridobljenih s prodajo solidarnostnih stanovanj,
- sredstev pridobljenih z vplačilom razlik v vrednosti stanovanj pri zamenjavi novejih stanovanj z drugimi družbenimi stanovanji,
- drugih namenskih sredstev.

III. NAMENI ZA KATERE SE LAHKO UPORABLJAJO SREDSTVA SOLIDARNOSTI

4. člen

Sredstva solidarnosti, ki se oblikujejo pri stanovanjski skupnosti v skladu s Samoupravnim sporazumom o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava uporabljajo za naslednje namene:

- za financiranje gradnje, nakupa in prenove solidarnostnih stanovanj,

- za kreditiranje gradnje, nakupa in prenove stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lastnini,

- za kreditiranje gradnje, nakupa in prenove stanovanj in stanovanjskih hiš v osebni lasti, nekaterih kategorij delavcev, delovnih ljudi in občanov ter njihovih družin z nižjimi dohodki opredeljenih v tem pravilniku,

- za delno nadomeščanje stanarin,

- za vračilo lastne udeležbe za pridobitev stanovanjske pravice na solidarnostnih stanovanjih,

- za vračilo namenskih kreditnih sredstev, pridobljenih za potrebe solidarnosti od temeljnih bank oz. njihovih poslovnih enot,

- za odliv sredstev solidarnosti iz sedežnih v domicilne občine za delavce, ki se dnevno vozijo na delo,

- za kritje stroškov v zvezi z delovanjem delegatskega sistema,

- za kritje stroškov za opravljanje strokovnih nalog in opravil,

- za kritje drugih stroškov v zvezi s poslovanjem s sredstvi solidarnosti, za študije in raziskave s področja stanovanjskega gospodarstva.

Delež sredstev solidarnosti, ki se uporabi za posamezne namene, opredeljene v prvem odstavku tega člena, določi skupščina skupnosti z letnim planom v skladu s planskimi akti.

IV. KATEGORIJE UPRAVIČENCEV ZA DODELITEV SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ

5. člen

Upravičenci za pridobitev solidarnostnih stanovanj so delovni ljudje, občani in družine z nižjimi dohodki in to:

- delovni ljudje, ki združujejo delo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih,

- občani in družine, ki nimajo pogojev, da bi rešili svoje stanovanjsko vprašanje v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih,

- občani, ki s svojimi skupnimi dohodki ne morejo rešiti svoje stanovanjske vprašanje in sicer upokoenci, invalidi, borci NOV, starejši in za delo nesposobni občani,

- delovni ljudje, ki samostojno z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov opravljajo obrtno, umetniško ali drugo dejavnost in delovni ljudje, ki združujejo delo pri delovnih ljudeh, ki samostojno z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov opravljajo obrtno ali drugo dejavnost.

Vse navedene kategorije upravičencev za pridobitev solidarnostnih stanovanj morajo izpolnjevati splošne in posebne pogoje opredeljene s tem pravilnikom.

V. STANOVANJSKI STANDARDI

6. člen

Stanovanjska skupnost bo pri dodeljevanju solidarnostnih stanovanj upoštevala naslednje standarde, ki ne bodo presegali naslednjih normativov:

število družinskih članov:	stanovanjska površina do:
1	32 m ²
2	45 m ²
3	58 m ² do 62 m ²
4	70 m ² do 74 m ²

Za vsakega nadaljnjega družinskega člana se stanovanjska površina lahko poveča za 15 m².

Izjemoma se od površinskih standardov iz prejšnjega odstavka tega člena lahko odstopi do 30 % glede na število družinskih članov:

- ko razmere v družini narekujejo odstopanje od njih (tri generacije v družini, težja bolezen, ki terja trajno nego, ipd.),
- če gre za stanovanja zgrajena do leta 1920.

7. člen

Med družinske člane po tem pravilniku uvrščamo osebe, ki stalno stanujejo s prosilcem stanovanja oz. imetnikom stanovanjske pravice: zakonec ali oseba, katere dalj časa trajajoča življenjska skupnost ima po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih enake pravne posledice kot zakonska zveza, otroke, posvojence, starše in posvojitelje prosilca oz. imetnika stanovanjske pravice in njegovega zakonca, tiste, ki jih prosilec oz. imetnik dolžan vzdrževati po zakonu in tiste, ki najmanj dve leti živijo s prosilcem oz. imetnikom v ekonomski skupnosti.

VI. SPLOŠNI IN POSEBNI POGOJI ZA DODELITEV SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ

8. člen

Vsi upravičenci za dodelitev solidarnostnih stanovanj morajo izpolnjevati naslednje splošne pogoje:

- da upravičenec in oseba, ki z njim stalno stanujejo (zakonec ali oseba s katero živi v življenjski skupnosti, otroci, posvojenci, starši, ki najmanj dve leti živijo z njim v ekonomski skupnosti) ni imetnik stanovanjske pravice ali je imetnik na neprimernem stanovanju,
- da ima upravičenec stalno bivališče na območju občine Lendava,

- da upravičenec oz. njegova družina ali člani gospodinjstva doslej še niso ustrezno rešili stanovanjskega vprašanja,

— da upravičenec ne more rešiti svojega stanovanjskega vprašanja s pomočjo svojih bližnjih sorodnikov (zakonec, starši oz. otroci), ki so lastniki večje stanovanjske hiše ali več vseljivih stanovanj in so vsaj dve leti pred natečajem živeli skupaj v hiši oz. stanovanjih,

— da upravičenec oz. kateri izmed članov njegove družine ni lastnik počitniške hiše ali premoženja večje vrednosti (vrednost premoženja presega 20 % vrednosti standardnega stanovanja),

— da socialne razmere upravičenca oz. članov njegove družine ali gospodinjstva ustrezajo merilom, ki veljajo za vse druge oblike pomoči,

— da upravičenec ali za delo sposoben član družine ni neupravičeno nezaposlen,

— da upravičenec sam oz. družino, ki se je na lastno željo vselil v manj ali neprimerno stanovanje, živi v tem stanovanju vsaj dve leti pred natečajem.

9. člen

Upravičenci za dodelitev solidarnostnega stanovanja morajo izpolnjevati še posebna pogoja, ki sta:

socialne razmere občana in njegove družine, stanovanje ni primerno:

— če stanovanjska površina na člana gospodinjstva ne dosega standardov iz 6. člena tega pravilnika,

— če stanovanje ni ustrezno opremljeno (ni vode, elektrike, možnosti ogrevanja),

— če gre za souporabo stanovanjskih prostorov,

— če je nefunkcionalno.

Upravičenci izpolnjujejo socialne razmere kot poseben pogoj:

— če stvarni mesečni dohodek na člana družine ne presega 50 % čistega osebnega dohodka na delavca v SR Sloveniji v letu pred razpisom,

— če stvarni mesečni dohodek samskega občana ne presega 65 % čistega osebnega dohodka na delavca v SR Sloveniji v letu pred razpisom,

— če stvarni mesečni dohodek pri mladih družinah ne presega 70 % čistega osebnega dohodka na delavca v SR Sloveniji v letu pred razpisom,

— če posebne razmere (npr. daljša bolezen, telesna ali duševna prizadetost, nezaposlenost z avto delovne nezmožnosti, ogroženost zaradi pojavov, ki spremljajo staranje in je zato potrebna stalna tuja pomoč in nega itd.) bistveno poslabšujejo socialne razmere družine.

Za mlado družino po tretji alineji tretjega odstavka tega člena šteje družina, ki ima vsaj enega otroka in v kateri nobeden od staršev ni starejši od 30 let, oziroma enoroditeljska družina.

VII. OSNOVE IN MERILA ZA SESTAVO PREDNOSTNE LISTE

10. člen

Pri sestavi prednostnega vrstnega reda za dodelitev solidarnostnih stanovanj se upoštevajo naslednja merila:

— ocena stanovanjskih razmer v katerih živi občan in njegova družina,

— socialno-materialni položaj in zdravstvene razmere občana in njegove družine,

— druge osnove in merila.

11. člen

Merila iz prejšnjega člena tega pravilnika so ovrednotena z naslednjim številom točk:

I. STANOVANJSKE RAZMERE

A. Stanovanjski status

a) Prosilec nima stanovanja (z družino stanuje pri starših ali sorodnikih v stanovanju, ki po stanovanjskih normativih odgovarja le za potrebe staršev oziroma sorodnikov ali je podstanovalec) ter prosilec stanuje v prostorih, ki se po stanovanjskih standardih ne štejejo za stanovanja (provizorij, baraka)

b) Prosilec je imetnik stanovanjske pravice na neprimernem stanovanju (neprimernost stanovanja se ugotovi po merilih pod B)

70 točk

B. Neprimernost stanovanjskih razmer

1. Stanovanjska površina glede na število družinskih članov

— do 4 m ²	na osebo	80 točk
— nad 4 do 6 m ²	na osebo	70 točk
— nad 6 do 8 m ²	na osebo	60 točk
— nad 8 do 10 m ²	na osebo	50 točk
— nad 10 do 12 m ²	na osebo	40 točk
— nad 12 do 14 m ²	na osebo	35 točk
— nad 14 do 16 m ²	na osebo	30 točk
— nad 16 m ²	na osebo	0 točk

2. Sanitarni pogoji

a) ni možnosti priključka vodovoda (uporaba deževnice, drugo)

14 točk

— ni vodovoda v zgradbi (na dvorišču)

10 točk

— ni vodovoda v stanovanju (je v zgradbi)

5 točk

b) stanovanje nima stranišča (je izven zgradbe)

8 točk

— stanovanje nima stranišča (je v zgradbi)

4 točke

— stanišče v souporabi

2 točki

— stanovanje nima kopalnice

4 točke

— kopalnica v souporabi

1 točka

c) stanovanje nima kuhinje 5 točk

— kuhinja v souporabi 2 točki

Opomba Souporaba se točkuje, kadar uporabniki niso družinski člani

3. Kvaliteta in funkcionalnost stanovanja

a) vlažnost stanovanja

— delna v enem prostoru 4 točke

— delna v vseh prostorih 6 točk

— popolna v celotni zgradbi oz. stanovanju 12 točk

b) lega stanovanja

— kletno stanovanje (nivo podov je več kot 1 m, pod nivojem zemljišča)

12 točk

— stanovanje na podstrešju 4 točke

c) praktičnost stanovanja

— visoki stropovi 2 točki

— vhod v posamezne prostore (stanovanjske) je iz hodnika, ki je v souporabi (več nosilcev stanovanjske pravice)

4 točke

— vhod v posamezne stanovanjske prostore ali sobe je iz dvorišča — brez vetrolova

5 točk

— slaba toplotna izolacija 2 točki

4. Vzdrževanje stanovanjskih prostorov (odnos stanovanjskega prostora do stanovanjskih prostorov)

a) stanovanjski prostori so dobro vzdrževani 10 točk

b) stanovanje je urejeno in čisto 20 točk

5. Bivalni pogoji

— mladoletnik ali več mladoletnikov nad 14 let spi skupaj s starši ali drugimi člani skupnega gospodinjstva

10 točk

— zaradi premajhne spalnice otrok ali mladoletnik spi v kuhinji

5 točk

6. Doba bivanja v neustreznih razmerah

Za vsako leto bivanja v neustreznih stanovanjskih razmerah se število točk poveča za 5, vendar največ skupaj

50 točk

Bivanje v neustreznih stanovanjskih razmerah se upošteva

— za samske ob nastopu okoliščin, ki so povzročile neustrezne stanovanjske razmere oz. polnoletnosti,

— za družine oz. zakonca od časa bivanja oz. poroke.

II. MATERIALNI POLOŽAJ

Prosilcu na dohodek na člana gospodinjstva s povprečnim osebnim dohodkom v SR Sloveniji v preteklem letu pripada naslednje število točk:

do 25 %	27 točk
— nad 25—30 %	24 točk
— nad 30—35 %	21 točk
— nad 35—40 %	18 točk
— nad 40—45 %	15 točk
— nad 45—50 %	12 točk
— nad 50—55 %	9 točk
— nad 55—60 %	6 točk
— nad 60—65 %	3 točke
— nad 65—70 %	1 točka
— nad 70 %	0 točk

(OD se ne točkuje pri družinah nad 50 %, pri samskih nad 65 % in pri mladih družinah nad 70 %).

III. DRUŽINSKO STANJE

Upravičencu pripada glede na število članov družine naslednje število točk:

— samski	2 točki
— 2 člana družine	7 točk
— 3 člani družine (otrok do 5 let)	8 točk
— 3 člani družine (otrok nad 5 let)	10 točk
— 4 člani družine (otroka do 5 let)	14 točk
— 4 člani družine (otroka nad 5 let)	20 točk
in se na vsakega naslednjega člana družine doda	5 točk
— upokojenec	5 točk
— samohranilcu dodatno	5 točk

IV. ZDRAVSTVENO STANJE

— trajna ali ponavljajoča se obolenja	20 točk
— duševne ali telesne prizadetosti in težja invalidnost	40 točk
— invalidnost	30 točk

Za dokazilo o zdravstvenem stanju mora upravičenec predložiti potrdilo zdravnika specialista (oz. ustrezne zdravniške komisije)

V. DELOVNA DOBA

Prosilcu glede na delovno dobo pripada:

v občini	skupno
— nad 1 do 2 leti	1 točka 0 točk
— nad 2 do 4 leta	4 točke 1 točka
— nad 4 do 6 let	7 točk 3 točke
— nad 6 do 8 let	10 točk 5 točk
— nad 8 do 10 let	15 točk 7 točk

v občini		skupno
— nad 10 do 15 let	20 točk	9 točk
— nad 15 do 20 let	25 točk	11 točk
— nad 20 do 25 let	30 točk	13 točk
— nad 25	35 točk	15 točk

Za družinske upokojece se upošteva čas zaposlitve zavezanca po katerem prejema družinsko pokojnino.

VII. OSTALO

Prosilcu s stalnim bivališčem na območju Lendava pripada:

— nad 1 do 3 let	1 točka
— nad 3 do 5 let	3 točke
— nad 5 do 8 let	6 točk
— nad 8 do 10 let	8 točk
— nad 10 do 12 let	10 točk
— nad 12 do 15 let	14 točk
— nad 15 do 18 let	18 točk
— nad 18 do 21 let	21 točk
— nad 21 do 25 let	24 točk
— nad 25 do 30 let	27 točk
— nad 30 let	30 točk

Upošteva se čas prijavljenega bivanja izkazanega od pooblaščenega organa na območju občine Lendava.

VIII. POSTOPEK ZA SPREJEMANJE PREDNOSTNEGA VRSTNEGA REDA IN ZA DODELITEV SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ

12. člen

Odbor za solidarnost stanovanjske skupnosti razpiše natečaj za pridobitev solidarnostnih stanovanj.

Natečaj se objavi v pomurskem glasilu »Vestnik« vsako drugo leto, če je prednostna lista glede na skupno število pričakovalcev stanovanj izčrpana že od polovice, najpozneje pa vsako tretje leto.

Natečaj mora vsebovati:

— pogoje, ki jih morajo izpolnjevati upravičenci za pridobitev solidarnostnega stanovanja;

— osnovne podatke, ki jih morajo vsebovati vloge upravičencev;

— potrdila, ki jih morajo upravičenci priložiti k vlogi;

— rok in mesto zbiranja vlog.

13. člen

Občani in družine, ki želijo pridobiti stanovanjsko pravico nad solidarnostnim stanovanjem morajo vložiti v roku svojo vlogo opremljeno s potrdili in dokazili stanovanjski skupnosti in sicer:

— delavci prek svoje organizacije združenega dela oz. delovne skupnosti;

— delavci zaposleni pri občanih, ki opravljajo dejavnost z osebnim delom in delovnimi sredstvi v lasti občanov preko občinskega sindikata delavcev zaposlenih v obrti;

— upokojeanci in invalidi prek društva upokojencev in invalidov;

— za upravičence do stalne denarne pomoči prek občinske skupnosti socialnega skrbstva;

— ostali občani prek krajevne skupnosti v kateri stalno prebivajo.

14. člen

Organizacije združenega dela in skupnosti preko katerih delovni ljudje in občani dostavljajo vloge za pridobitev solidarnostnega stanovanja morajo vloge z mnenjem in predlogom svojega pristojnega organa odstopiti stanovanjski skupnosti v nadaljnje reševanje.

15. člen

Strokovna služba stanovanjske skupnosti pregleda prispеле vloge, zlasti, če so opremljene z vsemi potrdili in dokazili navedenimi v razpisu. Strokovna služba obvesti prosilce o potrebi za dopolnitev vlog, sicer se te vloge obravnavajo kot nepopolne. Strokovna služba odstopi odboru za solidarnost v nadaljnjo obravnavo vse prispеле vloge.

16. člen

Odbor za solidarnost imenuje komisijo za ogled stanovanjskih in drugih razmer prosilcev in le tej odstopi vloge.

Komisija za ogled stanovanjskih razmer šteje tri člane.

Komisija za ogled stanovanjskih razmer na podlagi določil 11. člena tega pravilnika sestavi zapisnik. Zapisnik komisije je osnova za uvrstitev prosilca na prednostni vrstni red pričakovalcev solidarnostnih stanovanj.

17. člen

Po opravljenem komisijskem ogledu stanovanjskih in drugih razmer odbor za solidarnost prouči vloge vseh prosilcev. Nepravočasne in nepopolne vloge odbor zavrne. Nepopolne vloge lahko odbor zavrne v primeru, da prosilci v roku v katerem so bili pozvani, vlog niso ustrezno dopolnili.

18. člen

Odbor za solidarnost najkasneje v roku 60 dni po končanem zbiranju vlog pripravi osnutek prednostnega vrstnega reda in ga da v 15 dnevno javno obravnavo.

Po javni razpravi odbor obravnava pripombe k osnutku prednostnega vrstnega reda in pripravi predlog prednostnega vrstnega reda, ki ga predloži v razpravo in sprejem zboru uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava.

19. člen

Zbor uporabnikov skupščine stanovanjske skupnosti obravnava in sprejema prednostni vrstni red za dodelitev solidarnostnih stanovanj.

Zbor uporabnikov lahko pred dokončno potrditvijo prednostnega vrstnega reda na podlagi dokumentiranega predloga posamezne prosilce vključi ali izključi iz končnega prednostnega vrstnega reda.

Zbor uporabnikov posebej obravnava tudi listo prosilcev, katerih vloge so zavrnjene in razlage za zavrnitev vlog.

20. člen

S sprejeto prednostno listo oz. sklepom zbora uporabnikov skupščine strokovna služba seznani vse udeležence razpisa.

Prosilci, ki niso bili uvrščeni na prednostni vrstni red, lahko v roku 30 dni po prejemu pismenega obvestila vložijo ugovor na zbor uporabnikov. Če prosilec s svojim ugovorom ne uspe in meni, da so bile ponovno kršene njegove pravice lahko v 30 dneh po sprejemu sklepa vloži predlog pri sodišču združenega dela.

21. člen

Prednostni vrstni red, potrjen na seji zbora uporabnikov, se ne more spremeniti, razen v primerih, ko so se pogoji, ki so bili odločilni za uvrstitev na prednostni vrstni red, bistveno spremenili v času do vselitve.

V takem primeru pripravi odbor za solidarnost nov predlog, o katerem odloča zbor uporabnikov.

22. člen

Upravičencem, ki so uvrščeni na prednostni vrstni red, se ob upoštevanju stanovanjskih standardov dodeljujejo solidarnostna stanovanja po vrstnem redu, kot so uvrščeni na prednostnem vrstnem redu.

Pri enakem številu točk ima prednost upravičenec, ki ima nižji dohodek na družinskega člana, ki dalj časa živi v neustreznem stanovanju ali ki ima več nedoletnih otrok.

Od vrstnega reda se lahko odstopa le v soglasju z upravičencem.

Solidarnostno stanovanje se dodeli z odločbo o dodelitvi stanovanja, ki jo izda strokovna služba stanovanjske skupnosti.

IX. LASTNA UDELEŽBA OB PRIDOBITVI SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ

23. člen

Vsak upravičenec, ki pridobi stanovanjsko pravico na solidarnostnem stanovanju mora prispevati lastno udeležbo.

Višina lastne udeležbe je odvisna od vrednosti stanovanja in socialno materialnega stanja upravičenca.

24. člen

Lastno udeležbo mora upravičenec do solidarnostnega stanovanja plačati pred vselitvijo oz. preselitvijo.

25. člen

Lastne udeležbe za pridobitev stanovanjske pravice na solidarnostnem stanovanju ni dolžan prispevati:

— upravičenec, ki je po veljavni lestvici družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva SR Slovenije oproščen plačila lastne udeležbe.

— zakonec ali oseba, ki pridobi stanovanjsko pravico po smrti zakonca oz. osebe, s katero je živel v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, ki ima po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih enake pravne posledice kot zakonska zveza oziroma po razvezi zakonske zveze ali prenehanju dalj časa trajajoče življenjske skupnosti, otroci, starši in posvojitelji imetnika stanovanjske pravice in njegovega zakonca, in tisti, ki jih je imetnik stanovanjske pravice dolžan preživljati po zakonu, če so z imetnikom stanovanjske pravice stanovali do njegove smrti.

— upravičenec, ki se mora na podlagi pravnomočne odločbe izseliti iz solidarnostnega stanovanja zaradi rušenja, elementarnih in drugih nesreč, spremembe namembnosti stanovanja v skladu s prostorskimi izvedbenimi akti, prenove stanovanja in drugih podobnih primerih,

— občan, ki se preseli iz večjega v manjše stanovanje, ki ustreza standardni površini določeni s tem pravilnikom,

— upravičenec, ki se mu dodeli starejše stanovanje, ki je ocenjeno z manj kot 100 točkami.

26. člen

V primerih, ko družina živi v težkih socialno materialnih razmerah, lahko odbor za solidarnost upravičenca do solidarnostnega sta-

novanja v celoti ali delno oprosti plačila lastne udeležbe ali odobri obročno odplačilo lastne udeležbe. Tak sklep lahko odbor sprejme na podlagi mnenja in predloga centra za socialno delo.

Steje se, da so materialne razmere upravičenca oz. njegove družine težke v naslednjih primerih:

- upravičenost do stalne družbene pomoči,
- daljša bolezen izkazana s potrdilom zdravstvenega zavoda,
- invalidnost ali duševna prizadetost,
- nezaposlenost zaradi delovne nezmožnosti,
- ogroženost zaradi pojavov, ki zahtevajo stalno tujo pomoč.

27. člen

Kdor se preseli v večje oz. večvredno stanovanje plača lastno udeležbo samo do razlike v vrednosti prejšnjega in novo pridobljenega stanovanja.

28. člen

Lastna udeležba se izračuna v odstotku od vrednosti stanovanja. Za izračun lastne udeležbe pri pridobitvi stanovanjske pravice na solidarnostnem stanovanju se upošteva veljavna lestvica iz družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji.

29. člen

V odločbi o dodelitvi stanovanja se določi odstotek ter znesek lastne udeležbe. V primeru, da odbor za solidarnost odobri upravičencu obročno odplačilo lastne udeležbe, mora biti navedeno število obrokov, v primeru oprostitev, pa razlogi za oprostitev plačila lastne udeležbe.

30. člen

Vlogo za delno ali popolno oprostitev plačila lastne udeležbe vložijo upravičenci po sprejetju odločbe solidarnostnega stanovanja in obvestilo o višini lastne udeležbe na odbor za solidarnost skupnosti Lendava. Vloga mora vsebovati potrjene podatke o višini družinskih dohodkov in dokumentirane razloge za oprostitev lastne udeležbe, navedene v drugem odstavku 14. člena tega pravilnika.

31. člen

Za lastno udeležbo pri pridobitvi stanovanjske pravice na solidarnostnem stanovanju, štejejo lastna sredstva in namensko posojilo na vezana ali privarčevana sredstva upravičenca v banki.

32. člen

Na podlagi odločbe o dodelitvi solidarnostnega stanovanja sklepne stanovanjska skupnost Lendava z vplačnikom lastne udeležbe posebno pogodbo. Denarna sredstva lastne udeležbe za solidarnostna stanovanja se plačujejo na poseben način sredstev solidarnosti stanovanjske skupnosti občine Lendava. Lastna udeležba za solidarnostna

stanovanja se bodo vrnila vplačnikom po 10 letih od dneva vplačila in to v enkratnem znesku s 3 % obrestno mero.

33. člen

Imetnik stanovanjske pravice, ki se izseli iz solidarnostnega stanovanja pred iztekom dobe za vračilo lastne udeležbe, je upravičen na povrnitev sredstev lastne udeležbe v 30 dneh od dneva predaje stanovanja.

V kolikor so bile v zapisniku o predaji stanovanja ugotovljene pomanjkljivosti, ki jih je dolžan opraviti vplačnik — imetnik stanovanjske pravice, začne 30 dnevni rok od dneva, ko je vplačnik — imetnik stanovanjske pravice odpravil ugotovljene pomanjkljivosti.

X. IZJEMNO REŠEVANJE STANOVANJSKIH VPRAŠANJ

34. člen

V primeru požara, povodnji, drugih naravnih in podobnih nesreč se lahko dodeli prizadetim solidarnostno stanovanje za določen ali nedoločen čas. O upravičenosti izjemnega reševanja stanovanjskih vprašanj odloča odbor za solidarnost in pri tem upošteva:

- ali prosilec izpolnjuje vse splošne in posebne pogoje za pridobitev solidarnostnega stanovanja,
- mnenje oziroma priporočilo Centra za socialno delo,
- okoliščine, ki narekujejo izjemno reševanje stanovanjskega vprašanja.

Dokončno rešitev izjemnega vprašanja stanovanjskih vprašanj sprejme zbor uporabnikov skupščine stanovanjske skupnosti.

XI. ZAMENJAVA SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ

35. člen

Pri zamenjavi solidarnostnih stanovanj je potrebno upoštevati načelo, da sklada solidarnostnih stanovanj zaradi zamenjave solidarnostnih stanovanj ne smemo okrniti.

36. člen

Imetnik stanovanjske pravice, ki želi zamenjati solidarnostno stanovanje mora vložiti vlogo za zamenjavo. V vlogi mora navesti:

- svoje podatke in podatke o družinskih članih oziroma članih skupnega gospodinjstva,

— podatke o stanovanju, ki ga želi zamenjati in stanovanju, ki ga želi dobiti za zamenjavo,

— druge podatke, ki so bistvenega pomena za odločanje.

Vlogi mora priložiti odločbo o dodelitvi stanovanja.

37. člen

Zamenjave solidarnostnih stanovanj in soglasja k zamenjavi solidarnostnega stanovanja z drugim družbenim stanovanjem daje odbor za solidarnost.

38. člen

Odbor za solidarnost lahko odobri zamenjavo solidarnostnih stanovanj zlasti naslednjim proslcem:

- ostarelim in bolnim oziroma njihovim družinam zaradi zdravstvenih razlogov;
- občanu in njegovi družini, ki živi v izredno težkih gmotnih razmerah, z namenom, da se im omogoči pridobitev starejšega stanovanja z nižjo stanarino in obratovalnimi stroški;
- občanom, ki imajo nadstandardno stanovanje za manjše solidarnostno stanovanje;
- družinam, ki jim je sedanje solidarnostno stanovanje zaradi povečanja števila družinskih članov postalo premajhno.

XII. KATEGORIJE UPRAVIČENCEV ZA PRIDOBITEV KREDITOV IZ SREDSTEV SOLIDARNOSTI

39. člen

Upravičenci za pridobitev kreditov iz sredstev solidarnosti so organizacije združenega dela in delovne skupnosti, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- so podpisale samoupravni sporazum o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti in v skladu z njim združujejo sredstva oziroma jim je plačevanje prispevka začasno ali delno odloženo,
- da imajo v svojih samoupravnih splošnih aktih osnove in merila za dodeljevanje stanovanj pridobljenih s pomočjo kredita iz sredstev solidarnosti, usklajena s tem pravilnikom;
- da zagotovijo najmanj 15 % lastnih sredstev.

40. člen

Organizacije združenega dela in delovne skupnosti lahko pridobijo kredit iz sredstev solidarnosti za gradnjo, nakup ali prenovo družbenega stanovanja. Tako pridobljeno družbeno stanovanje mora organizacija združenega dela oziroma delovna skupnost dodeliti svojim delavcem z nižjimi dohodki, ki izpolnjujejo splošne pogoje za dodelitev solidarnostnih stanovanj opredeljene v tem pravilniku in pogoje opredeljene v samoupravnem splošnem aktu organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti, upoštevajoč pri tem tudi kriterij delovne uspešnosti.

41. člen

Organizacija združenega dela oziroma delovna skupnost, ki pridobi kredit iz sredstev solidarnosti, ne more tako pridobljenega stanovanja do poplčila kredita odsvojiti brez soglasja Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava.

Organizacija združenega dela oziroma delovna skupnost mora tako pridobljeno stanovanje trajno namenjati svojim delavcem z nižjimi dohodki, ki izpolnjujejo pogoje za dodelitev solidarnostnega stanovanja.

42. člen

Upravičenci za pridobitev kreditov iz sredstev solidarnosti so tudi delavci, delovni ljudje in občani ter njihove družine z nižjimi dohodki in sicer:

- mlade družine,
- mladi strokovnjaki,
- občani in družine, ki prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje,
- družine z večjim številom otrok,
- občani, ki kupujejo družbeno stanovanje.

43. člen

Pri opredelitvi upravičencev do kreditov iz sredstev solidarnosti iz prejšnjega člena tega pravilnika se upoštevajo naslednja merila:

- a) za mlade družine štejejo:
 - mlada zakonca, kjer ni nobeden od zakoncev star več kot 30 let,
 - mlada družina z vsaj enim otrokom, kjer nobeden od staršev ni star več kot 30 let,
 - samohranilka oz. samohranilec, ki ni stara oz. star več kot 30 let,

- b) za mlade strokovnjake štejejo delavci, ki lahko največ pripomorejo k razvoju organizacije združenega dela in, ki izpolnjujejo kriterij in merila opredeljene v samoupravnih splošnih aktih organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti za pridobitev tega naziva, predvsem strokovnjaki z visoko izobrazbo,

- c) za občane oziroma družine, ki prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje, štejejo podnajemniki in sostanovalki in občani, ki imajo premajhno družbeno stanovanje in sicer, če glede na površinske standarde zasedajo nestandardno stanovanje,

- d) za družine z večjim številom otrok štejejo družine s tremi ali več nepreskrbljenimi otroki, kjer sta oba zakonca zaposlena,

e) za občane, ki kupujejo družbeno stanovanje, štejejo imetniki stanovanjske pravice ali uporabniki na tem stanovanju.

44. člen

Upravičenci iz 42. člena lahko pridobijo iz sredstev solidarnosti kredit za gradnjo, nakup in prenovu stanovanj in stanovanjskih hiš v osebni lasti, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da nimajo stanovanja ali pa imajo neustrezno oziroma nepri- merno stanovanje in niso sami ali njihovi družinski člani lastniki vse- ljivega stanovanja, stanovanjske hiše ali vseljivega vikenda katerega površina presega 30 m²;
- da imajo zagotovljeno lastno udeležbo najmanj v višini 20 % vrednosti standardnega stanovanja;
- če dohodek na družinskega člana ne presega 120 % povpre- čnega netto OD v SR Sloveniji v letu pred razpisom;
- da imajo zgrajeno stanovanjsko hišo najmanj do III. gradbe- ne faze v kolikor gre za novogradnjo, razen v primeru gradnje monta- žne stanovanjske hiše, kjer morajo imeti sklenjeno pogodbo o nakupu montažne hiše;
- da imajo sklenjeno kupno oziroma predkupno pogodbo, v kolikor gre za nakup stanovanja in
- da imajo veljavno gradbeno dovoljenje oziroma potrdilo o priglasitvi gradnje, če prenavlja stanovanje oz. stanovanjsko hišo.

45. člen

Kredit, ki ga lahko dobi upravičenec iz 42. člena tega pravilnika za nakup ali gradnjo stanovanja ali stanovanjske hiše, znaša največ 40 % od predračunske ali kupoprodajne cene standardnega stanova- nja oziroma 70 % za nakup stanovanja v etažni lastnini, oz. 45 % za zadružno gradnjo.

Določbe prejšnjega odstavka se uporabljajo tudi pri prenovi sta- novanjskih hiš in stanovanj.

Vsak upravičenec lahko dobi ob pogojih, ki jih določa ta pravil- nik in drugi akti stanovanjske skupnosti kredit le za standardno sta- novanje s površino največ do 90 m².

46. člen

Skupna vsota kreditov, ki jih dobi prosilec ne sme presegati:

- pri nakupu etažnega stanovanja 80 %,
- pri zadružni gradnji 75 %,
- pri gradnji individualne stanovanjske hiše in prenovi stano- vanj in stanovanjskih hiš 60 % predračunske oziroma končne cene po kupoprodajni pogodbi stanovanja ali stanovanjske hiše ob upošteva- nju standardne stanovanjske površine, ki znaša pri stanovanju in sta- novanjski hiši največ 90 m².

47. člen

Za lastno udeležbo se šteje privarčevani denar dokazan s hranil- no vlogo, namensko posojilo na privarčevani ali vezan denar, vloženo delo in druga dokazljiva vlaganja prosilca v stanovanjski objekt.

48. člen

Prosilec, ki zaseda nadstandardno družbeno stanovanje ima pra- vico do kredita iz sredstev solidarnosti, če bo z gradnjo, prenovu ali nakupom stanovanja ali stanovanjske hiše sprostil družbeno stanova- nje in ga praznega predal najpozneje v dveh letih po pridobitvi poso- jila.

Rok v katerem je prosilec dolžan izprazniti družbeno stanovanje se lahko v upravičenih primerih podaljša. O podaljšanju roka za iz- praznitev odloča odbor za solidarnost in pri tem upošteva predvsem:

- višino dodeljenega kredita;
- materialne možnosti prosilca in njegovih družinskih članov;
- socialne in zdravstvene razmere prosilca in njegovih družin- skih članov.

V primeru iz prvega odstavka tega člena skleneta stanovanjska skupnost in prosilec pogodbo s katero določita medsebojne pravice in obveznosti.

V primeru, da prosilec ne izprazni družbenega stanovanja v roku, ki je določen v prvem odstavku tega člena, dospe kredit po izteku ro- ka za izpraznitev stanovanja takoj in v celoti v vračilo.

XIII. POSTOPEK ZA PRIDOBITEV KREDITOV IN VIŠINA ODOBRENEGA KREDITA

49. člen

Stanovanjska skupnost razpiše enkrat letno natečaj za pridobitev kreditov iz sredstev solidarnosti za gradnjo, nakup in prenovu druž- benih stanovanj in gradnjo, nakup in prenovu stanovanj in stanovanj- skih hiš v osebni lasti.

Besedilo natečaja se objavi v pomurskem glasilu »Vestnik«.

50. člen

Besedilo natečaja mora vsebovati:

- opredelitev upravičencev za pridobitev kreditov iz sredstev solidarnosti;
- pogoje, ki jih morajo izpolnjevati upravičenci za pridobitev kreditov;
- višino zahtevanih lastnih sredstev;
- osnovne podatke, ki jih morajo upravičenci navesti v vlogi;
- dokumentacijo, ki jo je treba priložiti.

- rok in mesto zbiranja vlog;
- obseg sredstev za posamezne namene kreditiranja;
- dobo za vračilo kredita in obrestno mero.

51. člen

Skupščina skupnosti vsako leto ob sprejemu letnega plana oziro- ma pred razpisom določi višino sredstev za posamezne namene kredi- tiranja.

52. člen

Po izteku razpisnega roka odbor za graditev pregleda prispele vloge in imenuje ustrezno število komisij za ogled gradbenega stanja objektov in stanovanjskih razmer.

Komisijo sestavljata najmanj dva člana. O ogledih se sestavijo zapisniki.

53. člen

Upravičenost posameznih prosilcev kredita ugotavlja odbor za graditev. Odbor za graditev pri odločanju o višini kredita za upravi- čenca iz 42. člena tega pravilnika upošteva ugotovljeno izpolnjevanje pogojev prosilcev kredita in morebitne spremembe materialnih in so- cialnih razmer, nastalih v dobi pridobivanja kredita.

Na podlagi določil natečaja in tega pravilnika odbor dodeli upravičencem pripadajoči znesek kredita, za katerega izda strokovna služba Samoupravne stanovanjske skupnosti sklep o dodelitvi kredi- ta.

54. člen

Prosilci, ki menijo, da so bile kršene njihove pravice pri razdeli- tvi kreditov lahko v 15. dneh po prejemu pismenega odpravlja sklepa vložijo ugovor na zbor uporabnikov skupščine Samoupravne stano- vanjske skupnosti občine Lendava.

55. člen

Stanovanjska skupnost najmanj enkrat letno in to v začetku leta določi ceno m² stanovanjske površine, ki se upošteva za izračun pred- računske vrednosti pri dodelitvi kredita za nakup, gradnjo, prenovu stanovanj in stanovanjskih hiš.

56. člen

Višina odobrenega kredita organizacijam združenega dela ali de- lovnim skupnostim je odvisna od povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v organizaciji združenega dela oziroma de- lovni skupnosti v premerjavi s povprečnim dohodkom na zaposlene- ga v SR Sloveniji v preteklem letu in se znesek pripadajočega kredita izračunava po naslednji tabeli:

Če je bil povprečno mesečni OD na zaposlenega v OZD v primerjavi s povprečnim mesečnim OD na zapo- slenega v SRS v preteklem letu	potem pripada OZD kredit v naslednjem odstotku od predračunske vrednosti sta- novanja
---	---

do 70 %	85 %
od 70 % — 90 %	75 %
od 90 % — 100 %	70 %
od 100 % — 115 %	65 %
od 115 % — 120 %	60 %

Končna višina dodeljenega kredita je odvisna od višine razpolo- žljivih sredstev. Prednost pri pridobitvi kredita imajo organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti, ki namenajo 60 % sred- stev namenjenih za reševanje stanovanjskih vprašanj svojih delavcev za gradnjo oziroma nakup stanovanj v družbeni lastnini.

57. člen

Višina odobrenega kredita upravičencem iz 42. člena tega pravil- nika je odvisna od povprečnega mesečnega osebnega dohodka na čla- na družine v preteklem letu v primerjavi s povprečnim mesečnim osebnim dohodkom na zaposlenega v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu.

Če znaša povprečni mesečni dohodek v primerjavi s povpre- čnim mesečnim osebnim dohodkom v gospodarstvu v SRS v preteklem le- tu	pripada za gradnjo ali prenovu indi- vidualne sta- novanjske hi- še kredit v % od cene stand. stanov. ali prenovu največ do	pripada za grad. v okviru zadružne hi- gradnje kre- dit v % od vrednosti sand. stanov. največ do	pripada upra- vičencem za čencem kredit za nakup etaž- nega stanova- nja največ do
%	%	%	%
do 50	40	45	70
od 50 do 75	35	40	65
od 75 do 100	30	35	60
od 100 do 120	25	30	55

Končna višina dodeljenega kredita je odvisna od višine razpolo- žljivih sredstev za posamezne namene kreditiranja.

58. člen

Kredite za nakup, gradnjo in prenovu stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni in osebni lasti se dajejo največ za dobo 10 let.

Organizacije vračajo kredite v polletnih anuitetah, ostali upravičenci pa v mesečnih obrokih.

59. člen

Odobreni krediti se obrestujejo po 5 % realni obrestni meri in polovični revalorizacijski meri.

60. člen

Organizacijam združenega dela, ki poslujejo z izgubo se lahko odloži odplačevanje kredita za čas dokler poslujejo z izgubo.

O odlogu plačila odloča odbor za graditev.

61. člen

Upravičencem iz 42. člena tega pravilnika se lahko dopusti odlog odplačevanja kredita najdalj za dobo 5 let. O odlogu odplačevanja kredita odloča odbor za graditev in pri tem upošteva zlasti:

- višino osebnega dohodka,
- spremenjene socialne in materialne razmere v družini.

Vrednost danega kredita se v času mirovanja revalorizira.

62. člen

Po pravnomočnosti sklepa o dodelitvi kredita sklene upravičenec, ki mu je bil kredit odobren z banko posojilno pogodbo s katero se določijo medsebojne pravice in obveznosti v skladu s tem pravilnikom.

63. člen

Samoupravna stanovanjska skupnost in Ljubljanska banka Pomurska banka s posebnim sporazumom dogovorita posle, ki jih banka opravlja v zvezi s kreditiranjem iz sredstev solidarnosti ter medsebojne pravice in obveznosti.

64. člen

Za tehniko poslovanja in določil, ki jih ta pravilnik ne opredeljuje se smiselno uporabljajo določila splošnih aktov banke za kreditiranje stanovanjske gradnje.

XIV. SANKCIJE ZA NENAMENSKO UPORABO KREDITA

65. člen

Odbor za graditev ima pravico zahtevati od organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti, ki je pridobila kredit po tem pravilniku, vse potrebne samoupravne splošne akte in druge dokumente iz katerih je razvidno ali delavec, ki mu je bilo dodeljeno stanovanje, pridobljeno s pomočjo kredita iz sredstev solidarnosti, izpolnjuje pogoje za pridobitev solidarnostnega stanovanja.

66. člen

V primeru, da se pred pravnomočnostjo odločbe o dodelitvi stanovanja ugotovi, da organizacija združenega dela oziroma delovna skupnost svojih aktov o dodelitvi stanovanja nima usklajenih s tem pravilnikom ter, da v svojih aktih nima opredeljenega kriterija delovnega prispevka, stanovanjska skupnost izpodbija odločbo o dodelitvi stanovanja pri Sodišču združenega dela ter predlaga začasno odredbo s katero se zadrži vselitev v stanovanje.

67. člen

Stanovanjska skupnost razdre kreditno pogodbo z organizacijo združenega dela oziroma delovno skupnostjo, ki je po tem pravilniku pridobila kredit iz sredstev solidarnosti, stanovanja pridobljenega na ta način pa ni namenila svojemu delavcu, ki izpolnjuje splošne pogoje za pridobitev solidarnostnega stanovanja.

68. člen

V kolikor se ugotovi, da upravičenec iz 42. člena tega pravilnika ni bil upravičen do dodelitve kredita iz sredstev solidarnosti oziroma kredita ni namensko uporabil, stanovanjska skupnost razdre kreditno pogodbo, kreditjemalec pa je dolžan celotno vsoto kredita takoj vrniti s pripadajočimi obrestmi.

XV. PRISTOJNOSTI ODBORA ZA SOLIDARNOST IN ODBORA ZA GRADITEV

69. člen

Odbor za solidarnost je pristojen, da obravnava in sklepa zlasti o naslednjih zadevah:

- zagotavlja, da se pri dodeljevanju solidarnostnih stanovanj upoštevajo sprejeti stanovanjski standardi;
- oblikuje baredilo natečaja za dodelitev solidarnostnih stanovanj in objavi natečaj;
- oblikuje predlog prednostne liste vrstnega reda in ga predloži zboru uporabnikov skupščine stanovanjske skupnosti,
- skrbi, da se solidarnostna stanovanja dodeljujejo po vrstnem redu, v skladu s sprejetim prednostnim vrstnim redom;
- sklepa o višini lastne udeležbe ob pridobitvi stanovanjske pravice na solidarnostnem stanovanju;
- sklepa o delni ali celotni oprostitvi plačila lastne udeležbe in o odložitvi plačila lastne udeležbe;

- daje soglasja za zamenjave solidarnostnih stanovanj;
- zboru uporabnikov predlaga izjemno reševanje stanovanjskih vprašanj;
- obravnava in sklepa o drugih zadevah v zvezi z izvajanjem tega pravilnika za katere meni, da je to potrebno, ali mu to naloži skupščina skupnosti.

70. člen

Odbor za graditev je po tem pravilniku pristojen, da obravnava in sklepa zlasti o naslednjih zadevah:

- oblikuje predlog za dodelitev sredstev solidarnosti za posamezne namene uporabe,
- predlaga pogoje razpisa natečaja in objavi natečaj;
- odloča o dodeljevanju kreditov organizacijam združenega dela in delovnim skupnostim;
- odloča o dodeljevanju kreditov mladim družinam, mladim strokovnjakom, občanom in družinam, ki prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje ter družinam z večjim številom otrok;
- odloča o uporabi sankcij po tem pravilniku.

XVI. KONČNA DOLOČILA

71. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, preneha veljati Pravilnik o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih vzajemnosti v občini Lendava in Pravilnik o pogojih in merilih za dodeljevanje solidarnostnih stanovanj v Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Lendava.

72. člen

Ta pravilnik začne veljati, ko ga sprejme zbor uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava in se začne uporabljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Predsednik zbora uporabnikov
skupščine Samoupravne stanovanjske
skupnosti občine Lendava:
Dragan RADONJIĆ l. r.

Na podlagi 2. člena Zakona o pogojih za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini (Ur. list SRS št. 38/86 in 46/88) 9. člena Zakona o prometu z nepremičninami (Ur. list SRS št. 19/76, 42/86) Družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji in 19. člena Statuta Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava je zbor uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava na seji dne 21/3-1989 sprejel naslednji

PRAVILNIK O POGOJIH ZA PRODAJO STANOVANJ IN STANOVANJSKIH HIŠ V DRUŽBENI LASTNINI SAMOUPRAVNE STANOVANJSKE SKUPNOSTI OBČINE LENDAVA

TEMELJNA DOLOČBA

1. člen

S tem pravilnikom ureja Samoupravna stanovanjska skupnost občine Lendava (v nadaljevanju: stanovanjska skupnost) pogoje za prodajo družbenonajemnih stanovanj in stanovanjskih hiš (v nadaljevanju: stanovanjska enota) občanom in civilno pravnim osebam.

Določbe tega pravilnika ne veljajo za prvo prodajo še nezasedenih stanovanj novih stanovanjskih enot.

POGOJI ZA PRODAJO:

2. člen

Stanovanjska skupnost lahko odproda stanovanjsko enoto pod naslednjimi pogoji:

- da kupnina ni nižja od vrednosti stanovanjske hiše ali stanovanja na dan prodaje, izračunane na podlagi enotne metodologije;
- da gre za stanovanje oziroma stanovanjsko hišo, ki je predvidena s srednjeročnim družbenim planom oziroma prostorskim izvedbenim aktom za rušenje, prenovu ali spremembo namembnosti.

3. člen

Stanovanjska enota v Samoupravni stanovanjski skupnosti se lahko proda le nu javni družbi.

Javno družbo opravi posebna komisija, ki jo imenuje odbor za gospodarjenje s stanovanji in stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini.

Javna družba se objavi z razpisom. Od objave razpisa do izvedbe javne družbe mora preteči najmanj 15 dni.

O poteku družbe se vodi zapisnik.

4. člen

Razpis o javni družbi mora vsebovati naslednje:

- naziv in sedež prodajalca,
- označbo in opis stanovanjske enote.

- izključno ceno in način plačila kupnine,
- varščino, ki jo je treba položiti pred javno dražbo in znaša 10 % od izključne cene,
- čas in kraj javne dražbe,
- navedbo, kje so zainteresirani seznanjeni s pogoji.

5. člen

Po končani javni dražbi objavi komisija najboljšega ponudnika. S ponudnikom, ki uspe na javni dražbi, se sklene kupna pogodba.

6. člen

Stanovanjska skupnost določi po sodnem izvedencu izključno ceno na osnovi enotne metodologije za izračun prometne vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš.

7. člen

Zasedeno stanovanje ali stanovanjsko hišo, neposredno s pogodbo po določilih tega pravilnika, lahko proda stanovanjska skupnost imetniku stanovanjske pravice na tej stanovanjski enoti, s soglasjem stanovanjske pravice pa tudi uporabniku stanovanja.

8. člen

Kupec stanovanjske enote je dolžan poravnati kupnino pod naslednjimi pogoji:

- plačilo kupnine v enkratnem znesku v roku 30 dni od dneva podpisa pogodbe,
- plačilo kupnine v polletnih anuitetah za dobo do 10 let, s tem, da se neodplačani del kupnine valorizira med letom v skladu z indeksom cen na drobno v SR Sloveniji, ki ga na koncu vsakega meseca objavlja Zavod SR Slovenije za statistiko, če s predpisi o valori-

zaciji družbenih sredstev ni določen drugačen način valorizacije sredstev za stanovanjsko gradnjo, s tem, da je dolžan vplačati 20 % kupnine v 30. dneh od podpisa kupne pogodbe.

9. člen

Kupec stanovanjske enote je dolžan kriti vse stroške v zvezi s prodajo te stanovanjske enote, stroške natečaja, prometni davek, stroške zemljiškoknjižnega prenosa in drugo.

10. člen

Ta pravilnik začne veljati, ko ga sprejme zbor uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava.

11. člen

Spremembe, dopolnitve tega pravilnika se opravijo po istem postopku, kot to velja za njegov sprejem.

12. člen

Z dnem sprejema tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o pogojih in merilih za prodajo stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lastnini Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava z dne 28/5-1987.

13. člen

Ta pravilnik se objavi v Uradnih objavah.

Lendava, marec 1989

Predsednik zbora uporabnikov
skupščine SSS:
Dragan RADONJIĆ l. r.

kino

SPORED FILMOV V KINU PARK M. SOBOTA od 21. do 27. julija

21. julija ob 18. uri amer. znan.-fant. akc. film MIKRO-KOZMOS. ENKRATNA ZABAVA OB SKUPNEM IZDELKU J. DANTEJA IN S. SPIELBERGA! USPELA KOMBINACIJA KOMEDIJE, FANTASTIKE IN AKCIJE — NE ZAMUDITE!

21. julija ob 20. uri amer. kom. KAKŠNA ZMEDA. BLAKE EDWARDS, KI NAS JE ŽE VELIKOKRAT NASMEJAL, TUDI TOKRAT NE MORE IZ SVOJE KOŽE — KOMEDIJA ZA DOPUSTNIŠKE DNI!

23. julija ob 18. in 20. uri amer. kom. KAKŠNA ZMEDA. 24. julija ob 18. in 20. uri amer. krim.-komedija NADINA. Režija: Robert Benton, vloge: Kim Basinger, Jeff Bridges, IMENITEN REŽISER (Kramer proti Kramerju!), ODLIČEN IGRALSKI PAR V NAPETI ROMANTIČNI ZGODBI — POVEDALI SMO PRAV VSE. ČAKAMO VAS!

25. julija ob 18. in 20. uri amer. film NADINA. 26. julija ob 18. in 20. uri dom. komedija TESNA KOŽA. III. del.

27. julija ob 18. in 20. uri amer.-hongkong. film V ZMAJEVEM GNEZDU. NEPONOVLJIVI IN NEPOZABNI BRUCE LEE V AKCIJI — ZA SVOJE PRIVRŽENCE!

Kino KUD ŠALOVCI
22. julija ob 21.30. amer. kom. KAKŠNA ZMEDA.

Prodaj

MOTORNIA VOZILA

PRODAM

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1986, registrirano do aprila 1990, prodam. Dezider Novak, Tropovci, Križna 16, tel.: 46 255. M-2877
NOV ATX 50 C nujno prodam. Tel.: (069) 81 238, popoldan. IN-17430
GOLF JGL, letnik 1981, september, prodam. Tel.: 75 731, int. 62, v dopoldanskem času. Le-19793
KADETT E, letnik 1986, 5 vrat, z avtomatskim menjalnikom, prodam ali zamenjam za cenejše vozilo. Tel.: 75 012. LE-19789

KAM NA KOZARČEK IN PICO? NA HOTIZO V OSMICO!

JUGO 45, letnik 1987, R 18, letnik 1981, KOMBI IMV 2200 D, obnovljen letnik 1976, upogibni stroj 3 m/5 mm, skarje za rezanje pločevine 2 m/2 mm, stroj za punktiranje, 2 x 3 mm, in razno drobno ključavničarsko orodje prodam. Tel.: (069) 69 092. GR-18869

JUGO 45 A z dodatno opremo, letnik 1986, prevoženih 33.000 km, prodam. Kapelska cesta 28, Radenci. GR-18870

R 18 TLS, letnik 1983, prodam. Tel.: 24 721. M-2920

MOPED BT 50 prodam ali zamenjam za AP 6 z doplačilom. Črnci 45 pri Apačah. M-2924

RENAULT 12 prodam za rezervne dele. Tel.: 22 449. M-2925

ATX po ugodni ceni prodam. Brodarska 13, Krog. M-22926

BMW 315 L, I, 1982, prevoženih 73.000 km, prodam. Tel.: (069) 23 191. M-2931

ZASTAVO 101, letnik 1976, registriran do oktobra 1989, prodam. Aleksander Horvat, Budinci 62, Šalovci. M-2933

ZASTAVO 750, prodam za 500 SM. Melinci 162. M-2937

GOLF DIZEL, letnik 1985, motorno kolo BMW prodam. Motovilci 29. M-2942

RENAULT 4 TL, letnik 1976, registriran do decembra 1989, prodam. Tel.: (069) 87 186. M-2945

GOLF, letnik 1980, prodam. Tel.: 70 256, od 20. do 22. ure. M-2953

ZASTAVO 101, letnik 1981, prodam. Puconci 14 ali tel.: 72 537. M-2958

MZ 250 prodam. Tel./ 70 641. M-22960

VESTNIK

Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Bernarda Balažič, Brigita Bavčar, Jani Dominko, Silva Eöry, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec, Stefan Sobočan, Branko Žunec, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I. Telefon: novinarji 21 383, 21 232; direktorica in glavna urednica, odgovorni urednik, naročniški oddelki, računovodstvo, GPS in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništva: Gornja Radgona 74 597, Lendava 75 085 in Ljutomer 81 317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za III. trimesečje 1989 je 80 000 dinarjev, za delovne organizacije 160 000 dinarjev za naročnike v tujini 70 DEM (elno).

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Tisk: ČGP Večer tozd Mariborski tisk Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

PEUGEOT 304, vozen, v celoti ali po delih, prodam in ZASTAVO 101, po delih prodam. Trnje 149. M-270
R 9 GTD, letnik 1987, prodam. Sebeborci 54 ali tel.: 48 736. M-2972
RENAULT 4 TL ugodno prodam. Marija Mutvar, Vidonci 144, p. Grad. M-2974
VW kombi furgon, I, 1970, 1200 cm³, obnovljen, prodam. Ogleđ Avtočarstvo, Horvat, Kmečka 35, Belinci. M-2976

ZASTAVO 101, letnik 1975 prodam. Duh, Stara 10, Murska Sobota. M-2979

FORD ESCORT, letnik 1979, prodam. Vidonci 97. M-2984

KADETT 1.3 SL, letnik 1984, ugodno prodam. Lipovci 90. M-995

RENAULT 4 GTL, letnik 1987, prodam. Šipič, Naselje Jožeta Kerenciča 16, M. Sobota ali tel.: 22 978. M-3013

JUGO 45, letnik 1982, prodam. Tel.: 25 424 Babič, Mojstrska 1. M-3014

ZASTAVO 101 KONFORT, letnik 1979, garažirano, obnovljeno, ugodno prodam. Črenšovci 97. M-3016

MOTOR BMW R 50, letnik 1958, in fotoaparat canon AV 1, prodam. Trstenjakova 4, tel.: 24 646. M-3018

GOLF, letnik 1979, dobro ohranjen, registriran do 7. 1990, prodam. Tel.: 75 757. M-MM

ZASTAVO 128, letnik 1984, prodam. Zlatko Gasparič, Kokorič 16, Križevci pri Ljutomeru. IN-17435

ZASTAVO 750, prevoženih 39.000 km, prodam za 15 milijonov. Tel.: (069) 81 820 po 15. uri. IN-17437

FORD TAUNUS 1600, registriran do 9. junija 1990, prodam. Sobočan, Žižki 74, telefon 70 830. M-SS

Traktor STEYR, 28 KS, prodam. Tel.: 71 653. M-2855

VISOKO TLAČNO BALIRKO WELGER prodam. Ivanci 33, p. Bogojina. M-2922

ŠTISKALNICO (PREŠO) ZA KOMBAJN 133, fiat 750, registriran do 1990, 126 P, registriran do 1990, in trajnožarno peč, prodam. Hari, Križevci 132 v Prekmurju. M-2923

SLAMOREZNIČO, PUHALNIK, OBRAČALNIK in MOLZNI STROJ vitex prodam. Lipovci 59. M-2934

OBRAČALNIK PANONIJA, skoraj nov, prodam. Rudi Cor, Vučja vas 49, tel.: 87 354. M-2941

OBRAČALNIK SIP prodam. Černelavci, Zadruga 19. M-2956

TRAKTOR IMT 533, s koso, 2000 delovnih ur, ohranjen, prodam. Ogleđ: Bakovci, Stara ulica 16. M-2971

KOMBAJN ZMAJ UNIVERZAL, traktorje IMT 560, IMT 533, VLADIMIRAC AT 40 S prodam. Pondelek, Adrijanci 59. M-2977

PLUGE s priklopmo za toma vinkovica prodam. Martjanci 26 a. M-2982

SILAŽNI KOMBAJN SIP, v dobrem stanju, prodam. Janez Laci, Kobilje 47. M-2986

OBRAČALNIK PANONIJA in živinso prikolico ugodno prodam ali menjam za 12-colni plug. Lipovci 90. M-2995

KOMBAJN KLAS EVROPA 22 prodam (tudi po delih). Tel.: (062) 731-013, od 7. do 14. ure. M-3001

ŽITNI KOMBAJN MASEY FERGUSON 630 prodam. Pečarovi 127, p. Mačkovci. M-3009

KOMBAJN za krompir »vlnavec« dobro ohranjen, prodam. Zgornji Brnik 7, p. Cerklje na Gorenjskem, tel.: (064) 42 713. M-3005

CIRKULARKO, novo, z novim trafaznim motorjem, prodam. Žižek, Plitvice 28, Apač. M-3006

Graditelji pozor!

Izdelujem stropne nosilce vseh velikosti. Zelo ugodne cene. Dobava takoj. Večjo količino pripeljem brezplačno. Cena zajamčena. Informacije: Željko P., Novo Selo Rok, R. Končara 16, 42200 Čakovec, telefon (042) 811 685.

VRTNO KOŠILNICO PANONIJA, staro dve leti, prodam. Kristina Grnjak, Grlava 17 a, p. Križevci pri Ljutomeru. IN-17426
KOMBAJN ZMAJ 131 prodam. Cezanjci 17 a, Ljutomer. IN-17436
LIČKALNIK za koruzo prodam. Štebih, Bolhnečiči 12, Videm ob Ščavnici. IN-17433
OBRAČALNIK ZA SENO panonija, širina 240, in koso za traktor, standard, triočkovni priklop, prodam. Kolarič, Hotiza 185. M-SS

ŽIVALI

KRAVO, kontrola A, prodam. Turnišče, Obrtniška 1. M-2981

VESTNIK — Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer. Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota. Ureja uredniški odbor:

Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Bernarda Balažič, Brigita Bavčar, Jani Dominko, Silva Eöry, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec, Stefan Sobočan, Branko Žunec, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I. Telefon: novinarji 21 383, 21 232; direktorica in glavna urednica, odgovorni urednik, naročniški oddelki, računovodstvo, GPS in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništva: Gornja Radgona 74 597, Lendava 75 085 in Ljutomer 81 317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za III. trimesečje 1989 je 80 000 dinarjev, za delovne organizacije 160 000 dinarjev za naročnike v tujini 70 DEM (elno).

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Tisk: ČGP Večer tozd Mariborski tisk Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

VEČ MLADIH KOZ IN KOZLIČEV prodam. Odranci, Mladinska 15. M-2932

LABRADORCE — mladiče, odličnih staršev, prodam. Maja Čemažar, tel.: (061) 313 932. M-2940

NEMŠKE PREPELIČARJE — rjave, stare 2 meseca, prodam. Tel.: 78 249. M-2929

KRAVO, visoko brejo, staro tri leta, prodam. Karol Prijol, Ključarovi 9, Križevci pri Ljutomeru ali tel.: (069) 87 708. M-17432

MALE PUJSKE prodam. Gradišče 4. M-2961

KRAVO, s sletom ali brez, prodam. Dokležovje 69. M-2965

PLEMENSKO TELICO, brejo 6 mesecev, prodam. Naslov v upravi lista. M-2968

MALE PUJSKE prodam. Krog, Trubarjeva 48. M-2992

KOZE IN KOZICE, primerne za nadaljnjo rejo, prodam. Tel.: 77 760. M-3004

MALE PUJSKE PRODAM. G. Petrovi 18. M-3007

ČEBELE na salju ugodno prodam. Tel.: 21 964. M-MM

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči vodo ali tedni, pokličite IZOLACIJSKI SERVIS F. Hajdinjak,

Gornji Slaveči 6, Kuzma (069) 78-271

Popravilo z garancijo na vašem domu.

posesti

POSLOVNI PROSTOR v Murski Soboti prodam. Tel.: 23 462, po 19. uri. M-2948

HIŠO V LJUTOMERU prodam. Tel.: (069) 81 703, od 19. do 22. ure. IN-17427

CVETLIČARNA

MARIJE FERENČAK, Trnje 58, Črenšovci, tel.: 70-560

Za vas aranžiramo vence, rezano cvetje, šopke in prodajamo okrasne rastline. Priporočila se cvetličarna Marije Ferencak.

Naročila sprejemamo neprekinjeno tudi ob nedeljah dopoldan po telefonu: 70-560.

STANOVANJSKO HIŠO V ČERNE-LAVCIH, zgrajeno do III. gradbene faze, zadruha, ugodno prodamo. Tel.: 21 017 od 8. do 15. ure. M-2993
STAREJŠO HIŠO z vrtom, njive, travnike (skupno 1,72 ha) v K. O. Rodonci na posestih 138/1, II in III, 137/II, 1525 in 1603, prodam. Stane Ficko, Križe 64294, Pod Slemenom 11. M-3000

GOZD v K. O. Čepinci, 50 arov, in njivo, 87 arov, ob cesti Markovci — Budinci prodam. Markovci 72. M-3008

NAPRODAJ JE STAREJŠA STANOVANJSKA HIŠA v središču Sebeborca, stanovanjske površine 104 m², skupna površina stavbnega zemljišča 10,27 ara. Primerna za obrt ali gostinstvo. Tel.: 23 122 ali 26 469. M-3010

V MOŠČANCIH PRODAM ZEM-LJIŠČE, veliko okrog 35 a z možnostjo graditve hiše. Informacije po telefonu: 23 122, zvečer 26 469. M-2862

Kupim

LES v hlodih ali rezan kupim. Tel.: 23 823, od 20. do 21. ure. M-2929

PRIPRAVO za čiščenje zrnja (»BINT«), kupim. Tel.: 48 408. M-2963

STAREJŠO HIŠO v Murski Soboti kupim. Tel.: 23 093, po 20. uri. M-2966

KORUZO kupim. Tel.: 76 331. M-2969

Zaposlitve

NATAKARICO ali dekle z veseljem do dela v gostinstvu in čistilko, za 3—4 ure dnevno, sprejme Gostilna Kozel, Žiberci, tel.: 69 079. M-2944
NKV ZIDAR išče priložnostno delo. Milan Krajnc, Radoslavci 13 c, p. Bučkovi. IN-17431

Sobe

GARSONJERO ALI SOBO s kuhinjo in kopalnico v Ljutomeru ali okoli išče mlad par. Tel.: (062) 716 261, od 16. do 18. ure. Jože Tomažič. M-17429

SOBO S KOPALNICO in posebnim vzhodom ali garsonjero vzame v najem zaposleni fant. Tel.: 76 310. M-2977

MLADA DRUŽINA IŠČE STANOVANJE na relaciji Ljutomer — Križevci. Naslov v upravi lista. M-2987

ZDOMEČ IŠČE GARSONJERO ali enosobno stanovanje za dobo enega leta. Plačilo vnaprej. Tel.: 22 116. M-3022

RAZNO

PRODAM

NOV TV SPREJEMNIK na daljinsko upravljanje (10 odstotkov ceneje od nakupne cene), zastavo 750, letnik 1976, obnovljeno, dobro ohranjeno, moped avtomatik M-3 in prikolico za avto, 350 kg. prodam. Tel.: 23-701. M-2921

POTOPNO ČRPALKO (zmogljivost 1200 l na minuto), novo, prodam. Tel.: 70-356. M-2930

BUKOVA DRVA, 12 m³, prodam. Pripeljem tudi na dom. Jože Pucko, Čikečka vas 49. M-2938

HARMONIKO WELTMEISTER, novo, ugodno prodam. Gjergjek, Grad 26. M-2939

VARIILNI APARAT prodam. Hari, Staneta Rozmana 23, M. Sobota. M-2943

DVO- in TRIDELNO OKNO, sredilnik na trda goriva in štedilnik (4 plin + 2 elektrika), vse malo rabljeno, prodam. Gostilna Kozel Žiberci, tel.: 69079. M-2944

POSTELJO za spalnico, staro 1,5 leta, prodam. Vukovič, Lendavska 51, Murska Sobota. M-2946

ČRNO-BELI TV gorenje prodam. Jančez Županec, Globoka 44, Ljutomer. IN-17425

BALKONSKA VRATA, 230 x 80, nova, in termo, prodam. Tel.: (069) 87-698. IN-17421

BIO JABOLČNIK, rdeče vino in vinograd (laški rizling) prodam. Logarovci 53 a, Križevci pri Ljutomeru. IN-17423

RABLJENA OKNA, 2 kosa, 160 x 180, z roletami, 1 kos 140 x 180, brez rolet, poceni prodam. Gostilna Šadi, Križevci pri Ljutomeru. IN-17422

POČITNIŠKO PRIKOLICO BRA-KO, malo rabljeno, prodam. Jančez Vrh 42. M-2951

OKNA, vrata ter kotno klop, rabljeno, 50 % ceneje prodam. Lebar, St. Kovača 32, Turnišče. M-2952

KOMBI PEČ, novo, električno peč, elind 2,5, trajnožarno peč, peč na olje, sobno, prodam. Naslov v upravi lista. M-2955

PŠENIČNO SLAMO z njive prodam. Banfi, Gorica 51, tel.: 72-615. M-2957

SEDEŽNO GARNITURO za dnevno sobo, skoraj novo, ugodno prodam. Lahko na posojilo. Magdič, Lendavska 17 c, M. Sobota. M-2959

SEME RDEČE DETELJE in ljuške prodam. Karel Horvat, Vaneča 19. M-2964

NOVO OKNO z roletom, 140 x 140, termo, 30 % ceneje prodam. Bakovci, Stara ulica 16, tel.: 76-158. M-2971

DO Ina Nafta Lendava, Rudarska cesta 1, objavlja po sklepu delavskega sveta

JAVNO PRODAJO

rabljenih in poškodovanih vozil, ki bo v sredo, 2. avgusta 1989, ob 10. uri pri portinici št. 2 v Petišovcih:

1. motorno vozilo REGATA, letnik izdelave 1986, poškodovan, z izključno ceno 57 241 970 din,

2. tovorno vozilo TAM 5000, MS 661-36, staro 20 let, z izključno ceno 5.500.000 din — nevozno.

Ogled vozil bo na dan dražbe, in sicer uro pred njo v Petišovcih, portinica št. 2. 10-odstotno varščino bomo sprejeli uro pred dražbo. Nakup vozil je po načelu »videno-kupljeno« in kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Kupec lahko plača kupljeno blago takoj ali najkasneje v 3 dneh po dražbi. Prometni davek ni vračunan v ceni.

KORUZNJAK in domače vino prodam. Skakovci 17. M-2975

AVTORADIO ELTA komplet (antena, z zvoniči) cena 2 milijona, in gramofon turandot 41 + kasetofon hitachi, cena 4 milijone, prodam. Vojgrinčič ali tel.: 24-323. M-2980

SLAMO v balah prodam. Tešanovci 111. M-2988

PRIKOLICO ZA AVTO, panonija, manjšo, prodam. M. Sobota, Št. Kuzmiča 20, tel.: 23-866. M-2989

SEME KRMILNEGA OHROVTA prodam. Zenkovi 48. M-2991

SLAMO v Strukovcih z njive prodam. Tel.: 22-319. M-2994

HRASTOVE PLOHE, 5 in 8 cm, prodam. Lemerje 74. M-2996

POHIŠTVO za spalnico prodam. Veščica 22. M-2997

OTROŠKO POSTELJO z jogijem prodam. Valerija Đakaj, Lendavska 37 a, M. Sobota. M-2999

SEDEŽNO GARNITURO za dnevno sobo, zlatoturne barve, iz finega zameta, staro 3 leta, ugodno prodam. Igor Zubčić, Radenci, Titova 103. M-3002

Krajevna skupnost Bogojina

Prvi krajevni praznik v znamenju kulturnih prireditev

V krajevni skupnosti Bogojina so že dlje časa razmišljali o krajevnem prazniku, na katerem bi vsako leto širši javnosti predstavili dosežke in počastili pomembnejše jubileje. Ideja je dobila popolno podporo lani ob praznovanju 200-letnice rojstva Jožefa Košiča — duhovnika in prekmurskega pisatelja, ki je bil rojen v Bogojini. Tako so se tudi odločili, da bodo organizirali prvi krajevni praznik v krajevni skupnosti Bogojina od 4. do 10. septembra letos. Proslavili ga bodo v znamenju kulturnih prireditev. Vsak dan bodo pripravili prireditev v enem, od krajevne skupnosti ter tako dali praznovanju širši pomen. Tako bodo v Bogojini pripravili literarno srečanje z rojakom Jožetom Smejcem, pomožnim mariborskim škofom, slovenskim razumnikom in literarnim ustvarjalcem. Na Bukovnici bodo pripravili predavanje arheologinje Irene Šaveč. V Filovcih bodo organizirali predavanje etnologa Boruta Brumna o lončarstvu, hkrati bodo domačini pripravili kulinarčno razstavo z jedmi, ki se pripravljajo v lončenih posodah. Na Ivancih pa je predvideno srečanje ljudskih pevcev in godcev iz domače krajevnne skupnosti in od drugod. V Bogojini bo tudi nastop cerkvenih pevskih zborov in dveh skupin pritrkovalcev. Ves teden prvega krajevnega praznika bo v knjižnici v Bogojini odprta literarna razstava, prav tako pa bodo ob krajevnem prazniku odprli obnovljeno skladišče KZ Panonka kot pomembno pridobitev krajevni skupnosti Bogojina. Osrednja proslava bo v nedeljo, 10. septembra, z odkritjem spominske plošče Jožetu Košiču na pročelju kulturnega doma v Bogojini, po rojaku Košiču pa bodo tudi poimenovali Kulturnometniško društvo Bogojina.

Feri Maučec

NOVI PROSTORI TZO MARTJANCI — V Kmetijski zadrugi Panonka nadaljujejo s posodabljanjem skladiščnih prostorov. Da bi olajšali delo kmetom in zadrugnim delavcem, so vsa večja skladišča opremili z viličarji, v zadnjih letih pa so zgradili tudi nekaj novih skladiščnih prostorov. V nedeljo so nove upravne in skladiščne prostore predali namenu v Martjancih, kjer je tudi sedež tamkajšnje temeljne zadrugne organizacije. Ta pridobitev jih je stala okrog 800 milijonov dinarjev, v Kmetijski zadrugi Panonka pa nadaljujejo s posodabljanjem, saj gradijo nove prostore v Bogojini, kmalu bodo imeli boljše delovne razmere tudi na Tišini, v Prosenjakovcih in na Cankovi pa načrtujejo gradnjo bencinskih črpalk. Največja naložba pa bo nakupovalni center v Kocljevi ulici v Murski Soboti, kjer bodo odkupovali in prodajali kmetijske pridelke ter reprodukcijski material, svoje prostore pa bo tu dobila tudi hranilno-posojilna služba.

Na nedeljski slovesnosti v Martjancih je zbranim spregovoril predsednik sozda ABC Pomurka, v kulturnem programu pa so nastopili recitatorji, člani kuda Avgust Gašparič iz Vučje Gomile in moški pevski zbor iz Tešanovca.

Besedilo in posnetek: L. Kovač

Primanjkuje krvodajalcev

Kot vsako leto med počitnicami in dopusti tudi tokrat primanjkuje krvi soboški bolnišnici. Občinska organizacija Rdečega križa Murska Sobota zato prosi vse zdrave občane, da se odzovejo krvodajalskim akcijam vsak torek na transfuzijskem oddelku soboške bolnišnice v Rakičanu.

F. M.

GD RANKOVCI

Prenovljen gasilski dom

Gasilsko društvo Rankovci, ki sodi med starejša društva, saj bo čez tri leta praznovalo stoletnico, je preteklo nedeljo pripravilo slovesnost ob otvoritvi razširjenega in prenovljenega gasilskega doma.

Prenovljen in razširjen gasilski dom v Rankovcih, kjer so večino del domačini opravili s prostovoljnimi delom, saj so prispevali okrog

4.500 delovnih ur in 30 ur prevozov, pomeni za kraj pomembno delovno zmago. Dom namreč ne bo namenjen le gasilcem, temveč vsem krajanom za njihove potrebe. V njem imajo dvorano za razne prireditve, sejno sobo, garaže, kuhinjo in sanitarije. Gasilci iz Rankovca, ki pridno delajo ter se uveljavljajo na področju požarnega varstva in tekmovalnih, saj so na sektorskih vajah zadnja tri leta zasedli prvo mesto, so si tak dom tudi zaslužili in gotovo bo prispeval k še večji aktivnosti.

F. Maučec

NOV VAŠKO-GASILSKI DOM

Boreci so od nedelje bogatejši za nov vaško-gasilski dom. Ob 60-letnici tamkajšnjega Gasilskega društva so ga na prijetni slovesnosti tudi uradno predali v uporabo gasilcem in krajanom. Težko je v kratkih besedah povedati vse o številnih prostovoljnih urah trdega dela, ki so ga krajan vložili v gradnjo. Sodelovali so najmlajši, nekoliko starejši, gasilci, mizarji, tesarji — skratka, skoraj vsi.

Doma pa nikakor ne bi zgradili, če jih pri tem ne bi močno podpirala edina močnejša delovna organizacija v tem kraju — Križevske operkarne.

D. L.

Otvoritev lovskega doma

V soboto bodo člani lovske družine Moravci priredili praznovanje ob odprtju lovskega doma in dnevu vstaje slovenskega naroda. V kulturnem programu, ki se bo začel ob 13.00, bodo sodelovali rogisti ZLD Prekmurje pod vodstvom J. Grleca, pevski zbor ZLD Prekmurje pod vodstvom F. Zvera in recitatorji osnovne šole Bogojina. Slavnostni govornik bo znan slovenski politik, Franc Šetinc.

F. M.

BRALNI TABOR ZA PORABSKE OTROKE

Prijetno, koristno in zabavno

Zeza kulturnih organizacij Slovenije je letos tretjič organizirala bralni tabor za porabske otroke. Po Radencih in Bohinju so se mladi Porabci letos ponovno zbrali v Radencih.

»Mislim, da lahko damo taboru pozitivno oceno, saj so se otroci — čeprav so bili le teden dni v Sloveniji — veliko naučili,« je menila zadnja dan tabora, ko smo jih obiskali, Dragica Breskvar, ki je tabor vodila.

Osemindvajset jih je prišlo, od tega dvanajst z gornjesenjske osemletke, po osem pa z monošterske in števanovske. Gornjeseničani, ki nekoliko bolje obvladajo slovenski jezik, so imeli nekoliko težji program. Zanje je skrbel Miha Mohor. »Najprej smo si zastavili program, ki naj bi bil za otroke čim bolj zanimiv. Tako smo se odločili za tiste književnike in njihova dela, ki so izvirali iz teh krajev, ali pa so priljubljeni pri otrocih.«

Tako so obravnavali poezijo Kajetana Koviča, se učili pesmic iz knjige Maček Muri, brali poezijo Ferija Lainščka.

V pogovoru z učenci smo zvedeli, da jim je bil najbolj všeč

vizacij, izdelovanju mask in učenju slovenskih, predvsem ljudskih pesmi.

Ostalo je tudi nekaj časa za zabavo in sprostitve. Predvsem so bili mnogi navdušeni nad kopanjem v radenskih bazenih. Peter Šerflec, ki je končal šesti razred števanovske osemletke, se je celo naučil plavati. Všeč mu je bil tudi izlet na Kapelo. »Ko bom prišel domov, bom o vsem pripovedoval očetu in mami, potem bom še nekaj časa doma, nakar bom šel avgusta na Blatno jezero v pionirski tabor,« je odgovoril na vprašanje, kaj še bo počel to leto.

V pogovoru z Brigito Šoš smo zvedeli, kako so nastajale Radenske beležke, časopis, ki so ga izdali v taboru. V njem so zbrani dnevniški zapiski, pogovora s Ferijem Lainščkom in Božom Kosom, nekaj pesmic ter anketa. »V njej smo zapisali, kaj je bilo komu najbolj všeč. Sama se bom najbolj spominjala hroščev v sobi, ki sem se jih bala, vendar smo se kljub temu smejala.«

Udeleženci tabora so obiskali tudi Mursko Sobotu. Brigita Šušlić z Gornjega Senika se je najbolj veselila prav nakupov. »Kupila sem si sladoled, bonbončke in tudi nekaj zvezkov za šolo.«

Kaj bi torej rekli, kakšen je pomen teh bralnih taborov? Gotovo je teden dni premalo, da bi se mladi Porabci lahko veliko naučili. Gre pravzaprav bolj za spodbudo. Jože Nemeth, ki je kot mentor sodeloval na vseh treh taborih, meni, da se bodo septembra v šoli vendarle pokazali rezultati. »Tisti otroci, ki so vsaj nekaj časa na srečanju v Sloveniji, so vedno korak naprej od ostalih.« Poleg tega pa se je marsikaj naučil tudi sam. »Gre za nove metode dela, ki jih bomo morali upoštevati pri svojem vsakdanjem delu v šolah. Odrgrati se bo treba od knjig in več časa nameniti učenju ob igri, na bolj sproščen način. In ob tem ne bi smeli pozabiti tudi na starše, ki se morajo več ukvarjati z otroki, se pogovarjati z njimi v materinščini.«

Silva Eory

Na sklepni slovesnosti so mladi Porabci pokazali, kaj vse so se naučili. Takšen je bil tudi nastop z maskami, ki so jih izdelali sami.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Smrtna delovna nezgoda in utopitev

— 13. julija se je v tesarskem obratu SGP Pomurje, na Bakovski cesti, zgodila delovna nezgoda, v kateri se je smrtno ponesrečil 28-letni Jože Donša iz Bako-vec. Ob Muri 10. Donša je dal znak za dviganje hloda in ko je bil hlod dvignjen kakih 10 cm od tal, je opazil, da so škarje slabo prijele hlod in jih hotel popraviti. Pri tem so škarje popustile in Donšo je vrglo na odlagalnišče hlodov, z glavo je udaril v rob hloda in obležal mrtev.

— 14. julija okrog 20. ure se je utopil 31-letni Branko Magdič iz Spodnjega Kamenščaka 19. Skupina fantov, ki je bila na pikniku na hipodromu, se je napotila v ljutotomsko kopališče. Ker je bilo to zaprto, so preskočili ograjo in se začeli kopati. Čez nekaj časa so opazili, da ni nikjer Branka Magdiča. Našli so ga na dnu bazena, ga izvlekli iz vode in poskušali pomagati, vendar je bil že mrtev.

POŽAR V DRAKOVCIH

— 16. julija ob 13. uri je izbruhnil požar na stanovanjski hi-

ši Štefke Brunec iz Drakovca 19. Zgorelo je celotno ostrešje na stanovanjski hiši, gospodarskem poslopju in drvarnici. Škoda znaša okrog 30 milijonov dinarjev. Zagorelo je zaradi kratkega stika na električni napeljavni.

POGIN RIB V LENDAVI

— 14. julija so ugotovili, da je v potoku Lendava na območju Lendave poginilo okrog 200 kilogramov rib. Vzroke ugotavljajo.

SPREGLEDAL ZNAK STOP

— 13. julija ob 13.10 se je zgodila prometna nesreča v Ljutomeru. Voznik osebnega avtomobila s švicarsko registracijo Josip Kamenar iz Brezja 2 v občini Čakovci je v križišču z Ormoško cesto spregledal prometni znak stop in izsilil prednost vozniku osebnega avtomobila Vladu Ferencu iz Veržaja 3. Pri trčenju se je hudo telesno poškodovala Ferencova žena. Materialna škoda znaša okrog 110 milijonov dinarjev.

KRAVI STA SE USTRAŠILI

— 13. julija ob 14. uri se je zgodila prometna nesreča v Črenšovcih. Rozalija Ternar je vodila kravjo vprego s kmečkim vozom skozi Črenšovce. Pri prehitevanju neznanega voznika cisterne sta se kravi ustrašili in zavili v desni občestni jerek. Pri tem se je Rozalija Ternar laže, njen oče Imre, ki je sedel na vozu, pa teže poškodoval.

NI MOGEL IZVOZITI OVINKA

— 15. julija ob 1.15 se je zgodila prometna nesreča v Drakovcih. Voznik osebnega avtomobila Robert Mesiček iz Radenec, Trdinova 12, je v ostri desni ovinek pripeljal z neprimerno hitrostjo in ga ni mogel speljati. Zapeljal je v levi občestni jerek in trčil v nasip. Pri tem so se poleg voznika laže poškodovali še štirje ljudje.

Obisk delegacije RK Slovenije

V Murski Soboti se je mudila delegacija republiškega Rdečega križa Slovenije, ki so jo sestavljali predsednik skupščine RK Slovenije Jure Gartner, sekretar Mirko Jelenič in strokovna sodelavka Herta Štruflek. S predstavniki občinske organizacije Rdečega križa v Murski Soboti so se pogovarjali o delu brigade Rdečega križa Karel Barbarič, ki deluje v okviru ZMDA Goričko 89. Ugotovili so, da 20 brigadirjev uspešno opravlja družbeno koristno delo, saj pomagajo starejšim in ostarelim ljudem pri pospravljanju pridelkov, pripravljanju drv za zimo in drugem. Zdravstvena enota je izvajala prvo pomoč tudi na trasi v brigadirskem naselju, delala v vrtcu na Pušči in pri negi bolnika.

Poleg tega so imeli akcijo iz higienizacije in varstva okolja. Delegacije republiškega Rdečega križa se je v Murski Soboti pogovarjala tudi o drugi dejavnosti, ki jo opravlja ta humana organizacija.

F. M.

PRIVILEGIJ

za naročnike: storitve (mali

oglas, ženitveni oglasi, osmrtnice, zahvale ipd.)

z 10 % popusta. Za vse,

ki imajo potrdilo o plačani

naročnini za tretje

trimesečje 89, 20 % popusta

in še sodelovanje v

nagradnih akcijah, na

prireditvah, potovanjih

(Vestnikov vlak) ...

Kaj je že zvestoba?!